

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ
ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ
ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ
(НКРЕКП)**

ПОСТАНОВА

Київ

№ _____

Про затвердження Кодексу
газотранспортної системи

Відповідно до Законів України «Про ринок природного газу», «Про природні монополії», Положення про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, затвердженого Указом Президента України від 10 вересня 2014 року № 715, Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг,

ПОСТАНОВЛЯЄ:

1. Затвердити Кодекс газотранспортної системи, що додається.
2. Оператору газотранспортної системи забезпечити:
розміщення на власному веб-сайті в мережі Інтернет чинну редакцію Кодексу газотранспортної системи та типового договору транспортування природного газу;
звернення в Центральне видавниче бюро ENTSOG для отримання Оператором газотранспортної системи ЕІС-коду (Energy Identification Code) як місцевого видавничого бюро для забезпечення видачі ЕІС-кодів суб'єктам газового ринку України, протягом десятиденного терміну з дня набрання чинності цією постановою;
присвоєння підключеним до газотранспортної системи споживачам, Операторам газорозподільних систем та операторам газосховищ і установки

LNG їх персональних ЕІС-кодів як суб'єктів ринку природного газу, та забезпечити можливість отримання іншими суб'єктами ринку природного газу (крім споживачів, які підключені до газорозподільних систем) їх персональних ЕІС-кодів, протягом десятиденного терміну з дня отримання власного ЕІС-коду як місцевого видавничого бюро;

на кожній газорозподільній станції (ГРС), що перебуває в його власності чи користуванні, організацію та облаштування місць контрольного відбору проб природного газу протягом двох років з дати набрання чинності цієї постанови.

3. Департаменту із регулювання відносин у нафтогазовій сфері в установленому порядку забезпечити подання цієї постанови на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України.

4. Ця постанова набирає чинності з дня її офіційного опублікування.

Голова Комісії

Д. Вовк

К О Д Е К С **газотранспортної системи**

ЗМІСТ

ЧАСТИНА І **ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ, ОБЛІК ПРИРОДНОГО ГАЗУ, УМОВИ ВЗАЄМОДІЇ З** **ОПЕРАТОРОМ ГТС, ПРАВИЛА ЕКСПЛУАТАЦІЇ ТА РОЗВИТКУ** **ГАЗОТРАНСПОРТНОЇ СИСТЕМИ**

РОЗДІЛ І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

- Глава 1. Терміни та скорочення, які визначаються в Кодексі
- Глава 2. Основні засади доступу до газотранспортної системи

Розділ ІІ. ХАРАКТЕРИСТИКА ГАЗОТРАНСПОРТНОЇ СИСТЕМИ, ВИЗНАЧЕННЯ **ТОЧОК ВХОДУ І ТОЧОК ВИХОДУ**

- Глава 1. Характеристика газотранспортної системи
- Глава 2. Визначення точок входу і точок виходу, віртуальних точок газотранспортної системи

Розділ ІІІ. НОРМИ ЯКОСТІ, ФІЗИКО-ХІМІЧНІ ПОКАЗНИКИ ТА ІНШІ **ХАРАКТЕРИСТИКИ ПРИРОДНОГО ГАЗУ, ПРАВИЛА ОБЛІКУ ТА** **ДОКУМЕНТАЛЬНЕ ОФОРМЛЕННЯ ПРИЙМАННЯ-ПЕРЕДАЧІ ПРИРОДНОГО** **ГАЗУ**

- Глава 1. Норми якості, фізико-хімічні показники та інші характеристики природного газу,

що допускається до транспортування в газотранспортній системі

Глава 2. Порядок обліку природного газу

Глава 3. Порядок перевірок, повірок, експертиз вузлів обліку газу

Глава 4. Порядок ведення обліку газу у разі тимчасової несправності або виведення комерційного ВОГ (ПВВГ) з експлуатації

Глава 5. Порядок вирішення спірних питань щодо обсягу та ФХП переданого/прийнятого газу

Глава 6. Система збору та передачі даних

Глава 7. Документальне оформлення приймання-передачі природного газу

Розділ IV. УМОВИ ВЗАЄМОДІЇ З ОПЕРАТОРОМ ГАЗОТРАНСПОРТНОЇ СИСТЕМИ ТА ПОРЯДОК ПРИСВОЄННЯ ЕІС-КОДІВ СУБ'ЄКТАМ РИНКУ ПРИРОДНОГО ГАЗУ.

Глава 1. Умови взаємодії з оператором газотранспортної системи

Глава 2. Порядок присвоєння ЕІС-кодів суб'єктам ринку природного газу

Розділ V. УМОВИ НАДІЙНОЇ ТА БЕЗПЕЧНОЇ ЕКСПЛУАТАЦІЇ ГАЗОТРАНСПОРТНОЇ СИСТЕМИ, ОСНОВНІ ПРАВИЛА ТЕХНІЧНОЇ ЕКСПЛУАТАЦІЇ ГАЗОТРАНСПОРТНОЇ СИСТЕМИ, ПЛАНУВАННЯ РОЗВИТКУ ГАЗОТРАНСПОРТНОЇ СИСТЕМИ

Глава 1. Умови надійної та безпечної експлуатації газотранспортної системи, основні правила технічної експлуатації газотранспортної системи

Глава 2. Планування розвитку газотранспортної системи

ЧАСТИНА II КОМЕРЦІЙНІ ТА ТЕХНІЧНІ УМОВИ, ДОСТУПУ ДО ГАЗОТРАНСПОРТНОЇ СИСТЕМИ

Розділ VI. ТЕХНІЧНІ УМОВИ ДОСТУПУ ТА ПОРЯДОК ПРИЄДНАННЯ ДО ГАЗОТРАНСПОРТНОЇ СИСТЕМИ

Глава 1. Загальні умови

Глава 2. Порядок приєднання об'єктів замовників до газотранспортної системи

Розділ VII. ПРОВЕДЕННЯ РЕМОНТНИХ РОБІТ НА ГАЗОТРАНСПОРТНІЙ СИСТЕМІ

Глава 1. Планування робіт, що викликають зміну в умовах функціонування газотранспортної системи

Глава 2. Повідомлення замовника послуг транспортування про зміни в умовах функціонування газотранспортної системи

Розділ VIII. ПОРЯДОК УКЛАДЕННЯ ДОГОВОРУ ТРАНСПОРТУВАННЯ ПРИРОДНОГО ГАЗУ ТА ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Глава 1. Порядок укладення договору транспортування природного газу

Глава 2. Фінансове забезпечення

Розділ IX. РОЗПОДІЛ ПОТУЖНОСТІ.

Глава 1. Загальні положення

Глава 2. Надання доступу до потужності

- Глава 3. Заявка на розподіл потужності
- Глава 4. Процедура попереднього розгляду заявки на розподіл потужності
- Глава 5. Процедура розподілу потужності
- Глава 6. Узгодження розподілу потужності
- Глава 7. Потужність на період однієї газової доби

Розділ X. ПРИПИНЕННЯ, ОБМЕЖЕННЯ ТА ВІДНОВЛЕННЯ ТРАНСПОРТУВАННЯ ПРИРОДНОГО ГАЗУ

- Глава 1. Припинення, обмеження транспортування природного газу
- Глава 2. Відновлення транспортування природного газу

Частина III ТРАНСПОРТУВАННЯ ПРИРОДНОГО ГАЗУ, ПРАВИЛА БАЛАНСУВАННЯ ГАЗОТРАНСПОРТНОЇ СИСТЕМИ ТА ПРОЦЕДУРИ ВРЕГУЛЮВАННЯ ПЕРЕВАНТАЖЕННЯМИ

Розділ XI. НОМІНАЦІЯ ТА РЕ-НОМІНАЦІЯ

- Глава 1. Загальні умови надання номінацій
- Глава 2. Процедура надання номінації
- Глава 3. Процедура надання ре-номінації
- Глава 4. Перевірка відповідності номінацій та ре-номінацій для суміжних газотранспортних систем
- Глава 5. Перевірка відповідності номінацій для точок входу від газовидобувних підприємств
- Глава 6. Перевірка відповідності номінацій для точок виходу до прямого споживача.
- Глава 7. Перевірка відповідності номінації для точок входу або точок виходу з/до газосховищ
- Глава 8. Перевірка відповідності номінацій для точок входу або точок виходу з/до газорозподільних систем
- Глава 9. Перевірка відповідності ре-номінації для точок входу від газовидобувних підприємств, для точок виходу до прямого споживача, для точок входу або точок виходу з/до газорозподільних систем та для точок входу або точок виходу з/до газосховищ

Розділ XII. АЛОКАЦІЯ ОБСЯГІВ ПРИРОДНОГО ГАЗУ

- Глава 1. Алокація обсягів природного газу для точок входу
- Глава 2. Алокація обсягів природного газу для точок виходу
- Глава 3. Принципи алокації обсягів природного газу для віртуальних точок входу та виходу з/до газорозподільних систем
- Глава 4. Угода стосовно провадження оперативного балансового рахунку

Розділ XIII. ФІЗИЧНЕ БАЛАНСУВАННЯ

- Глава 1. Загальні умови

Розділ XIV. КОМЕРЦІЙНЕ БАЛАНСУВАННЯ

- Глава 1. Загальні умови
- Глава 2. Добовий небаланс замовника послуг транспортування
- Глава 3. Місячний небаланс замовника послуг транспортування
- Глава 4. Послуги балансування та порядок розрахунків

Глава 5. Принципи розпорядження коштами, які отримав оператор газотранспортної системи за надані послуги з балансування

Розділ XV. ПРАВИЛА ВРЕГУЛЮВАННЯ ПЕРЕВАНТАЖЕНЬ

Глава 1. Загальні положення

Глава 2. Процедура врегулювання перевантажень у разі виникнення договірних перевантажень

Глава 3. Управління фізичними перевантаженнями газотранспортної системи

Розділ XVI. УПРАВЛІННЯ ОБМЕЖЕННЯМИ ГАЗОТРАНСПОРТНОЇ СИСТЕМИ ТА РОЗРАХУНОК ДОДАТКОВИХ ОПЛАТ

Глава 1. Управління обмеженнями та розрахунок додаткових оплат у разі перевищення Замовником послуг транспортування обсягів договірних потужностей

Глава 2. Управління обмеженнями та розрахунок сум компенсацій у разі недотримання параметрів тиску у точці входу/виходу газотранспортної системи

Глава 3. Управління обмеженнями та розрахунок сум компенсацій у разі недотримання параметрів якості природного газу

Розділ XVII. ПРАВИЛА ОБМІНУ ІНФОРМАЦІЄЮ, ПОВ'ЯЗАНОЮ ВИКОНАННЯМ УГОД, БАЛАНСУВАННЯМ ТА УПРАВЛІННЯМ ПЕРЕВАНТАЖЕННЯМИ

Глава 1. Загальні положення

Глава 2. Відомості, які розміщуються та надсилаються оператором газотранспортної системи

Глава 3. Відомості, які передають оператору газотранспортної системи оператори суміжних систем, газовидобувними підприємствами, прямими споживачами, замовники послуг транспортування

Розділ XVIII. ПРАВИЛА ПОВЕДІНКИ НА ВИПАДОК ВИНИКНЕННЯ ЗБОЇВ У РОБОТІ ГАЗОТРАНСПОРТНОЇ СИСТЕМИ ТА ПОРУШЕННЯ БЕЗПЕКИ ПОСТАЧАННЯ ПРИРОДНОГО ГАЗУ

Глава 1. Загальні положення

ЧАСТИНА I

**ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ, ОБЛІК ПРИРОДНОГО ГАЗУ, УМОВИ ВЗАЄМОДІЇ З
ОПЕРАТОРОМ ГТС, ПРАВИЛА ЕКСПЛУАТАЦІЇ ТА РОЗВИТКУ
ГАЗОТРАНСПОРТНОЇ СИСТЕМИ**

РОЗДІЛ I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.

1. Цей Кодекс газотранспортної системи (далі – Кодекс) розроблено відповідно до Законів України «Про ринок природного газу», «Про метрологію та метрологічну діяльність», «Про трубопровідний транспорт», «Про нафту і газ», «Про природні монополії» та інших нормативно-правових актів.
2. Кодекс є регламентом функціонування газотранспортної системи України та визначає правові, технічні, організаційні та економічні засади функціонування газотранспортної системи України, зокрема:
 - 1) права та обов'язки оператора газотранспортної системи, а також інших суб'єктів ринку природного газу, які отримують послуги з доступу та приєднання до газотранспортної системи;
 - 2) умови надання оператором газотранспортної системи доступу до потужностей газотранспортної системи;
 - 3) умови надання оператором газотранспортної системи послуг транспортування природного газу;
 - 4) механізми взаємодії оператора газотранспортної системи з операторами суміжної системи та іншими суб'єктами ринку природного газу;
 - 5) інші питання функціонування газотранспортної системи.
3. Дія цього Кодексу поширюється на всіх суб'єктів ринку природного газу України, зокрема: операторів суміжних систем, газовидобувні підприємства, замовників, споживачів та постачальників природного газу, незалежно від форми підпорядкування та власності.
4. Доступ суб'єктів ринку природного газу до газотранспортної системи здійснюється на принципах:
 - 1) рівного права доступу та приєднання для всіх суб'єктів ринку природного газу;
 - 2) збереження цілісності, безпечної та стабільної роботи газотранспортної системи;
 - 3) надання оператором газотранспортної системи послуг доступу та приєднання виключно на договірних засадах;
 - 4) надання оператором газотранспортної системи послуг належної якості;
 - 5) своєчасної та повної оплати послуг, наданих оператором газотранспортної системи.

Глава 1. Терміни та скорочення, які визначаються в Кодексі

1. Терміни, що використовуються в цьому Кодексі, мають такі значення:

ЕІС-код	код енергетичної ідентифікації суб'єкта ринку природного газу та/або точки комерційного обліку, визначений за правилами Європейської мережі операторів газотранспортних систем (ENTSOG), з метою уніфікації та однозначної ідентифікації суб'єктів ринку природного газу та точок комерційного обліку розміщених на об'єктах газової інфраструктури, у тому числі для участі у регіональних (міжнародних) газових ринках, та для забезпечення спрощення процедур зміни постачальників природного газу та електронного обміну даними між суб'єктами ринку природного газу
ENTSOG	Європейська мережа операторів газотранспортних систем
Аварія	ситуація, що викликає втрату технічної можливості роботи газотранспортної системи або мереж, об'єктів або пристроїв,

	підключених до неї, або безпосередню загрозу для людського життя, здоров'я, майна, довкілля, або раптову необхідність протидіяти виникненню таких загроз або уникати їх, або усувати наслідки, які викликані їх виникненням, а також ситуація, що обмежує подачу, транспортування або відбір природного газу.
Алокація	розподіл фактичного обсягу (об'єму) природного газу за певний розрахунковий період, поданого для транспортування в точку входу або відібраного з точки виходу між замовниками послуги транспортування, у тому числі в розрізі їх контрагентів (споживачів), що здійснюється відповідно до вимог Кодексу.
Базова ціна газу (БЦГ)	ціна природного газу, яка встановлюється оператором газотранспортної системи на основі витрат на закупівлю природного газу, транспортування та його зберігання.
Балансування системи	діяльність, яка здійснюється оператором газотранспортної системи в рамках надання послуг транспортування, яка полягає у врівноваженні попиту та пропозиції природного газу у Газотранспортній системі, що охоплює фізичне балансування та комерційне балансування.
Вища теплота згоряння HSN	кількість теплоти, яку виділяє в результаті повного згоряння в повітрі визначена кількість природного газу, за умови, що реакція відбувається при постійному тиску P; крім води, продукти згоряння знаходяться в газовому стані; вода, що виникає в процесі горіння, конденсується; а всі продукти згоряння (в газоподібному стані та вода в рідинному стані) доводяться до тієї самої температури T, яку мають субстрати.
Вільна потужність	частина технічної потужності газотранспортної системи, право користування якою не надане замовникам послуг транспортування або не реалізоване замовником послуг транспортування згідно з договором транспортування;
Віртуальна точка	точка в газотранспортній системі з невизначеним фізичним розташуванням між точками входу і точками виходу.
Віртуальна точка на якій відбувається передача природного газу	точка в газотранспортній системі з невизначеним фізичним розташуванням, на якій відбувається передача природного газу.
Газова Доба	період часу з 5:00 UTC (7:00 за Київським часом) заданого дня по до 5:00 UTC (7:00 за Київським часом) наступного дня для зимового періоду та з 4:00 UTC (7:00 за Київським часом) заданого дня до 4:00 UTC (7:00 за Київським часом) наступного дня для літнього періоду.
Газовий місяць	період від першого дня заданого місяця до першого дня наступного місяця.
Газовий рік	період від 1 жовтня попереднього року до 1 жовтня поточного року.
Газорозподільна зона	територія ліцензованої діяльності оператора газорозподільної системи.
Газорозподільна система	технологічний комплекс, що складається з організаційно і технологічно пов'язаних між собою об'єктів, призначених для розподілу природного газу від газорозподільних станцій безпосередньо споживачам.
Газотранспортна система	технологічний комплекс, до якого входить окремий магістральний газопровід з усіма об'єктами і спорудами,

	зв'язаними з ним єдиним технологічним процесом, або кілька таких газопроводів, якими здійснюється транспортування природного газу від точки (точок) входу до точки (точок) виходу.
Газовидобувне підприємство	суб'єкт господарювання, що займається видобутком (виробництвом) природного газу в тому числі виробник біогазу або інших видів газу з альтернативних джерел
Диспетчерська служба	підрозділ оператора газотранспортної системи який здійснює оперативно-диспетчерське керування газотранспортною системою
Договір транспортування	договір, укладений між оператором газотранспортної системи та замовником послуг транспортування на основі типового договору транспортування природного газу, затвердженого регулятором, згідно з яким оператор газотранспортної системи надає замовнику одну чи декілька складових послуг транспортування природного газу (замовлення розподілу потужності, замовлення транспортування природного газу, послуга балансування) на період та умовах, визначених в такому договорі, а замовник послуг транспортування оплачує оператору газотранспортної системи вартість отриманих послуг (послуги)
Договірні перевантаження	переважання попиту на послуги із транспортування природного газу з гарантією реалізації права користування потужністю над обсягом технічної потужності
Договір приєднання	договір між оператором газотранспортної системи та замовником приєднання про приєднання об'єктів замовника до газотранспортної системи
Замовник послуг зберігання	фізична-особа підприємець або юридична особа, яка на підставі договору з оператором газосховища замовляє надання послуги із зберігання (закачування, відбору) природного газу
Замовник послуг транспортування	фізична або юридична особа, яка на підставі договору транспортування, укладеного з оператором газотранспортної системи, замовляє надання послуги транспортування природного газу та/або балансування системи.
Замовник приєднання	фізична або юридична особа, яка бажає приєднати свої об'єкти до газотранспортної системи
Запас газу в газопроводах	обсяг природного газу, який перебуває в газопроводі.
Число Воббе	значення вищої теплоти згоряння, поділене на квадратний корінь відносної густини за однакових стандартних умов вимірювання.
Комерційне балансування	діяльність оператора газотранспортної системи, що полягає у визначенні та врегулюванні небалансу, який виникає з різниці між обсягами природного газу, що надійшли через точки входу, і обсягів природного газу, відібраного через точку виходу, в розрізі замовників послуг транспортування, що здійснюється на основі даних отриманих в процедурі алокації.
Місце забезпечення (точка забезпечення) потужності	місце (точка) в існуючих газових мережах газотранспортного підприємства, від якого газотранспортне підприємство забезпечує розвиток газових мереж з метою приєднання об'єктів Замовника відповідної потужності.
Місце приєднання (точка)	місце (точка) в існуючих газових мережах Оператора

приєднання)	газотранспортної системи, від якого він забезпечує розвиток газових мереж з метою приєднання об'єктів Замовника відповідної потужності.
Міждержавне з'єднання	сукупність всіх точок входу та точок виходу з/до газотранспортної системи іншої держави на інтерконнекторі.
Національний план дій	план дій на випадок кризової ситуації, що затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики в нафтогазовому комплексі
Небаланс	різниця між обсягами природного газу, поданими замовником послуг транспортування для транспортування на точці входу, та відібраними замовником послуг транспортування з газотранспортної системи на точці виходу, що визначається за процедурою алокації, визначених відповідно до цього Кодексу.
Несанкціонований відбір природного газу	відбір природного газу: <ul style="list-style-type: none">- за відсутності по суб'єкту ринку природного газу підтверженої номінації (підтверженого обсягу природного газу) на відповідний розрахунковий період;- без укладення відповідного договору з постачальником;- шляхом самовільного під'єднання та/або з навмисно пошкодженими приладами обліку природного газу або поза охопленням приладами обліку,- шляхом самовільного відновлення споживання природного газу.
Нижча теплота згоряння	кількість тепла, яку виділяє в результаті повного згоряння в повітрі визначена кількість природного газу, за умови, що реакція відбувається при постійному тиском P_c , а всі продукти згоряння знаходяться в газовому стані та доводяться до тієї самої температури T_c , яку мали субстрати.
Місячна номінація	заявка замовника послуг транспортування, надана оператору газотранспортної системи стосовно обсягів природного газу, які будуть подані замовником послуг транспортування протягом місяця в розрізі кожної доби до газотранспортної системи в точках входу та відібрані з газотранспортної системи в точках виходу, у тому числі у розрізі контрагентів (споживачів) замовника та їх точок комерційного обліку (за необхідності)
Номінація	заявка замовника послуг транспортування, надана оператору газотранспортної системи стосовно обсягів природного газу, які будуть подані замовником послуг транспортування протягом доби до газотранспортної системи в точках входу та відібрані з газотранспортної системи в точках виходу, у тому числі у розрізі контрагентів (споживачів) замовника та їх точок комерційного обліку (за необхідності)
Нормальні умови	загальноприйняті фізичні умови визначення характеристик газу, за яких абсолютний тиск становить 101,325 кПа, а температура становить 273,15К (0°C)
Оперативний Балансовий Рахунок (ОБР)	документ, який укладають оператори суміжних газотранспортних систем і який відображає технологічно обумовлену різницю між узгодженими операторами суміжних

	газотранспортних систем номінованими обсягами і фактично переміщеними обсягами природного газу
Оператор газорозподільної системи	суб'єкт господарювання, який на підставі ліцензії здійснює діяльність із розподілу природного газу газорозподільною системою на користь третіх осіб.
Оператор газосховища	суб'єкт господарювання, який на підставі ліцензії здійснює діяльність із зберігання (закачування, відбору) природного газу з використанням одного або декількох газосховищ на користь третіх осіб.
Оператор газотранспортної системи	суб'єкт господарювання, який на підставі ліцензії здійснює діяльність із транспортування природного газу газотранспортною системою на користь третіх осіб (замовників).
Оператор суміжної системи	оператор газорозподільної системи, оператор газосховища, оператор установки LNG, оператор іншої газотранспортної системи, який співпрацює з оператором газотранспортної системи
Оператор установки LNG	суб'єкт господарювання, який на підставі ліцензії здійснює діяльність із надання послуг установки LNG на користь третіх осіб
Операції з віртуального заміщення природного газу	процес, пов'язаний з особливостями функціонування газотранспортних систем України та суміжних з нею країн, при якому передача природного газу здійснюється без його фізичного переміщення трубопровідним транспортом через митний кордон України шляхом зарахування зустрічних потоків
Оцінка технічної компетентності	офіційне визнання уповноваженим органом здатності лабораторії проводити вимірювання у визначеній галузі
Передача газу	передача газу між двома замовниками послуг транспортування в межах газотранспортної системи
Відчуження потужності	відчуження договірної потужності між двома замовниками послуг транспортування в межах газотранспортної системи
Підключення до газотранспортної системи	фізичне підключення (врізка) об'єктів замовників до газотранспортної системи
Підтверджена номінація	підтверджений оператором газотранспортної системи обсяг природного газу по замовнику послуг транспортування, який буде прийнятий від замовника в точках входу до газотранспортної системи та/або переданий замовнику в точках виходу з газотранспортної системи у відповідний період, у тому числі у розрізі контрагентів (споживачів) замовника та їх точок комерційного обліку (за необхідності)
Підтверджений обсяг природного газу	обсяг (об'єм) природного газу по споживачу (у тому числі прямому споживачу), погоджений оператором газотранспортної системи на відповідний розрахунковий період із ресурсу постачальника споживача, що включений до підтвердженої номінації цього постачальника
Постачальник природного газу (далі – Постачальник)	суб'єкт господарювання, який на підставі ліцензії здійснює господарську діяльність із реалізації природного газу безпосередньо споживачам на підставі укладених з ними договорів.
Потужність	максимально допустиме перетікання обсягу природного газу, виражене в одиницях енергії до одиниці часу, що надається замовнику послуг транспортування відповідно до договору

	транспортування.
Потужність приєднання	запланована максимальна годинна можливість подачі або прийому природного газу
Правило меншого	принцип, котрий означає, що якщо обсяг природного газу зазначений в номінаціях/ре-номінаціях у точці входу та точці виходу не співпадає, оператор газотранспортної системи затверджує найменший з заявлених обсягів природного газу в номінації/ре-номінації та інформує про це замовників послуг транспортування.
Приєднання до газотранспортної системи	сукупність організаційних і технічних заходів, у тому числі робіт, спрямованих на створення технічної можливості для надання послуг транспортування, які здійснюються у зв'язку з підключенням об'єкта будівництва чи існуючого об'єкта замовника до газотранспортної системи
Природний газ	природний газ, нафтовий (попутний) газ, газ (метан) вугільних родовищ та газ сланцевих товщ, газ колекторів щільних порід, газ центрально-басейнового типу, як суміш вуглеводнів та не вуглеводневих компонентів, що перебуває у газоподібному стані за стандартних умов і є товарною продукцією та приймається до транспортування газотранспортною системою.
Прямий споживач	споживач, об'єкти якого приєднані безпосередньо до газотранспортної системи
Ре-номінація	зміна підтвердженої номінації.
Робочі дні	дні з понеділка до п'ятниці, за виключенням святкових днів, передбачених законодавством та робочих днів, перенесених на вихідні дні відповідно до законодавства.
Розподіл потужності (РП)	частина договору транспортування, яка визначає порядок та умови надання та реалізації права на користування договірною потужністю, яке надається замовнику транспортування у визначеній точці входу або точці виходу.
Розподілена (договірна) потужність	частина технічної потужності газотранспортної системи, яка розподілена згідно договорів транспортування.
Споживач	фізична особа, фізична особа – підприємець або юридична особа, яка отримує природний газ на підставі договору постачання природного газу з метою використання для власних потреб або використання в якості сировини, а не для перепродажу.
Стандартні умови	умови тиску і температури регламентовані діючими нормативно-правовими актами та національними стандартами України, що використовуються для вимірювань та обчислень властивостей природного газу
Суміжна система	інша газотранспортна система, газорозподільна система, газосховище, установка LNG, газотранспортна інфраструктура газовидобувного підприємства, прямого споживача, інша система, що мають фізичне з'єднання із газотранспортною системою.
Сховище природного газу (далі – Газосховище)	технологічний комплекс, створений у природній або штучній ємності з метою накопичення природного газу (включаючи ємність установки LNG, призначену для зберігання природного газу), і технологічно поєднані з цим комплексом споруди, призначені для зберігання (закачування, відбору) природного газу. Для цілей цього Кодексу до газосховища не

	<p>відносяться:</p> <p>а) ємності установки LNG, призначені виключно для виробничих потреб такої установки;</p> <p>б) ємності, призначені виключно для здійснення оператором газотранспортної системи заходів, спрямованих на підтримання цілісності газотранспортної системи з урахуванням того, що ємності, призначені для надання послуг балансування системи оператором газотранспортної системи, відносяться до газосховища для цілей цього Кодексу.</p>
Технічна потужність	максимальний обсяг потужності, право користування якою оператор газотранспортної системи, може надати замовникам послуг транспортування з гарантією реалізації такого права, з урахуванням вимог цілісності газотранспортної системи та вимог щодо експлуатації газотранспортної.
Технічні норми та стандарти безпеки	затверджені центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики в нафтогазовій галузі технічні норми та стандарти безпеки, які поширюються на газотранспортні системи, в тому числі правила техніки безпеки, мінімальні технічні вимоги до проектування та експлуатації, вимоги до проведення технічної перевірки, вимоги до професійної кваліфікації та досвіду фізичних та юридичних осіб, які виконують роботи з будівництва, інженерно-технічні роботи та технічне обслуговування газотранспортних систем.
Технічні умови	документ, що визначає комплекс умов і вимог до інженерного забезпечення приєднання об'єкта системи газоспоживання або газопостачання та його підключення до газотранспортної системи і містить вихідні дані для проектування.
Тиск	тиск природного газу, виміряний в статичних умовах як різниця між абсолютним статичним тиском природного газу та атмосферним тиском.
Точка виходу	визначена точка у газотранспортній системі, в якій відбувається передача природного газу оператором газотранспортної системи до іншої газотранспортної або газорозподільної системи, газосховища, установки LNG або споживача, приєднаного до газотранспортної системи.
Точка входу	визначена точка у газотранспортній системі, в якій природний газ надходить до газотранспортної системи від об'єктів, пов'язаних із видобутком природного газу, газосховища, установки LNG, а також від інших газотранспортних або газорозподільних систем або віртуальної точки, на якій відбувається передача природного газу.
Транскордонний газопровід (далі – Інтерконектор)	магістральний газопровід, що перетинає лінію кордону між Україною та сусідньою державою та призначений для сполучення газотранспортних систем України з газотранспортними системами цієї держави.
Транспортування природного газу	господарська діяльність, що підлягає ліцензуванню і пов'язана з переміщенням природного газу газотранспортною системою з метою його доставки до іншої газотранспортної системи, газорозподільної системи, газосховища, установки LNG або доставки безпосередньо споживачам, але що не включає переміщення внутрішньопромисловими трубопроводами (приєднаними мережами) та постачання

	природного газу.
Управління системними обмеженнями	комплекс заходів, що здійснюється оператором газотранспортної системи в рамках наданих послуг транспортування з метою забезпечення безпечного функціонування газотранспортної системи, а також забезпечення необхідних технічних параметрів природного газу.
Фізичне балансування	Заходи, що вживаються оператором газотранспортної системи для забезпечення цілісності газотранспортної системи, а саме, необхідного співвідношення обсягів природного газу, що фізично надійшли через точки входу, і обсягів природного газу, фізично відібраного з точок виходу.
Фізичні перевантаження	переважання попиту на послуги із транспортування природного газу над обсягом технічної потужності газотранспортної системи.

Інші терміни використовуються в цьому Кодексі у значеннях, наведених в Законах України «Про ринок природного газу», «Про метрологію та метрологічну діяльність», «Про трубопровідний транспорт», «Про нафту і газ», «Про забезпечення комерційного обліку природного газу», «Про регулювання містобудівної діяльності».

2. Скорочення, які застосовуються у цьому Кодексі, мають такі значення:

м ³	кубічний метр
°С	градус Цельсія
год	година
К	Кельвін
км	кілометр
МДж	мегаджоуль
мг	міліграм
мкг	мікрограм
МПа	мегапаскаль
кПа	кілопаскаль
кВт·год	кіловат-година.

3. Умови визначення обсягу та фізико-хімічних показників природного газу.

Визначення обсягу та фізико-хімічних показників природного газу проводиться за нормальних та стандартних умов.

Нормальні умови

Визначення обсягу газу:

Тиск P_n : 101,325 кПа
Температура T_n : 273,15 К (=0°С)

Визначення вищої теплоти згоряння:

Тиск P_n 101,325 кПа
Температура згоряння T_{zg} : 298,15 К (= 25°С)
Температура вимірювання T_n : 273,15 К (= 0°С)

Стандартні умови

Визначення обсягу газу:

Тиск P_c : 101,325 кПа (760 мм. Рт. ст)
Температура T_c : 293,15 К (=20°С)

Визначення нижчої теплоти згоряння:

Тиск P_c : 101,325 кПа
Температура згоряння T_{zg} : 298,15 К (= 25°С)
Температура вимірювання T_c : 293,15 К (= 20°С)

Визначення обсягу в енергетичних одиницях проводиться шляхом множення об'єму на теплоту згоряння за відповідних умов.

Перерахунки значень об'єму та теплоти згоряння на різні стандартні умови проводяться згідно з ДСТУ ISO 13443:2015 «Газ природний. Стандартні умови».

Глава 2. Основні засади доступу до газотранспортної системи.

1. Оператор газотранспортної системи, на підставі договору транспортування природного газу, згідно з умовами, визначеними в цьому Кодексі, надає суб'єктам ринку природного газу:
 - право користування Газотранспортною системою на використання газотранспортної системи в межах розподілу потужностей на точках входу та виходу;
 - послуги транспортування природного газу газотранспортною системою через газотранспортну систему в межах договірних потужностей та затверджених номінацій;
 - послуги балансування обсягів природного газу, які подаються до газотранспортної систему і відбираються з неї.
2. Виробники біогазу або інших видів газу з альтернативних джерел мають право на отримання доступу до газотранспортних і газорозподільних систем, газосховищ, установки LNG та на приєднання до газотранспортних та газорозподільних систем, за умови дотримання технічних норм та стандартів безпеки відповідно до законодавства та за умови, що біогаз або інші види газу з альтернативних джерел за своїми фізико-технічними характеристиками відповідають стандартам на природний газ.
3. Оператор газотранспортної системи, застосовуючи об'єктивні та прозорі засади, які забезпечують однакове поводження із замовниками послуг транспортування, а також беручи до уваги вимоги захисту довкілля, забезпечує:
 - безпеку транспортування природного газу шляхом забезпечення безпечного функціонування газотранспортної системи та виконання договорів транспортування природного газу із Замовником послуг транспортування;
 - функціонування газотранспортної системи в скоординований та ефективний спосіб із збереженням необхідної надійності транспортування природного газу та його якості;
 - експлуатацію, ремонти мереж, установок та пристроїв газотранспортної системи разом із з'єднаннями до інших газових систем в спосіб, що гарантує надійність функціонування газотранспортної системи;
 - спроможність газотранспортної системи задовольняти потреби у транспортуванні природного газу, а також можливості її розвитку при зростанні потреб у обсягах транспортування;
 - співпрацю з операторами суміжних систем або суб'єктами ринку природного газу з метою надійного та ефективного функціонування газових систем, а також координацію їх розвитку;
 - оперативно-диспетчерське управління транспортуванням природного газу, а також підтримку його якісних та кількісних параметрів в газотранспортній системі та в точках входу та виходу в/з неї;
 - вжиття заходів, необхідних для надійного функціонування газотранспортної системи;
 - балансування системи та управління перевантаженнями в газотранспортній системі, а також проведення розрахунків із замовниками послуг транспортування, які виникають через їх незбалансованість;
 - надання операторам суміжної системи, замовникам послуг транспортування інформації про умови надання послуг із транспортування,
 - управління обмеженнями для замовників послуг транспортування та прямих споживачів;
 - впровадження періодичних досліджень потреби ринку в новій транспортній інфраструктурі, результати яких беруться до уваги при підготовці планів розвитку.

4. Експлуатацію газотранспортної системи здійснює виключно оператор газотранспортної системи.
5. Оператор надає послуги в межах технічної потужності газотранспортної системи.
6. У разі неочікуваного зростання споживання природного газу споживачами, виникнення перебоїв в транспортуванні природного газу, аварійної ситуації, що загрожує безпеці функціонування газотранспортної системи, оператор газотранспортної системи зобов'язаний вжити заходів, передбачених цим Кодексом та національним планом дій.
7. Оператор газотранспортної системи несе відповідальність за належне надання послуг транспортування природного газу лише з моменту отримання природного газу в точці входу та до моменту передачі природного газу в точці виходу.
8. Взаємодія оператора газотранспортної системи з оператором іншої газотранспортної системи регулюється угодою про взаємодію, які укладаються з урахуванням вимог цього Кодексу.
9. Замовник послуг транспортування користується потужністю газотранспортної системи на засадах, визначених Законом України «Про ринок природного газу», Кодексом, а також договором транспортування природного газу.
Замовник послуг транспортування зобов'язаний дотримуватися положень Кодексу, договору транспортування зокрема, стосовно:
 - дотримання договірних потужностей, визначених в розподілі потужності, що є додатком до договору транспортування природного газу, та врегулювання небалансу у разі їх перевищення;
 - замовлення транспортування природного газу у точці входу до газотранспортної системи, яке відповідає вимогам стосовно якісних параметрів та тиску, встановлених цим Кодексом;
 - забезпечення проведення розрахунків з оператором газотранспортної системи за надані послуги згідно з положеннями Кодексу, а також договору транспортування природного газу;
 - негайного повідомлення оператора газотранспортної системи про зміну даних, які використовувались при укладанні договору транспортування природного газу;
 - дотримання обсягів, зазначених в затверджених номінаціях для точок входу і виходу;
 - дотримання обмежень, визначених в Кодексі, та підтверджених номінаціях;
 - забезпечення можливості цілодобового зв'язку з працівниками замовника послуг транспортування, у разі виникнення раптових подій, які мають вплив на виконання транспортних послуг;
 - негайного виконання розпоряджень диспетчерських служб оператора газотранспортної системи, а також забезпечення виконання таких розпоряджень суб'єктами, які передають та/або отримують природний газ від замовника послуг транспортування.
10. Прямий споживач, зобов'язаний дотримуватися положень Кодексу, договору транспортування природного газу, зокрема, забезпечити:
 - доступ оператора газотранспортної системи до вузлів обліку природного газу, які перебувають у його власності;
 - дотримання обмежень споживання природного газу, які полягають в обмеженні максимальної кількості споживання природного газу за годину та на добу згідно з повідомленнями оператора газотранспортної системи;

можливість цілодобового зв'язку оператора газотранспортної системи зі Споживачем у разі виникнення раптових подій, які мають вплив на виконання транспортних послуг;

негайне виконання розпорядження диспетчерських служб оператора газотранспортної системи.

- 1) Прямий споживач, який є власником комерційного вузла обліку природного газу, зобов'язаний:

- утримувати об'єкти газової інфраструктури в належному технічному стані;
- виконувати періодичні перевірки та повірки вузла обліку в пункті одержання природного або передачі природного газу;

- інформувати оператора газотранспортної системи про терміни виконуваних періодичних перевірок, повірок та надання його представникам доступу до комерційного вузла обліку в ході здійснення цих робіт;

- забезпечити доступ представників(а) оператора газотранспортної системи для перевірки належної роботи комерційного вузла обліку природного газу;

- забезпечити виконання перевірки належної роботи системи комерційного вузла обліку природного газу за кожним запитом оператора газотранспортної системи, але не частіше одного разу на тиждень;

- надавати представникам оператора газотранспортної системи можливість пломбування комерційного вузла обліку газу;

- надавати оператору газотранспортної системи можливість дистанційного зчитування даних вимірювання у разі функціонування системи телеметрії та встановлювати системи телеметрії;

- надавати оператору газотранспортної системи можливість встановлення власної системи телеметрії.

- отримати від оператора газотранспортної системи дозвіл на приєднання до своїх мереж третіх осіб.

- 2) Прямий споживач, який не є власником комерційного вузла обліку природного газу зобов'язаний утримувати об'єкти газової інфраструктури в належному технічному стані та має право:

- бути поінформованим про терміни періодичних перевірок та повірок, які виконуються службами оператора газотранспортної системи, і може бути присутнім в ході здійснення цих робіт;

- опломбувати засоби вимірювальної техніки, допоміжні пристрої та елементи газопроводів у місцях, де несанкціоноване втручання може вплинути на результати вимірювань об'єму газу;

- здійснювати дистанційне зчитування вимірювальних даних у разі функціонування системи телеметрії на газорозподільній станції;

- встановити власну систему телеметрії в порядку визначеному цим Кодексом, при відсутності телеметрії та надати оператору газотранспортної системи можливість отримання даних.

Розділ II. ХАРАКТЕРИСТИКА ГАЗОТРАНСПОРТНОЇ СИСТЕМИ, ВИЗНАЧЕННЯ ТОЧОК ВХОДУ І ТОЧОК ВИХОДУ

Глава 1. Характеристика газотранспортної системи

1. До складу газотранспортної системи, в межах балансової приналежності входять:
 - 1) газопроводи із відводами та лупінгами від місця видобутку чи підземного зберігання газу (вихід з установки підготовки газу на об'єктах газодобування чи газосховище) до місця його розподілення зі зниженням тиску до 1,2 МПа (вихід із газорозподільної станції) з перекривною арматурою, переходами через природні і штучні перешкоди (автомобільні дороги, залізниці, канали тощо), вузлами запускання та приймання очисних засобів, вузлами збирання і зберігання газового конденсату, засобами введення в газопровід метанолу, ємностями для зберігання і розгазування конденсату, земляними амбрами для аварійного зливання конденсату;
 - 2) компресорні станції;
 - 3) газорозподільні станції;
 - 4) установки підготовки газу;
 - 5) установки протикорозійного захисту;
 - 6) лінії і споруди систем технологічного зв'язку і телемеханіки;
 - 7) лінія електропередачі і обладнання для електроживлення електроустановок магістральних газопроводів, систем телемеханіки та установок електрохімічного захисту;
 - 8) газовимірювальні станції, газовимірювальні пункти і газовимірювальні блоки на лінійній частині магістрального газопроводу;
 - 9) міжгазопровідні пункти редукування газу;
 - 10) протипожежні засоби, протиерозійні і захисні споруди газопроводів;
 - 11) будівлі та споруди на лінійній частині магістрального газопроводу;
 - 12) розпізнавальні і сигнальні знаки місцезнаходження газопроводів, що призначені для обслуговування технологічних об'єктів газотранспортної системи та знаходяться на балансі оператора газотранспортної системи;
 - 13) інші об'єкти газотранспортної системи.

Глава 2. Визначення точок входу і точок виходу, віртуальних точок газотранспортної системи

1. В газотранспортній системі виділяються такі точки входу:
 - 1) точки входу з фізичним розташуванням у підключеннях до:
 - газотранспортних систем сусідніх країн;
 - родовищ природного газу, виробництва біогазу або інших видів газу з альтернативних джерел;
 - установок LNG;
 - газосховищ.
 - 2) віртуальні точки входу з невизначеним фізичним розташуванням:
 - точки входу з газорозподільної системи чи групи газорозподільних систем (точки надходження газу від газодобувних підприємств чи виробників біогазу, підключених до газорозподільної системи);
 - точки входу у газосховище чи групу газосховищ;
 - точки входу з групи газовидобувних підприємств;
 - точка входу, в якій відбувається передача природного газу.
2. В газотранспортній системі виділяються такі точки виходу:
 - 1) точки виходу з фізичним розташуванням у підключеннях до:

газотранспортних систем сусідніх країн;
Споживачів, які безпосередньо приєднані до газотранспортної системи (прямі споживачі);
газорозподільних систем;
газосховищ.

2) віртуальні точки виходу з невизначеним фізичним розташуванням:

точки виходу до газорозподільної системи;
точки виходу у підключенні з газосховищами або з групами газосховищ;
точка виходу, в якій відбувається передача природного газу;
точка виходу для операцій оператора газотранспортної системи пов'язаних з закупівлею оператором газотранспортної системи природного газу для власних потреб та виробничо-технологічних витрат.

3. Для кожної газорозподільної зони оператор газотранспортної системи створює одну (1) віртуальну точку виходу до газорозподільної системи, що охоплює всі точки виходу до цієї системи, розташовані на території ліцензованої діяльності оператора газорозподільної системи.
4. Для кожної газорозподільної зони оператор газотранспортної системи створює одну (1) віртуальну точку входу з газорозподільної системи, якщо до газорозподільної системи підключені об'єкти видобування природного газу та/або виробництва біогазу та інших видів газу з альтернативних джерел.
5. Оператор газотранспортної системи розміщує на власному веб-сайті перелік усіх точок входу та виходу газотранспортної системи.

РОЗДІЛ ІІІ. НОРМИ ЯКОСТІ, ФІЗИКО-ХІМІЧНІ ПОКАЗНИКИ ТА ІНШІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ПРИРОДНОГО ГАЗУ, ПРАВИЛА ОБЛІКУ ТА ДОКУМЕНТАЛЬНЕ ОФОРМЛЕННЯ ПРИЙМАННЯ-ПЕРЕДАЧІ ПРИРОДНОГО ГАЗУ.

Глава 1. Норми якості, фізико-хімічні показники та інші характеристики природного газу, що допускається до транспортування в газотранспортній системі.

1. Відповідальним за якість газу є:
 - 1) в точках входу (крім точок входу на міждержавному з'єднанні) – оператори суміжних систем, газовидобувні підприємства, виробники біогазу та інших видів газу з альтернативних джерел які подають природний газ до газотранспортної системи в точці входу. В точках входу на міждержавному з'єднанні відповідальним є замовник послуг транспортування;
 - 2) в точках виходу - оператор газотранспортної системи.
2. Визначення фізико-хімічних показників та інші характеристик (далі – ФХП) природного газу проводиться у точках входу і точках виходу.
3. Визначення ФХП природного газу у точках виходу газотранспортної системи проводиться оператором газотранспортної системи на умовах визначених цим Кодексом та погоджених з операторами суміжних систем або прямими споживачами, з використанням автоматичних потокових приладів (автоматичних хроматографів та вологомірів), та/або вимірювальних хіміко-аналітичних лабораторій.
4. Точки визначення ФХП природного газу можуть знаходитись як на комерційних вузлах обліку газу (ВОГ) та пунктах вимірювання витрат газу (ПВВГ), так і на інших точках магістральних газопроводів, від яких подається газ через вищезазначені комерційні ВОГ та ПВВГ. Оператор газотранспортної системи повинен визначати точки визначення ФХП (місця відбору проб) таким чином, щоб гарантувати, що значення теплоти згоряння відібраної проби не відрізнялось більше ніж на +/- 5% у ту саму добу від теплоти згоряння природного газу по будь-якому фізичному виходу комерційного обліку газу, на який ці значення ФХП розповсюджуються.
5. Визначення ФХП природного газу у точках входу газотранспортної системи проводиться на комерційних ВОГ (ПВВГ) операторів суміжних систем або інших суб'єктів, безпосередньо підключених до газотранспортної системи з використанням автоматичних потокових приладів (автоматичних хроматографів та вологомірів), та/або вимірювальних хіміко-аналітичних лабораторій.
6. Точки визначення ФХП (місця відбору проб) природного газу та періодичність проведення вимірювань при використанні для визначення ФХП вимірювальних хіміко-аналітичних лабораторій узгоджуються оператором газотранспортної системи з операторами суміжних систем або іншими суб'єктами, безпосередньо підключеними до газотранспортної системи, окремим протоколом.
7. Точки входу та точки виходу до/з газотранспортної системи, через які передається природний газ з максимальною витратою за стандартних умов, що перевищує 30 000 м³/годину, мають бути обладнані приладами, які на безперервній основі забезпечують контроль компонентного складу, теплоти згоряння та температури точки роси по волозі природного газу (зокрема автоматичними хроматографами та вологомірами), з можливістю дистанційного їх контролю та передачі даних підрозділам

оператора газотранспортної системи. Для нових точок виходу з газотранспортної системи, через які передається природний газ, норма щодо обладнання приладами, які на безперервній основі забезпечують контроль фізико-хімічних показників природного газу, є обов'язковою не залежно від величини об'єму передачі природного газу.

8. У разі виходу з ладу автоматичних потокових приладів, за погодженням з оператором газотранспортної системи, допускається на період усунення несправності використання для визначення теплоти згоряння, компонентного складу газу та температури точки роси за вологою хіміко-аналітичних лабораторій.
9. Періодичність визначення компонентного складу, теплоти згоряння та температури точки роси по волозі при використанні вимірювальних хіміко-аналітичних лабораторій повинна бути не рідше, ніж один раз на тиждень.
10. До визначення ФХП допускаються вимірювальні хіміко-аналітичні лабораторії, що пройшли у встановленому законодавством порядку оцінку технічної компетентності.
11. Для точок входу і точок виходу визначаються наступні значення ФХП:
 - 1) Компонентний склад,
 - 2) Нижча та вища теплота згоряння;
 - 3) Густина газу;
 - 4) Вміст сірководню та меркаптанової сірки;
 - 5) Вміст механічних домішок;
 - 6) Число Воббе;
 - 7) Температура точки роси за вологою;
 - 8) Температура точки роси за вуглеводнями.
12. Визначення ФХП природного газу та відбір проб газу проводиться згідно з вимогами чинних нормативних документів. При цьому, уповноважені представники оператора суміжних систем мають право бути присутніми під час відбору проб газу та/або при проведенні його аналізу з визначення ФХП.
13. Природний газ, що подається в газотранспортну систему, повинен відповідати таким вимогам:

Вміст метану (C ₁), мол. %	мінімум	90
Вміст етану (C ₂), мол. %	максимум	7
Вміст пропану (C ₃), мол. %	максимум	3
Вміст бутану (C ₄), мол. %	максимум	2
Вміст пентану та інших більш важких вуглеводнів (C ₅ ⁺), мол. %	максимум	1
Вміст азоту (N ₂), мол. %	максимум	5
Вміст вуглецю (CO ₂), мол. %	максимум	2
Вміст кисню (O ₂), мол. %	максимум	0,02
Вища теплота згоряння 25°C/0°C (25°C/20°C)	Мінімум	10,71(9,97) кВт·год/м ³
	Максимум	11,54(10,75) кВт·год/м ³
Нижча теплота згоряння (25 °C/ 20°C)	Мінімум	9,00 кВт·год/м ³
	Максимум	9,70 кВт·год/м ³
Температура точки роси за вологою °C при абсолютному тиску газу 3,92 Мпа		Не перевищує мінус 8 (-8)
Температура точки роси за вуглеводнями при температурі газу не нижче 0°C		Не перевищує 0°C

Вміст механічних домішок:	відсутні.	
Вміст сірководню, г/м ³ ,	максимум	0,006
Вміст меркаптанової сірки, г/м ³ ,	максимум	0,02

14. ФХП у прикордонних точках входу та виходу повинні відповідати вимогам міждержавних контрактів та/або зовнішньоекономічних договорів, угодам про взаємодію та вимогам цього Кодексу.
15. Оператор газотранспортної системи має право не приймати в газотранспортну систему природний газу в випадках невідповідності ФХП газу у точках входу вимогам пункту 13.
16. Якщо природний газ, що не відповідає встановленим вимогам пункту 13 був завантажений в газотранспортну систему, з причин незалежних від оператора газотранспортної системи оператор газотранспортної системи одержує від суб'єкта, який подав в газотранспортну систему неякісний газ, компенсацію визначену в главі 3 розділу XVI цього Кодексу.
17. ФХП транспортованого природного газу у точках виходу повинні відповідати вимогам пункту 13 цього Кодексу за виключенням вимог вмісту меркаптанової сірки.
18. Якщо природний газ, що був переданий в точках виходу з газотранспортної системи, не відповідає встановленим вимогам пункту 17, оператор газотранспортної системи сплачує оператору газорозподільної системи, оператору газосховищ, прямому споживачу додаткову оплату, визначений главі 3 розділу XVI цього Кодексу.
19. Значення ФХП природного газу, що транспортується, визначається:
 - 1) для точок, в яких були встановлені потокові засоби вимірювань, для кожної години або доби як середнє арифметичне вимірювань,
 - 2) для точок, які не були обладнані засобами вимірювання складу природного газу (не були встановлені хроматографи, вологоміри), на підставі останнього вимірювання, проведеного вимірювальною хіміко-аналітичною лабораторією.
20. Результати визначень ФХП газу підлягають оприлюдненню на веб-сайті оператора газотранспортної системи.
21. Оператор газотранспортної системи надає операторам суміжних систем або іншим суб'єктам, безпосередньо підключеним до газотранспортної системи, оперативні дані ФХП природного газу за всіма узгодженими точками його визначення, який має містити наступні чисельні значення:
 - густина газу;
 - вміст азоту;
 - вміст вуглекислого газу;
 - температуру точки роси за вологою;
 - температуру точки роси за вуглеводнями;
 - число Воббе;
 - теплота згоряння.
22. Газ, що подається споживачам, повинен бути одорованим згідно вимог державних стандартів. В окремих випадках, які визначаються угодами з операторами суміжних систем або іншими суб'єктами, що безпосередньо підключені до газотранспортної системи, допускається подача неодорованого природного газу.

23. Оператор газотранспортної системи є відповідальним за забезпечення оптимального режиму одоризації газу. Розрахункова норма витрати одоранту, залежно від його типу, встановлюється інструкцією з експлуатації одоризаційної установки, затвердженою керівником структурного підрозділу оператора газотранспортної системи.

Глава 2. Порядок обліку природного газу.

1. Приймання-передача природного газу у точках входу та точках виходу з фізичним розташуванням здійснюється виключно за умови наявності комерційного ВОГ (ПВВГ).
2. Комерційний облік природного газу проводиться на комерційному ВОГ (ПВВГ) сторони, що передає газ. Якщо у сторони, що передає газ, відсутній комерційний ВОГ (ПВВГ), комерційний облік природного газу проводиться на комерційному ВОГ (ПВВГ) сторони, що приймає газ.
3. Комерційний ВОГ (ПВВГ) у точці входу до газотранспортної системи має бути розташований у точці приєднання, яка має співпадати з межею балансової належності між операторами суміжних систем або іншими суб'єктами, безпосередньо підключеними до газотранспортної системи. У випадку якщо комерційний ВОГ (ПВВГ) у точці входу до газотранспортної системи не розташований у точці приєднання, яка має співпадати з межею балансової належності між операторами суміжних систем або іншими суб'єктами, безпосередньо підключеними до газотранспортної системи, власник комерційного ВОГ (ПВВГ) за домовленістю з оператором газотранспортної системи передає йому на обслуговування на підставі договору відповідну інфраструктуру від комерційного ВОГ (ПВВГ) до межі балансової належності, при цьому, доплати за обслуговування включаються у виробничо-технологічні витрати оператора газотранспортної системи.
4. На газорозподільній станції комерційні ВОГ (ПВВГ) встановлюються на газопроводі високого тиску до вузла редукування, а на газопроводі низького тиску після вузла редукування.
5. Якщо після комерційного ВОГ (ПВВГ) на газорозподільній станції встановлено газоспоживаюче обладнання оператора газотранспортної системи, це обладнання має бути забезпечене окремим вузлом обліку газу відповідно до вимог чинних нормативних документів.
6. Якщо комерційні ВОГ (ПВВГ), у тому числі прикордонні ГВС (ПВВГ) як у точці входу, так і точці виходу розташовані до (після) межі балансової належності, кількість переданого газу зменшується (збільшується) на розрахункову величину виробничо-технологічних витрат на ділянці між цим комерційним ВОГ (ПВВГ) і межею балансового розподілу суміжних суб'єктів господарювання.
7. Вимоги до складових частин вузла обліку природного газу, правил експлуатації приладів обліку, порядку вимірювання його обсягів та визначення якості визначаються технічними регламентами та нормами, правилами і стандартами, які встановлюються і затверджуються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики в нафтогазовому комплексі.
8. Особливості обліку природного газу у точках входу та точках виходу між оператором газотранспортної системи та операторами суміжних систем або іншими суб'єктами, безпосередньо підключеними до газотранспортної системи, регулюється Кодексом, технічною угодою, що укладається між вказаними суб'єктами (надалі – Технічна угода).

9. Опис вимірювальних систем в точках входу і точках виходу, а також методика визначення кількості газу встановлюються в технічних угодах і повинні включати:
- установлення граничнодопустимих значень мінімального та максимального тиску газу;
 - порядок визначення обсягу та ФХП газу;
 - порядок перевірки (у тому числі спільної) комерційних ВОГ (ПВВГ);
 - порядок взаємодії сторін при виникненні аварійних ситуацій;
 - порядок отримання інформації від комерційного (дублюючого) ВОГ (ПВВГ).
- Технічною угодою визначається перелік комерційних ВОГ (ПВВГ). При цьому на кожен вузол обліку газу, визначений у додатку до технічної угоди, має бути оформлений акт розмежування балансової належності газових об'єктів та експлуатаційної відповідальності.
10. Для точок входу і точок виходу визначаються наступні значення:
- 1) обсяг природного газу за годину;
 - 2) обсяг природного газу за добу;
 - 3) обсяг природного газу за місяць;
 - 4) ФХП газу;
 - 5) тиск газу.
11. Погодинний обсяг природного газу в енергетичних одиницях, який передається у точці входу і відбирається у точці виходу, визначається як добуток об'єму природного газу, вимірюваного у відповідній точці входу або виходу і теплоти згоряння, визначеної для такої точки входу або точки виходу.
12. Обсяг природного газу за добу визначається як сума погодинних обсягів природного газу.
13. Обсяг природного газу за місяць визначається як сума добових обсягів природного газу.
14. При використанні потокового хроматографа погодинна теплота згоряння є середнім арифметичним від проведених вимірювань за годину.
- Теплота згоряння за добу є середнім арифметичним погодинних значень теплоти згоряння.
- Теплота згоряння за місяць є середнім арифметичним значень теплоти згоряння за кожен добу.
15. Якщо визначення теплоти згоряння проводиться з використанням хіміко-аналітичної лабораторії, теплота згоряння за місяць є середнім арифметичним значень теплоти згоряння кожного результату вимірювань за місяць.
16. Теплота згоряння виражається в кВт·год/м³ з точністю до трьох знаків після коми. Одиниця вимірювання погодинного порохованого значення переводиться з МДж/м³ в кВт·год/м³ діленням на коефіцієнт 3,6.
17. Вимоги до технічних рішень, які застосовуються при будівництві, реконструкції чи капітальному ремонті комерційних ВОГ (ПВВГ), визначаються:
- 1) для комерційних ВОГ (ПВВГ), що знаходяться у власності оператора газотранспортної системи – оператором газотранспортної системи;
 - 2) для комерційних ВОГ (ПВВГ), що знаходяться не у власності оператора газотранспортної системи, - технічними умовами, що видаються оператором газотранспортної системи.
18. При введенні в експлуатацію нового або реконструйованого комерційного ВОГ (ПВВГ) його власник письмово повідомляє представників оператора суміжних систем або інших

суб'єктів, безпосередньо підключених до газотранспортної системи про проведення перевірки готовності вводу комерційного ВОГ (ПВВГ) до експлуатації з оформленням двостороннього акту. Введення в експлуатацію комерційного ВОГ (ПВВГ) проводиться у присутності інженерно-технічного персоналу власника комерційного ВОГ (ПВВГ) не пізніше, ніж протягом п'яти робочих днів з дня направлення повідомлення іншій Стороні.

19. Якщо протягом 5 робочих днів з дня отримання письмового повідомлення представник оператора суміжних систем або інших суб'єктів, безпосередньо підключених до газотранспортної системи, не з'явився для введення комерційного ВОГ (ПВВГ) в експлуатацію, то сторона – власник комерційного ВОГ (ПВВГ) має право скласти акт введення в експлуатацію комерційного ВОГ (ПВВГ) в односторонньому порядку з позначкою в акті, що представник іншої сторони для участі у введенні комерційного ВОГ (ПВВГ) в експлуатацію не з'явився.
20. У разі відповідності комерційного ВОГ (ПВВГ) вимогам діючих технічних регламентів та норм, правил і стандартів, що підтверджується відповідними підрозділами національної метрологічної служби або іншими уповноваженими організаціями (Свідоцтво про повірку, атестацію засобу вимірювальної техніки, вузла обліку газу), оператор суміжних систем або інші суб'єкти, безпосередньо підключені до газотранспортної системи, не мають права відмовити власнику комерційного ВОГ (ПВВГ) у підписанні акту введення ВОГ (ПВВГ) у комерційну експлуатацію.
21. Власник комерційного ВОГ (ПВВГ) зобов'язаний забезпечувати його безперебійне, та надійне функціонування, та невідкладно здійснювати заходи щодо відновлення працездатності ВОГ (ПВВГ) з інформуванням представника оператора суміжних систем або інших суб'єктів, безпосередньо підключених до газотранспортної системи по каналах диспетчерського зв'язку. Роботи з капітального, поточного ремонту та технічного обслуговування ВОГ (ПВВГ), що потребують втручання у роботу вимірювальних систем, власник такого ВОГ (ПВВГ) проводить за письмового повідомлення іншої сторони.
22. Суб'єкт ринку газу, на балансі якого перебувають комерційні або дублюючі ВОГ (ПВВГ), забезпечує їх належний технічний стан та своєчасне внесення в обчислювачі/коректори ФХП газу.
23. На комерційному ВОГ (ПВВГ) вимірювання об'єму газу проводяться тільки з використанням електронних обчислювачів/коректорів об'єму газу. Програмне забезпечення обчислювачів/коректорів і накопичені в його пам'яті результати вимірювання об'єму газу повинні бути захищені від несанкціонованого втручання.
24. Порядок проведення спільних перевірок комерційних ВОГ (ПВВГ), порядок взаємодії сторін при виникненні позаштатних ситуацій, порядок вирішення спорів з питань визначення кількості транспортованого природного газу та його ФХП визначається згідно вимог Кодексу.
25. Для підвищення надійності вимірювань об'єму газу через комерційні ВОГ (ПВВГ) оператор суміжних систем або інші суб'єкти, безпосередньо підключені до газотранспортної системи, мають право встановлювати дублюючі автоматичні обчислювачі/коректори та/або побудувати дублюючий ВОГ (ПВВГ) за межами балансової належності власника комерційного ВОГ (ПВВГ).
26. Установлення дублюючих обчислювачів/коректорів або вузлів обліку газу здійснюється відповідно до погоджених власником комерційного ВОГ (ПВВГ) технічного завдання та робочого проекту. У проекті дублюючого ВОГ (ПВВГ) відображаються потоки газу, межі

балансової належності, розташування засобів вимірювальної техніки, газоспоживаючого чи газорегулюючого обладнання, їх послідовність, комутаційні з'єднання тощо. Установлення дублюючих обчислювачів/коректорів або вузлів обліку газу не повинно впливати на роботу комерційного ВОГ.

27. Введення дублюючих обчислювачів/коректорів або дублюючих ВОГ (ПВВГ) в експлуатацію оформлюється двостороннім актом. У разі встановлення дублюючих обчислювачів/коректорів або ВОГ (ПВВГ) Сторони мають рівні права на отримання вихідної інформації та доступ до дублюючих вимірювальних комплексів.

Глава 3. Порядок перевірок, повірок, експертиз вузлів обліку газу.

1. Сторона, яка приймає газ у точці виходу чи входу, має право контролювати правильність експлуатації комерційного ВОГ (ПВВГ), здійснювати його контрольний огляд та/або технічну перевірку (калібрування) згідно з річними графіками, погодженими сторонами.
2. У разі необхідності позачергового контрольного огляду та/або технічної перевірки (калібрування) комерційного ВОГ (ПВВГ) інша сторона письмово доводить це до відома власника комерційного ВОГ (ПВВГ). Перевірка проводиться у присутності інженерно-технічного персоналу власника ВОГ (ПВВГ) не пізніше ніж у 5-денний строк з дня надходження письмового повідомлення.
3. Представники сторін мають право здійснювати періодичні та позачергові перевірки комерційного ВОГ (ПВВГ) в присутності інженерно-технічного персоналу власника комерційного ВОГ (ПВВГ) в робочий час.
4. У випадку виявлення недоліків, що впливають на правильність визначення кількості та якості газу, представники сторін, роблять записи в журналі та спільно з власником комерційного ВОГ (ПВВГ) складають двосторонній акт.
5. Якщо у погоджені терміни, відповідно до річних графіків, представник Оператора суміжних систем або інших суб'єктів, безпосередньо підключених до газотранспортної системи, не з'явився на комерційний ВОГ (ПВВГ) для участі у проведенні перевірки комерційного вузла обліку газу, або повірки (калібрування) ЗВТ, то сторона – власник комерційного ВОГ (ПВВГ) має право розпломбувати систему обліку, забезпечити проведення її перевірки, повірки (калібрування) і скласти протокол перевірки (калібрування) в односторонньому порядку з позначкою в протоколі, що представник іншої сторони для проведення перевірки, повірки (калібрування) не з'явився.
6. У випадку нештатних ситуацій (вихід з ладу вимірювального перетворювача, обчислювача, системи живлення та іскрозахисту) сторона – власник комерційного ВОГ (ПВВГ) повинна вжити термінових заходів щодо забезпечення нормальної роботи комерційного ВОГ (ПВВГ), про що повідомляє іншу сторону по диспетчерських каналах зв'язку та може в односторонньому порядку проводити відновлювальні роботи (калібрування, налагодження, техобслуговування ЗВТ і приладів) з попереднім розпломбуванням системи обліку.
7. Між оператором газотранспортної системи та оператором суміжної системи або іншими суб'єктами, безпосередньо підключеними до газотранспортної системи, погоджується графік періодичної перевірки стану приладів для визначення ФХП природного газу в місцях визначення ФХП.

8. У разі необхідності позачергової перевірки стану визначення ФХП газу інша сторона письмово доводить це до відома власника комерційного ВОГ (ПВВГ) із зазначенням місця, в якому має бути здійснений контрольний відбір проби газу та час здійснення цих заходів. Перевірка проводиться у присутності інженерно-технічного персоналу власника комерційного ВОГ (ПВВГ) не пізніше ніж у 5-денний строк з дня надходження письмового повідомлення.

Глава 4. Порядок ведення обліку газу у разі тимчасової несправності або виведення комерційного ВОГ (ПВВГ) з експлуатації.

1. Комерційний ВОГ (ПВВГ) може тимчасово бути виведений з експлуатації на період проведення перевірки, перевірки, капітального, поточного ремонту, ліквідації аварійних ситуацій або технічного обслуговування.
2. При виведенні з експлуатації комерційних ВОГ (ПВВГ) кількість поданого газу за звітний період визначається за показами дублюючих обчислювачів/коректорів або дублюючих ВОГ (у разі їх введення в експлуатацію), а при їх відсутності – відповідно до пункту 4-6 цієї глави.
3. У разі пошкодження пломби на комерційному ВОГ (ПВВГ) інша сторона має право вимагати визначення кількості газу за поточний місяць на підставі показів дублюючого ВОГ (ПВВГ).
4. Якщо вимірювання не проводились за період не більше 3-х годин, кількість газу визначається на підставі середньогодинних значень за 3 години до виводу з експлуатації та 3 годин після відновлення нормального режиму за умови транспортування газу.
5. Якщо вимірювання не проводились терміном до трьох діб, кількість газу визначається за середньогодинними даними попередніх трьох діб.
6. Якщо вимірювання не проводились терміном більше трьох діб, обсяг газу визначається за даними попередніх трьох аналогічних періодів, або технічною угодою.

Глава 5. Порядок вирішення спірних питань щодо обсягу та ФХП переданого/прийнятого газу.

1. Всі спори (розбіжності), які виникають при здійсненні обліку природного газу, у тому числі визначення добового чи місячного обсягу та ФХП поданого газу, повинні вирішуватись шляхом переговорів.
2. Сторона, яка не згідна з визначенням добового чи місячного обсягу та ФХП поданого газу, повинна заявити про це іншій стороні протягом п'яти днів з дати оформлення акта або іншого документа, що підтверджує значення обсягу та ФХП поданого (прийнятого) газу.
3. У разі виникнення між сторонами спірних питань щодо результатів вимірювань обсягу газу або технічних, у тому числі метрологічних характеристик засобів вимірювальної техніки, Сторони мають право вимагати проведення експертної перевірки засобів вимірювальної техніки. Якщо результати перевірки негативні, оплата за проведення експертної перевірки проводиться власником цих приладів, при позитивних результатах перевірки – стороною, яка вимагала проведення експертної перевірки.

4. У разі неможливості досягнення згоди (у тому числі на підставі результатів проведеної експертної перевірки) шляхом переговорів, спірні питання передаються на розгляд до суду для вирішення в установленому порядку.
5. До врегулювання розбіжностей та прийняття рішення у судовому порядку обсяг переданого (прийнятого) газу встановлюється у відповідності до результатів вимірювань комерційного ВОГ(ПВВГ).

Глава 6. Система збору та передачі даних.

1. Оператор газотранспортної системи, оператори суміжних систем та інші суб'єкти, що безпосередньо підключені до газотранспортної системи, погоджують періодичність та умови надання доступу до телеметричних даних з систем телеметрії у технічних угодах.
2. Якщо певна точка входу або виходу не обладнана системою телеметрії або виникла аварія системи телеметрії, необхідні дані будуть передаватися в спосіб, встановлений в технічних угодах.
3. При новому приєднанні оператор газотранспортної системи визначає вимоги до встановлення систем телеметрії та доступу до телеметричних даних операторам суміжних систем та іншим суб'єктам безпосередньо підключеним до газотранспортної системи при приєднанні до газотранспортної системи у відповідних технічних умовах на нових приєднаннях.
4. У разі, якщо оператор газотранспортної системи не має права власності (або користування) на комерційного ВОГ(ПВВГ), він має право:
 - 1) встановити в цьому пункті телеметричні пристрої, які служать для передачі даних вимірювань, при цьому право власності на встановлені телеметричні пристрої буде мати сторона, яка їх встановила,
 - 2) отримувати дані вимірювань з встановленої інформаційної телеметричної системи.
5. Оператор газотранспортної системи, оператори суміжних систем та інші суб'єкти безпосередньо підключені до газотранспортної системи сплачують кожен в своєму обов'язку витрати, пов'язані з пересиланням телеметричних даних до своїх служб.
6. У разі виникнення аварії системи телеметрії, обов'язок повідомлення про цю аварію іншим сторонам, що користуються телеметричними даними, лежить на стороні суб'єкта, який експлуатує телеметричні пристрої. Власник або користувач пункту зобов'язаний передати іншій стороні інформацію про виникнення аварії не пізніше наступного робочого дня, якщо інший термін не встановлено в технічній угоді.
7. Власник комерційного ВОГ (ПВВГ) щодоби надає операторам суміжних систем та іншим суб'єктам безпосередньо підключеним до газотранспортної системи інформацію про кількість та обсяг газу, переданого через комерційний ВОГ(ПВВГ). Один раз на місяць власник комерційного ВОГ (ПВВГ) надає іншій стороні в електронному вигляді інформацію, яка міститься в погодинних роздруківках, у повному обсязі (об'єм та ФХП газу, характер і тривалість аварійних ситуацій та втручань).
8. За домовленістю сторін оператор газотранспортної системи може надавати інформацію про кількість та обсяг газу у точках входу та точках виходу шляхом її оприлюднення на своєму веб-сайті. У іншому разі сторона, яка приймає газ у точці входу або точці виходу, має право на безперервне отримання інформації в електронному вигляді відповідно до

розробленого проекту системи передачі даних (обладнання, лінії зв'язку), погодженого з власником комерційного вузла обліку. На підставі погодженого проекту сторона, яка приймає газ, за власні кошти забезпечує придбання, установлення та налагодження системи передачі даних. Інформація надається з ПЕОМ підрозділу оператора газотранспортної системи, до якої надходить інформація з обчислювачів та коректорів.

Глава 7. Документальне оформлення приймання-передачі природного газу

1. Оформлення імпортованого та експортованого природного газу.
 - 1) Порядок приймання-передачі природного газу в точках входу та точках виходу на міждержавному з'єднанні визначається відповідною угодою про взаємодію між Оператором газотранспортної системи та оператором суміжної газотранспортної системи.
 - 2) Замовник послуг транспортування разом з оператором суміжної газотранспортної системи та оператором газотранспортної системи укладають до 5-го числа наступного місяця акти приймання-передачі газу на обсяги, які Замовник послуг транспортування отримав або направив в точках входу та точках виходу на міждержавному з'єднанні за даний газовий місяць.
2. Оформлення технічних актів прийому-передачі природного газу.
 - 1) Приймання-передача природного газу між оператором газотранспортної системи та газовидобувним підприємством оформлюються технічними актами приймання-передачі, що підписуються представниками цих сторін не пізніше 5-го числа місяця, наступного за звітним.
 - 2) Приймання-передача природного газу між оператором газотранспортної системи та оператором LNG оформлюється технічними актами приймання-передачі, що підписуються представниками цих сторін не пізніше 5-го числа місяця, наступного за звітним.
 - 3) Приймання-передача природного газу між оператором газотранспортної системи та оператором газосховища оформлюється технічними актами приймання-передачі, що підписуються представниками цих сторін не пізніше 5-го числа місяця, наступного за звітним.
 - 4) Приймання-передача природного газу між оператором газотранспортної системи та оператором газорозподільної системи відбувається в точках комерційного обліку газу на газорозподільних станціях і оформлюється технічними актами приймання-передачі, що підписуються представниками цих сторін не пізніше 5-го числа місяця, наступного за звітним.
 - 5) Приймання-передача природного газу між оператором газотранспортної системи та Споживачем, який безпосередньо приєднаний до газотранспортної системи відбувається в точках комерційного обліку газу і оформлюється актами приймання-передачі, що підписуються представниками цих сторін не пізніше 5-го числа місяця, наступного за звітним.
3. Розбіжності у частині обсягу переданого (прийнятого) газу врегульовуються відповідно до умов цього Кодексу, Технічної угоди або в судовому порядку.
4. До винесення остаточного судового рішення, обсяг переданого (прийнятого) газу встановлюється відповідно до показань приладів обліку газу власника комерційного вузла обліку газу.
5. При укладенні актів прийому-передачі газу власник комерційного вузла обліку газу повинен скласти та надати іншій стороні місячний паспорт-сертифікат фізико-

хімічних характеристик газу, в якому вказуються всі ФХП, що підлягають контролю за п. 13 Глави 1 Розділу 3 цього Кодексу.

При використанні автоматичних потокових приладів в місячному паспорті-сертифікаті вказуються середньодобові значення ФХП за кожен день звітного місяця.

При проведенні визначення ФХП вимірювальними хіміко-аналітичними лабораторіями в місячному паспорті-сертифікаті вказуються всі результати вимірювань за звітний місяць.

6. Оформлення комерційних актів прийому-передачі газу.

- 1) Замовник послуг транспортування разом з оператором газотранспортної системи та прямим споживачем, укладають до 5-го числа наступного місяця акти приймання-передачі газу на обсяги, які Замовник послуг транспортування направив в точку виходу до такого споживача за даний газовий місяць.
- 2) Замовник послуг транспортування разом з оператором газорозподільної системи та споживачем (крім побутових споживачів) до 5-го числа наступного місяця укладають акти приймання-передачі газу на обсяги, які замовник послуг транспортування направив споживачу за даний газовий місяць.
- 3) Замовник послуг транспортування разом з газовидобувним підприємством та споживачем до 5-го числа наступного місяця укладають акти приймання-передачі газу на обсяги, які Замовник послуг транспортування направив споживачу (крім побутового споживача) за даний газовий місяць.
- 4) Замовники послуг транспортування та суб'єкти, що здійснюють між собою операції з купівлі-продажу природного газу, оформлюють акти приймання-передачі газу та надають один оригінальний примірник підписаного ними акту приймання-передачі газу щодо кожного Газового місяця оператору газотранспортної системи.

7. Оформлення актів приймання-передачі газу замовника послуг транспортування від/до операторів суміжних систем до/від оператора газотранспортної системи.

- 1) Замовник послуг транспортування разом з Газовидобувним підприємством укладають акти прийому-передачі природного газу на обсяги, які Замовник послуг транспортування поданий на точки входу до оператора газотранспортної системи за даний газовий місяць від газовидобувного підприємства.
- 2) Замовник послуг транспортування разом з оператором установки LNG укладають акти прийому-передачі природного газу на обсяги, які Замовник послуг транспортування подав на точки входу до оператора газотранспортної системи від LNG терміналу.
- 3) Замовник послуг транспортування разом з оператором газосховищ укладають акти прийому-передачі природного газу на обсяги, які замовник послуг транспортування подав в точки входу/виходу оператора газотранспортної системи від/до газосховища за даний газовий місяць.

8. До 7-го числа наступного місяця:

- 1) На підставі актів приймання-передачі газу, укладених згідно підпункту 1 пункту 6 цього розділу оператор газотранспортної системи разом з замовником послуг транспортування оформлюють та підписують зведений реєстр реалізації газу споживачам на обсяги газу, які такий замовник послуг транспортування подав в точках виходу до прямих Споживачів за даний газовий місяць.
- 2) На підставі актів приймання-передачі газу, укладених згідно підпункту 2 пункту 6 цього розділу оператор газорозподільних систем разом з замовником послуг транспортування оформлюють та підписують зведені реєстри реалізації газу споживачам на обсяги газу, які такий замовник послуг транспортування подав у точках виходу від оператора газорозподільних систем до споживачів за даний

- газовий місяць, та надає оператору газотранспортної системи примірник підписаного оригіналу даних реєстрів.
- 3) На підставі актів приймання-передачі газу, укладених згідно підпункту 3 пункту 6 цього розділу газовидобувне підприємство разом з замовником послуг транспортування оформлюють та підписують зведені реєстри реалізації газу споживачам на обсяги газу, які такий замовник послуг транспортування подав у точках виходу від газовидобувного підприємства до споживачів за даний газовий місяць, та надають оператору газотранспортної системи примірник підписаного оригіналу даних реєстрів.
9. До 8-го числа наступного місяця надають оператору газотранспортної системи:
- 1) Газовидобувне підприємство – звіт про фактичний видобуток природного газу за даний газовий місяць.
 - 2) Оператор газорозподільчих систем, на підставі зведених реєстрів, оформлених згідно пункту підпункті 2 пункту 8 цього розділу – звіти про обсяги природного газу наданого замовниками послуг транспортування в точках виходу до споживачів за даний газовий місяць в розрізі структурних підрозділів оператора газотранспортної системи та/або структурних підрозділів газовидобувного підприємства, регіонів та категорій споживачів.
 - 3) Газовидобувне підприємство, на підставі зведених реєстрів, оформлених згідно підпункту 3 пункту 8 цього розділу – звіти про обсяги природного газу наданого замовниками послуг транспортування в точках виходу до Споживачів за даний газовий місяць в розрізі структурних підрозділів газовидобувного підприємства, регіонів та категорій споживачів.
 - 4) Інформація зазначена в підпунктах 1-3 цього пункту 9 цього розділу надається згідно форм які затверджується оператором газотранспортної системи та розміщують на його веб-сайті.
10. До 8-го числа наступного місяця надають оператору газотранспортної системи:
- 1) Газовидобувне підприємство, на підставі актів прийому-передачі я газу оформлених згідно підпункту 1 пункту 7 цього розділу – зведені реєстри природного газу щодо обсягів газу, які було подано в точках входу до оператора газотранспортної системи за даний газовий місяць в розрізі замовників послуг транспортування.
 - 2) Оператор установки LNG, на підставі актів прийому-передачі газу оформлених згідно підпункту 2 пункту 7 цього розділу – зведені реєстри природного газу щодо обсягів газу, які було подано в точках входу до оператора газотранспортної системи за даний газовий місяць в розрізі замовників послуг транспортування.
 - 3) Оператор газосховищ, на підставі актів прийому-передачі газу оформлених згідно підпункту 3 пункту 7 цього розділу – зведені реєстри природного газу щодо обсягів газу, які було подано в точки входу та/або отримано в точках виходу за даний газовий місяць в розрізі замовників послуг транспортування.
- Інформація зазначена в цьому пункті 10 надається згідно форм, які затверджуються оператором газотранспортної системи та розміщується на його веб-сайті.

11. До 8-го числа наступного місяця замовники послуг транспортування, та суб'єкти які уклали договори купівлі-продажу природного газу у віртуальній точці, в якій відбувається передача природного газу надають оператору газотранспортної системи:
 - 1) Звіт про обсяги газу, які були отримані у віртуальній точці, в якій відбувається передача природного газу (від інших замовників послуг транспортування, суб'єктів двосторонніх договорів, оператора газосховища, газовидобувного підприємства, оператора установки LNG) та передані в віртуальній точці, в якій відбувається передача природного газу іншим замовникам послуг транспортування газу, суб'єктам ринку природного газу, споживачам за даний газовий місяць у розрізі замовників послуг транспортування, регіонів, структурних підрозділів оператора газотранспортної системи, операторів газорозподільних систем, структурних підрозділів газовидобувних підприємств.
 - 2) Примірник оригінала акту приймання-передачі газу з іншим замовником послуг транспортування та/або суб'єктом ринку природного газу учасником договору купівлі-продажу природного газу у віртуальній точці, в якій відбувається передача природного газу оформлений згідно підпункту 4 пункту 6 цього розділу
Документи зазначені в пункті 11 цього розділу надаються згідно форм, які затверджуються оператором газотранспортної системи та оприлюднюються на його веб-сайті.
12. Оператор газотранспортної системи здійснює реєстрацію передачі природного газу на підставі поданих номінацій на віртуальну точку, в якій відбувається передача природного газу.
13. В разі ненадання замовником послуг транспортування в установлені строки документів передбачених пунктом 11 цього розділу оператор газотранспортної системи відмовляє в прийнятті номінацій від такого замовника послуг транспортування на поточний та наступний газовий місяць, до дати отримання таких документів та повідомляє про це замовника послуг транспортування, Регулятора та операторів суміжних систем. При цьому, якщо замовником послуги транспортування є постачальник, то Оператор газотранспортної системи додатково повідомляє про це постачальника «останньої надії» чи відповідного постачальника із спеціальними обов'язками (за його наявності), а постачальник власного споживача (споживачів), в порядку, визначеному Правилами постачання природного газу.

Розділ IV УМОВИ ВЗАЄМОДІЇ З ОПЕРАТОРОМ ГАЗОТРАНСПОРТНОЇ СИСТЕМИ ТА ПОРЯДОК ПРИСВОЄННЯ ЕІС-КОДІВ СУБ'ЄКТАМ РИНКУ ПРИРОДНОГО ГАЗУ.

Глава 1. Умови взаємодії з оператором газотранспортної системи.

1. Взаємовідносини між суміжними операторами газотранспортних систем, регулюються угодою про взаємодію, яка передбачає, зокрема:
 - 1) установлення граничнодопустимих значень мінімального та максимального тиску газу;
 - 2) порядок визначення кількості природного газу за добу та порядок визначення фізико-хімічних показників природного газу, що проходить через точки, розташовані на з'єднаннях систем;
 - 3) порядок перевірки, повірки (у тому числі спільної) вимірювальних систем та надання доступу до телеметричних даних;
 - 4) порядок надання доступу до вимірювально-розрахункових даних;
 - 5) порядок документального оформлення приймання-передачі природного газу,
 - 6) механізм узгодження відповідності пар кодів продавець – одержувач;
 - 7) порядок надання номінацій (ре-номінацій) та механізм перевірки їх відповідності в суміжних системах;
 - 8) порядок алокації обсягів транспортованого природного газу між окремими замовниками транспортних послуг, які розподіляються в точках, розташованих на з'єднанні систем;
 - 9) порядок передачі даних про результати алокації на точках, розташованих на з'єднанні систем;
 - 10) порядок та умови балансування об'ємів природного газу, що проходить через точки, розташовані на з'єднаннях систем;
 - 11) порядок узгодження графіків та порядок проведення ремонтних робіт і робіт з модернізації в суміжних системах, які мають вплив на умови роботи газотранспортної системи;
 - 12) порядок дій на випадок виникнення перебоїв у роботі суміжних системах;
 - 13) порядок повідомлення про аварії, та порядок взаємодії сторін в разі їх виникнення;
 - 14) порядок взаємодії та контактні дані диспетчерських служб операторів газотранспортних систем;
 - 15) порядок врегулювання спорів.

2. Правовідносини між оператором газотранспортної системи та оператором установки LNG, щодо одержання доступу до потужності, надання послуг із транспортування в тому числі послуг балансування газотранспортної системи, регулюються типовим договором транспортування природного газу.

Взаємовідносини між оператором газотранспортної системи та оператором установки LNG стосовно визначення ФХП, правил обліку, прийому-передачі природного газу та тощо, регулюються положенням цього Кодексу та технічною угодою, яка передбачає, зокрема:

 - 1) засади обміну інформацією у форматі даних і протоколів, які дають можливість співпраці з системою обміну інформацією оператора газотранспортної системи;
 - 2) установлення граничнодопустимих значень мінімального та максимального тиску газу;
 - 3) порядок визначення кількості природного газу та порядок визначення фізико-хімічних показників природного газу, що подається до газотранспортної системи;

- 4) порядок обмеження (припинення) транспортування природного газу у випадку не відповідності фізико-хімічним характеристикам зазначеним у цьому Кодексі;
- 5) порядок перевірки, повірки (у тому числі спільної) комерційних вузлів обліку газу;
- 6) порядок надання доступу до телеметричних та вимірювально-розрахункових даних;
- 7) порядок документального оформлення приймання-передачі природного газу;
- 8) порядок та умови балансування об'ємів природного газу, що проходить через точки, розташовані на приєднанні систем;
- 9) порядок узгодження графіків та порядок проведення ремонтних робіт і робіт з модернізації, які мають вплив на умови роботи суміжних систем;
- 10) порядок дій на випадок виникнення перебоїв у роботі суміжних системах;
- 11) порядок повідомлення про аварії, та порядок взаємодії сторін в разі їх виникнення;
- 12) порядок взаємодії та контактні дані диспетчерських служб оператора газотранспортної системи та оператора установки LNG;
- 13) порядок обміну інформації стосовно запланованих інвестицій, які мають вплив на умови роботи суміжних систем;
- 14) порядок врегулювання спорів.

3. Правовідносини між оператором газотранспортної системи та газовидобувним підприємством, щодо одержання доступу до потужності, надання послуг із транспортування в тому числі послуг балансування газотранспортної системи, регулюються типовим договором транспортування природного газу.

Взаємовідносини між оператором газотранспортної системи та газовидобувним підприємством стосовно визначення ФХП, правил обліку, прийому-передачі природного газу та тощо, регулюються положенням цього Кодексу та технічною угодою, яка передбачає, зокрема:

- 1) засади обміну інформацією у форматі даних і протоколів, які дають можливість співпраці з системою обміну інформацією оператора газотранспортної системи;
- 2) установлення граничнодопустимих значень мінімального та максимального тиску газу;
- 3) порядок обмеження (припинення) транспортування природного газу у випадку не відповідності фізико-хімічним показникам зазначеним у цьому Кодексі;
- 4) порядок визначення кількості природного газу та порядок визначення фізико-хімічних показників природного газу, що подається до газотранспортної системи;
- 5) порядок перевірки, повірки (у тому числі спільної) комерційних вузлів обліку газу;
- 6) порядок надання доступу до телеметричних та вимірювально-розрахункових даних;
- 7) порядок документального оформлення приймання-передачі природного газу;
- 8) порядок узгодження графіків та порядок проведення ремонтних робіт і робіт з модернізації, які мають вплив на умови роботи суміжних систем;
- 9) порядок дій на випадок виникнення перебоїв у роботі суміжних систем;
- 10) порядок повідомлення про аварії, та порядок взаємодії сторін в разі їх виникнення;
- 11) порядок взаємодії та контактні дані диспетчерських служб оператора газотранспортної системи та відповідних служб Газовидобувного підприємства;
- 12) порядок обміну інформації стосовно запланованих інвестицій, які мають вплив на умови роботи суміжних систем;
- 13) порядок врегулювання спорів.

4. Правовідносини між оператором газотранспортної системи та оператором

газорозподільної системи, щодо одержання доступу до потужності, надання послуг із транспортування в тому числі послуг балансування газотранспортної системи, регулюються типовим договором транспортування природного газу.

Взаємовідносини стосовно визначення ФХП, правил обліку, прийому-передачі природного газу та тощо, регулюються положенням цього Кодексу та технічною угодою, яка передбачає, зокрема:

- 1) засади обміну інформацією, в тому числі специфікаціями у форматі даних і протоколів, які дають можливість співпраці з системою обміну інформацією оператора газотранспортної системи;
- 2) установлення граничнодопустимих значень мінімального та максимального тиску газу;
- 3) порядок визначення кількості природного газу та порядок визначення фізико-хімічних показників природного газу;
- 4) порядок обмеження (припинення) транспортування природного газу у випадку не відповідності фізико-хімічним показникам зазначеним у цьому Кодексі;
- 5) порядок перевірки, повірки (у тому числі спільної) комерційних вузлів обліку газу;
- 6) порядок надання доступу до телеметричних та вимірювально-розрахункових даних;
- 7) порядок отримання вихідної інформації від комерційного (дублюючого) вузла обліку;
- 8) порядок узгодження графіків та порядок проведення ремонтних робіт і робіт з модернізації, які мають вплив на умови роботи суміжних систем;
- 9) порядок дій на випадок виникнення перебоїв у роботі суміжних систем;
- 10) порядок повідомлення про аварії, та порядок взаємодії сторін в разі їх виникнення;
- 11) порядок взаємодії та контактні дані диспетчерських служб оператора газотранспортної системи та оператора газорозподільної системи;
- 12) порядок обміну інформації стосовно запланованих інвестицій, які мають вплив на умови роботи суміжних систем;
- 13) порядок врегулювання спорів.

5. Правовідносини між оператором газотранспортної системи та оператором газосховищ, щодо одержання доступу до потужності, надання послуг із транспортування в тому числі послуг балансування газотранспортної системи, регулюються типовим договором транспортування природного газу.

Взаємовідносини між оператором газотранспортної системи та оператором газосховищ стосовно визначення ФХП, правил обліку, прийому-передачі природного газу та тощо, регулюються положенням цього Кодексу та технічною угодою, яка передбачає, зокрема:

- 1) засади обміну інформацією, в тому числі специфікаціями у форматі даних і протоколів, які дають можливість співпраці з системою обміну інформацією оператора газотранспортної системи;
- 2) установлення граничнодопустимих значень мінімального та максимального тиску газу;
- 3) порядок визначення кількості природного газу та порядок визначення фізико-хімічних показників природного газу;
- 4) порядок обмеження (припинення) транспортування природного газу у випадку не відповідності фізико-хімічним показникам зазначеним у цьому Кодексі;
- 5) порядок перевірки, повірки (у тому числі спільної) комерційних вузлів обліку газу;
- 6) порядок надання доступу до телеметричних та вимірювально-розрахункових даних;

- 7) порядок отримання вихідної інформації від комерційного (дублюючого) вузла обліку;
- 8) зобов'язання оператора газосховищ стосовно передачі прогнозних обсягів закачування та відбору природного газу в термінах і на засадах, визначених в Кодексі;
- 9) порядок надання відомостей необхідних для проведення розподілу планових обсягів транспортування замовникам послуг транспортування в точках входу виходу з/до газосховищ;
- 10) порядок узгодження графіків та порядок проведення ремонтних робіт і робіт з модернізації, які мають вплив на умови роботи суміжних систем;
- 11) порядок дій на випадок виникнення перебоїв у роботі суміжних систем;
- 12) порядок повідомлення про аварії, та порядок взаємодії сторін в разі їх виникнення;
- 13) порядок взаємодії та контактні дані диспетчерських служб оператора газотранспортної системи та оператора газосховищ;
- 14) порядок обміну інформації стосовно запланованих інвестицій, які мають вплив на умови роботи суміжних систем;
- 15) порядок врегулювання спорів.

У випадках якщо одна юридична особа є одночасно оператором газотранспортної системи та оператором газосховища, технічна угода не укладається, а порядок дій при здійсненні господарської діяльності із транспортування та зберігання регулюється внутрішніми нормативними документами такої юридичної особи.

6. Правовідносини між оператором газотранспортної системи та прямим споживачем, щодо одержання доступу до потужності, надання послуг із транспортування в тому числі послуг балансування газотранспортної системи, регулюються типовим договором транспортування природного газу.

Взаємовідносини між оператором газотранспортної системи та прямим споживачем стосовно визначення ФХП, правил обліку, прийому-передачі природного газу та тощо, регулюються положенням цього Кодексу та технічною угодою, яка передбачає, зокрема:

- 1) засади обміну інформацією, в тому числі специфікаціями у форматі даних і протоколів, які дають можливість співпраці з системою обміну інформацією оператора газотранспортної системи;
- 2) установлення граничнодопустимих значень мінімального та максимального тиску газу;
- 3) порядок обмеження (припинення) транспортування у випадку не відповідності фізико-хімічним показникам;
- 4) порядок визначення кількості природного газу та порядок визначення фізико-хімічних показників природного газу, що відбирається з газотранспортної системи;
- 5) порядок перевірки (у тому числі спільної) комерційних вузлів обліку газу;
- 6) порядок надання доступу до телеметричних та вимірювально-розрахункових даних;
- 7) порядок узгодження графіків та порядок проведення ремонтних робіт і робіт з модернізації, які мають вплив на умови роботи суміжних систем;
- 8) порядок дій на випадок виникнення перебоїв у роботі суміжних систем;
- 9) порядок повідомлення про аварії, та порядок взаємодії сторін в разі їх виникнення;
- 10) порядок взаємодії та контактні дані диспетчерських служб оператора газотранспортної системи та відповідних служб Споживача, який безпосередньо приєднаний до газотранспортної системи;

- 11) порядок обміну інформації стосовно запланованих інвестицій, які мають вплив на умови роботи суміжних систем;
- 12) порядок врегулювання спорів.

Глава 2. Порядок присвоєння ЕІС-кодів суб'єктам ринку природного газу.

1. З метою уніфікації та однозначної ідентифікації суб'єктів ринку природного газу та точок комерційного обліку розміщених на об'єктах газової інфраструктури та для забезпечення спрощення процедур зміни постачальників природного газу та електронного обміну даними між суб'єктами ринку природного газу, на національному рівні використовується система кодування, рекомендована Європейською мережею операторів газотранспортних систем (ENTSOG) згідно регламенту Європейської комісії: «ЕІС схема для кодування та ідентифікації в енергетиці».

Для кодування використовується «ЕІС-код».

На ринку природного газу використовуються ЕІС-коди, що присвоєні відповідно до регламенту «ЕІС схема для кодування та ідентифікації в енергетиці».

Кожному суб'єкту ринку природного газу та/або точці комерційного обліку може бути присвоєно лише один ЕІС-код.

Схема ідентифікації вимагає, щоб присвоєні ЕІС-коди були унікальними та незмінними протягом довгого періоду часу.

2. ЕІС-коди видані уповноваженим органом їх видачі за межами України, місцевим видавничим бюро є дійсними на території України та приймаються оператором газотранспортної системи.

3. Структура ЕІС-коду.

ЕІС-код представляє собою фіксовану за довжиною послідовність алфавітно-цифрових символів (16 позицій), яка складається з наступних атрибутів:

01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12	13	14	15	16
					Код ідентифікації суб'єкта ринку природного газу відповідної групи (в тому числі прямого споживача, оператора газорозподільних систем) або код комерційної точки обліку										
					Код групи: 00-00 споживачі оператора газотранспортної системи та точки комерційного обліку оператора газотранспортної системи; 01-89 оператори газорозподільних систем, споживачі оператора газорозподільних систем та точки обліку 90-90 оператори газосховищ 91-91 оператори установки LNG 92-92 суб'єкти ринку природного газу, що займаються видобутком (виробництвом) природного газу 93-93 суб'єкти ринку природного газу, що займаються оптовою купівлею продажем або постачанням природного газу 94-WW інше або резерв										
					Код типу об'єкту: X-суб'єкт ринку природного газу, Z- точка комерційного обліку Y – географічна або економічна зона . W – об'єкти з фізичним місцем розташування V – Фізичне або логічне місце місцезнаходження										

Код видавничого бюро:

- Центральне видавниче бюро
- Місцеве видавниче бюро

Символ контрольної суми ЕІС-коду, формується як згортка перших 15 позицій коду

Код видавничого бюро, це атрибут унікального коду, що ідентифікує:

- **Центральне видавниче бюро**, - адміністративна структура, яка входить до складу ENTSOG та відповідає за видачу ЕІС-кодів компаніям, що здійснюють транскордонне транспортування (продаж) природного газу;

- **Місцеве видавниче бюро**, - особа оператор газотранспортної системи, що видає ЕІС-коди суб'єктам ринку природного газу в Україні (видає національні ЕІС-коди).

Код типу об'єкту, це атрибут що характеризує тип об'єкту газового ринку:

-X - суб'єкт ринку природного газу який діє як окремий суб'єкт господарювання (оператор газотранспортної системи, оператор газорозподільної системи, оператор газосховища, оператор установки LNG, оптовий продавець, оптовий покупець, постачальник, споживач, замовник послуг транспортування, замовник послуг транспортування, розподілу, зберігання (закачування, відбір) природного газу, замовник послуги установки LNG, суб'єкт ринку природного газу, що займається видобутком (виробництвом) природного газу);

Z – точка комерційного обліку, відносно якої визначаються та обліковуються значення об'ємів та обсягів транспортування, надходження, розподілу, передачі та споживання природного газу за певний період.

Y – географічна або економічна зона.

W – об'єкти з фізичним місцем розташування, що має використовуватися для виробництва, споживання або зберігання енергії (генераторні установки, виробничі підрозділи, термінали СПГ, газові сховища та ін.)

V – Фізичне або логічне місце місцезнаходження, де розташовуються або могли б розташовуватися Сторона або ІТ система Сторони (кінцеві точки, вузли та ін.).

Код групи суб'єктів ринку природного газу, це визначений оператором газотранспортної системи класифікатор типів суб'єктів ринку природного газу в Україні:

00-00 Споживачі, що приєднані до газотранспортної системи оператора та точки комерційного обліку оператора газотранспортної системи;

01-89 оператори газорозподільних систем, споживачі, приєднані до газорозподільних систем, та точки комерційного обліку в газорозподільній системі;

90-90 оператори газосховищ;

91-91 оператори установки LNG;

92-92 Газовидобувні підприємства;

93-93 суб'єкти ринку газу, що займаються оптовою купівлею продажем або постачанням газу;

94-WW інше або резерв.

Код ідентифікації суб'єкта ринку природного газу відповідної групи, це визначений оператором газотранспортної системи або оператором газорозподільної системи алфавітно-цифровий код, що унікально ідентифікує суб'єкта ринку природного газу, в тому числі споживача, що приєднаний до газорозподільної системи або код точки комерційного обліку яка використовується для визначення об'ємів та обсягів природного газу для складання актів приймання-передачі між суб'єктам ринку природного газу та їх взаєморозрахунків.

У якості символів послідовності ЕІС-коду у позиціях з 01 по 15 включно, можуть використовуватися символ «-», цифри від «0» до «9», великі букви латинського алфавіту від «A» до «W».

Символ контрольної суми EIC-коду (позиція 16) призначений для забезпечення контролю цілісності коду та валідації даних. Символ контрольної суми формується згідно регламенту рекомендованим ENTSOG: «EIC схема для кодування та ідентифікації в енергетиці». У якості символу контрольної суми використовуються цифри від «0» до «9» та великі букви латинського алфавіту від «A» до «Z».

4. Порядок присвоєння EIC-кодів суб'єктам ринку природного газу України.

Оператор газотранспортної системи відповідає за організацію правильного та коректного розподілу EIC-кодів суб'єктам ринку природного газу України.

Оператор газотранспортної системи за заявою оператора газорозподільної системи, протягом двох робочих днів з моменту надання заяви у відповідності до вимог цієї глави присвоює кожному оператору газорозподільної системи унікальний EIC-код і код групи (позиції з 04 по 07 EIC-кодів).

Оператор газорозподільної системи присвоює EIC-кодів всім споживачам, що приєднані до газорозподільної системи відповідного оператора та відповідних EIC-кодів їх точок комерційного обліку (за необхідності). Оператор газорозподільної системи після присвоєння EIC-кодів споживачам, що приєднані до газорозподільної системи відповідного оператора та відповідних EIC-кодів їх точок комерційного обліку (за необхідності) передає їх оператору газотранспортної системи протягом 5 робочих днів з моменту присвоєння за формою, затвердженою оператором газотранспортної системи.

Оператор газотранспортної системи присвоює EIC-код оператору газосховища, оператору установки LNG, а також кожному споживачу, що приєднаний безпосередньо до газотранспортної системи, та EIC-коди їх відповідним точкам комерційного обліку, про що інформує зазначених суб'єктів ринку природного газу.

Оператор газотранспортної системи за заявою суб'єкта ринку природного газу, що займається видобутком (виробництвом) газу, присвоює суб'єкту унікальний EIC-код та EIC-коди відповідних точок комерційного обліку.

Оператор газотранспортної системи за заявою суб'єкта ринку природного газу, що займається оптовою купівлею продажем або постачанням газу, присвоює суб'єкту унікальний EIC-код.

Оператора газотранспортної системи протягом 2-х днів з моменту отримання заяви від суб'єкта ринку природного газу, за умови дотримання положень цього розділу, присвоює суб'єкту унікальний EIC-код.

5. Суб'єкт ринку природного газу самостійно визначає коло осіб (інших суб'єктів ринку природного газу) яким доступні дані EIC-коду та інша супутня інформація що може бути використана у договірних відносинах на ринку природного газу.

6. Присвоєння EIC-коду здійснюється на безоплатній основі.

Розділ V. УМОВИ НАДІЙНОЇ ТА БЕЗПЕЧНОЇ ЕКСПЛУАТАЦІЇ ГАЗОТРАНСПОРТНОЇ СИСТЕМИ, ОСНОВНІ ПРАВИЛА ТЕХНІЧНОЇ ЕКСПЛУАТАЦІЇ ГАЗОТРАНСПОРТНОЇ СИСТЕМИ, ПЛАНУВАННЯ РОЗВИТКУ ГАЗОТРАНСПОРТНОЇ СИСТЕМИ

Глава 1. Умови надійної та безпечної експлуатації газотранспортної системи, основні правила технічної експлуатації газотранспортної системи

1. Оператор газотранспортної системи на виключних засадах відповідає за надійну та безпечну експлуатацію, підтримання в належному стані та розвиток, включаючи нове будівництво та реконструкцію газотранспортної системи з метою задоволення очікуваного попиту суб'єктів ринку природного газу на послуги із транспортування природного газу, враховуючи розвиток ринку природного газу.
2. Експлуатацію газотранспортної системи здійснює виключно оператор газотранспортної системи згідно з вимогами законодавства України, нормативними актами у сфері проектування, будівництва та безпечної експлуатації об'єктів Газотранспортної системи та Технічними нормами та стандартами безпеки.
3. Оператор газотранспортної системи для забезпечення надійної та безпечної експлуатації газотранспортної системи:
 - 1) забезпечує запобіжні заходи безаварійної експлуатації газотранспортної системи, а саме комплекс робіт, що виконується на підставі результатів технічного огляду або технічного обстеження (діагностування) газотранспортної системи з метою забезпечення її подальшої безаварійної експлуатації шляхом проведення технічного обслуговування, поточного або капітального ремонтів. Організація і проведення робіт з технічного обслуговування і ремонту газотранспортної системи встановлюються технічними нормами та стандартами безпеки, та Правилами технічної експлуатації газотранспортної системи;
 - 2) вживає заходи для забезпечення транспортування природного газу протягом періодів надзвичайно високого споживання на виконання Правил безпеки постачання природного газу та Національного плану дій, що затверджуються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики в нафтогазовій галузі;
 - 3) здійснює заходи фізичного балансування;
 - 4) контролює фізико-хімічні показники природного газу, в точках входу та точках виходу;
 - 5) у випадках, визначених нормативно-правовими актами, обмежує надходження природного газу до газотранспортної системи;
 - 6) розробляє та впроваджує плани локалізації та ліквідації аварій;
 - 7) готує та узгоджує в рамках укладених технічних угод з оператор суміжних систем, план дій на випадок виникнення перебоїв в роботі суміжних систем;
 - 8) підтримує та розширює (при необхідності) контрольно-вимірвальні системи управління та телеметрії, а також системи об'єктної автоматики з метою можливості швидкої реакції на загрози, які можуть виникнути в газотранспортній системі;
 - 9) підтримує технічний стан пристроїв, установок, мереж, а також системних об'єктів згідно з вимогами Технічних норм та стандартів безпеки, Правил технічної експлуатації газотранспортної системи, провадить постійний експлуатаційний нагляд, у разі виникнення загроз негайно розпочинає дії, направлені на їх усунення;
 - 10) провадить оцінку технічного стану газотранспортної системи та, за результатами якої, підготовлює інвестиційні плани і плани ремонту газотранспортної системи;

- 11) відповідно до законодавства та нормативних актів розробляє, погоджує з Регулятором та впроваджує Правила технічної експлуатації газотранспортної системи, які, зокрема, повинні містити вимоги до:
- лінійної частини магістральних газопроводів;
 - компресорних станцій;
 - газорозподільних станцій;
 - газовимірювальних станцій та пунктів виміру витрат газу;
 - електроустановок;
 - телекомунікаційної мережі оператора газотранспортної системи;
 - метрологічного забезпечення захисту від корозії;
 - контрольно-вимірювальних приладів, систем та засобів автоматизації технологічних процесів зв'язку (технологічного);
 - організації експлуатації газотранспортної системи;
 - діагностування;
 - будівель та споруд.
4. Проектування та будівництво (нове будівництво, реконструкція, капітальний ремонт, технічне переоснащення) складових газотранспортної системи здійснюються відповідно до законодавства у сфері містобудівної діяльності, Технічних норм та стандартів безпеки, Правил технічної експлуатації газотранспортної системи та чинних нормативних актів у галузі промислової безпеки.
5. Проектування та будівництво (нове будівництво, реконструкція, капітальний ремонт, технічне переоснащення) складових газотранспортної системи, передбачаються планом розвитку газотранспортної системи на наступні 10 років, та фінансуються за рахунок коштів, передбачених у тарифах транспортування природного газу, плати за приєднання, кредитного фінансування, коштів, залучених з інших джерел, не заборонених законодавством.
6. У разі будівництва, реконструкції, капітального ремонту будинків, будівель, споруд, доріг, мостів, інших об'єктів архітектури роботи з перенесення складових газотранспортної системи виконуються власником складових газотранспортної системи за рахунок коштів замовників таких робіт відповідно до затвердженої проектно-кошторисної документації, чи іншим суб'єктом відповідно до законодавства.

Глава 2. Планування розвитку газотранспортної системи

1. Розвиток газотранспортної системи провадиться з урахуванням поточних та майбутніх потреб України в природному газі, забезпечення довготривалої працездатності газотранспортної системи, а також зовнішнього попиту на послуги транспортування за допомогою газотранспортної системи України.
2. Оператор газотранспортної системи здійснює дослідження потреби ринку в новій газотранспортній інфраструктурі, в тому числі в міждержавних з'єднаннях, а також збирає інформацію стосовно багаторічних прогнозів потреби в природному газі на окремих територіях України.
3. При розробці плану розвитку газотранспортної системи на наступні 10 років оператор газотранспортної системи зобов'язаний враховувати можливі зміни обсягів видобутку, купівлі-продажу, постачання, споживання природного газу (у тому числі обсягів транскордонної торгівлі природним газом), а також плани розвитку газотранспортних систем сусідніх держав, газорозподільних систем, газосховищ та установки LNG.

4. Оператор газотранспортної системи розробляє і щороку до 31 жовтня подає на затвердження Регулятору план розвитку газотранспортної системи на наступні 10 років, складений на підставі даних про фактичні та прогнозні показники попиту і пропозиції на послуги із транспортування природного газу. План розвитку газотранспортної системи на наступні 10 років має забезпечувати відповідність газотранспортної системи потребам ринку природного газу та інтересам безпеки постачання природного газу.
5. Десятирічний план розвитку газотранспортної системи повинен визначати:
 - 1) основні об'єкти газової інфраструктури, будівництво або реконструкція яких є доцільною в наступні десять років;
 - 2) підтвержені інвестиції, а також перелік нових інвестицій, які повинні бути здійснені протягом наступних трьох років;
 - 3) і строки реалізації та пріоритетність інвестиційних проектів.
6. Оператор газотранспортної системи, окрім реалізації десятирічного плану розвитку газотранспортної системи, здійснює реалізацію програм кожного року:
 - 1) інвестиційних,
 - 2) ремонтів, технічного обслуговування та технічного діагностування.
7. При розробці річних інвестиційних програм, планів ремонтів, технічного обслуговування та технічного діагностування, Оператор газотранспортної системи бере до уваги:
 - 1) вимоги з безпечної експлуатації газотранспортної системи, а також забезпечення безперервності надання газотранспортних послуг,
 - 2) необхідність приведення газотранспортної системи до обов'язкових норм та технічних вимог,
 - 3) фактичний технічний стан елементів газотранспортної системи,
 - 4) зниження витрат на експлуатацію,
 - 5) збільшення, при потребі, технічної потужності газотранспортної системи,
 - 6) приєднання до газотранспортної системи,
 - 7) економічну ефективність інвестиційних програм.
7. Для здійснення планування оператор газотранспортної системи співпрацює з операторами суміжних систем, а також замовниками послуг транспортування.

Частина II

КОМЕРЦІЙНІ ТА ТЕХНІЧНІ УМОВИ, ДОСТУПУ ДО ГАЗОТРАНСПОРТНОЇ СИСТЕМИ

Розділ VI. ТЕХНІЧНІ УМОВИ ДОСТУПУ ТА ПОРЯДОК ПРИЄДНАННЯ ДО ГАЗОТРАНСПОРТНОЇ СИСТЕМИ

Глава 1. Загальні умови

1. Суб'єкти ринку природного газу (замовники приєднання) мають рівні права на приєднання власних об'єктів будівництва або існуючих об'єктів до об'єктів газотранспортної системи з урахуванням вимог цього Кодексу.
2. Приєднання об'єктів (в тому числі тих які плануються збудувати) замовника приєднання до газотранспортної системи є нестандартним приєднанням.
3. Замовники приєднання мають право приєднатися до газотранспортної системи у випадку:
 - 1) відмови оператором газорозподільної системи замовнику приєднання у зв'язку з відсутністю або недостатністю вільної потужності;
 - 2) якщо замовник приєднання є газодобувним підприємством, який приєднує об'єкти видобутку/виробництва природного газу (біогазу);
 - 3) якщо замовник приєднання є газорозподільним підприємством на території ліцензованої діяльності на якій розташована точка приєднання;
 - 4) якщо тиск необхідний для забезпечення потреб замовника перевищує 1,2 МПа;
 - 5) якщо замовнику приєднання в технологічному циклі виробництва не потрібна одоризація природного газу.
4. Об'єкти (установки) газовидобувних підприємств, які мають намір приєднатися з метою передачі видобутого/виробленого ними газу до газотранспортної системи, приєднуються з урахуванням того, що видобутий/вироблений ними газ в місці його передачі до газотранспортної системи за своїми фізико-хімічними характеристиками має відповідати стандартам на природний газ, визначеним цим Кодексом. При цьому місце передачі газу має бути обладнано пристроями, які на безперервній основі забезпечують контроль фізико-хімічних показників газу (зокрема потоковий хроматограф, вимірювач температури точки роси, тощо), з можливістю дистанційного їх контролю, передачі даних та відключення подачі неякісного газу до газотранспортної системи.
5. Оператор газотранспортної системи зобов'язаний за зверненням замовника приєднання забезпечити приєднання його об'єкта будівництва (в т.ч. об'єкта, який планується збудувати на земельній ділянці, що знаходиться у власності чи користуванні замовника) або існуючого об'єкта до газотранспортної системи, за умови дотримання технічних норм та стандартів безпеки та за умови виконання замовником приєднання вимог цього Кодексу та чинного законодавства України.
6. Оператор газотранспортної системи зобов'язаний розміщувати на своєму веб-сайті інформацію про технічні умови доступу та порядок приєднання до газотранспортної системи.
7. Оператор газотранспортної системи може відмовити в приєднанні об'єкта замовника до

газотранспортної системи за відсутності або недостатності вільної потужності в певній точці чи ділянці газотранспортної системи, замовленої для приєднання або в інших випадках визначених законодавством чи положеннями цього Кодексу. Копія відмови оператора газотранспортної системи в приєднанні об'єкта замовника до газотранспортної системи протягом п'яти (5) робочих днів подається Регулятору.

8. Величина вільної потужності для забезпечення технологічного доступу (резерв потужності) в певній точці/ділянці газотранспортної системи визначається як різниця між технічною потужністю в цій точці/ділянці газотранспортної системи та величиною потужності, яка зарезервована технічними умовами та договорами на приєднання до газотранспортної системи в цій точці/ділянці газотранспортної системи. Величина вільної потужності для забезпечення технологічного доступу (резерв потужності) є частиною технічної потужності, право користування якою не надане іншим замовникам та суб'єктам ринку природного газу.

В разі відсутності технічної можливості приєднатися до існуючої точки газотранспортної системи або відсутності вільної потужності для приєднання, оператор газотранспортної системи визначає умови приєднання до нової точки, яка буде розташована якомога ближче до первісно запитованої точки приєднання, приймаючи до уваги оптимізацію витрат та доцільність технологічних рішень.

9. Приєднання об'єктів замовника оператором газотранспортної системи здійснюються на підставі договору на приєднання, який передбачає, зокрема:
- 1) права та обов'язки сторін;
 - 2) строки та умови виконання приєднання;
 - 3) період обов'язкового виконання договору приєднання, а також умови його розірвання;
 - 4) відповідальність сторін за невиконання або неналежного виконання умов Договору приєднання, в тому числі порушення передбачених строків виконання робіт;
 - 5) розмір або спосіб визначення оплати за приєднання, а також терміни внесення оплати окремими частинами (за необхідності);
 - 6) обсяг робіт, необхідних для виконання приєднання (технічний нагляд, підключення об'єкта замовника до газотранспортної системи, підключення, вартість стравленого газу, тощо);
 - 7) умови одержання доступу до об'єктів, що належить суб'єкту приєднання, з метою будівництва або розширення мережі, необхідної для виконання приєднання;
 - 8) умови щодо передачі у власність, користування, господарське віддання, експлуатацію об'єктів газотранспортної системи оператору газотранспортної системи.
10. При необхідності реконструкції чи технічного переоснащення вже підключеного до газотранспортної системи об'єкта, у тому числі в результаті зміни форми власності чи власника цього об'єкта, коли виникає необхідність збільшення технічної потужності в точці приєднання або її перенесення, з новим чи діючим власником об'єкта має бути укладений новий договір приєднання відповідно до умов цього Кодексу.
11. Підключення до газотранспортної системи здійснюється виключно оператором газотранспортної системи.

Глава 2. Порядок приєднання об'єктів замовників до газотранспортної системи.

1. Для приєднання об'єкта будівництва або існуючого об'єкта до газотранспортної системи, їх власник або користувач (замовник приєднання) звертається до оператора

газотранспортної системи із відповідною заявою, складеною у довільній формі, до якої додаються:

- 1) заповнений опитувальний лист за формою оператора газотранспортної системи, у якому зазначаються технічні параметри об'єкта замовника, що має приєднатися до газотранспортної системи;
- 2) копії документів, що підтверджують існування у замовника приєднання прав власності чи користування на об'єкт, що планується до приєднання, або на земельну ділянку, де планується збудувати такий об'єкт, до яких, в такому випадку, додається кадастровий план земельної ділянки;
- 3) копії документів замовника, що підтверджують повноваження представника на право укладання договору на приєднання.

На вимогу оператора газотранспортної системи вказані документи пред'являються для огляду в оригіналі. Оператор газотранспортної системи не має права вимагати від замовника приєднання документи, що не передбачені в п. 1 цієї глави.

Якщо в документах на земельну ділянку відсутній кадастровий план земельної ділянки, замовник має надати оператору газотранспортної системи ситуаційний план (схема) щодо місцезнаходження земельної ділянки із визначенням її меж відносно точки приєднання. У документах щодо оформленої земельної ділянки мають бути враховані вимоги норм чинного законодавства щодо правового режиму земель охоронних зон об'єктів газотранспортних мереж.

2. Якщо дані в опитувальному листі чи поданих документах потребують уточнення або визначені не в повному обсязі, та/або в ситуації, коли найближче місце забезпечення потужності знаходиться на ділянці газотранспортної системи, яка використовується оператором газотранспортної системи за договором із її власником та потребує узгодження з ним нових приєднань, оператор газотранспортної системи повинен протягом 5 (п'яти) робочих днів з дня реєстрації заяви про приєднання направити замовнику письмовий запит щодо уточнення даних та/або надання замовником оригіналу документа який підтверджує згоду власника газових мереж на приєднання об'єкту замовника. При цьому, встановлений пунктом 3 термін видачі дозволу на приєднання, проекту договору на приєднання, та технічних умов приєднання призупиняється на час уточнення даних. Запит щодо уточнення даних повинен включати вичерпний перелік зауважень.

Для приєднання об'єкта замовника до газових мереж які не належать оператору газотранспортної системи, але підключені до його газотранспортної системи і які в результаті приєднання об'єкта замовника набудуть статусу газотранспортної системи, власник зазначених газових мереж має надати письмову згоду на приєднання об'єкта замовника до його газових мереж та підписати із оператором газотранспортної системи угоду (про наміри, меморандум, тощо) про зобов'язання укласти з оператором газотранспортної системи перед пуском газу на об'єкт замовника один із договорів на користування газових мереж (господарського відання, користування чи експлуатації) або передати у власність.

При відмові замовнику в приєднанні його об'єкта (в тому числі тих які плануються збудувати) до газотранспортної системи, оператор газотранспортної системи зобов'язаний протягом 5 (п'яти) робочих днів з дня реєстрації заяви про приєднання (або дати отримання уточнених даних) , письмово повідомити про це замовника, з відповідним обґрунтуванням такого рішення. Копія письмової відмови в приєднанні в цей же термін має бути передана в територіальне представництво регулятора, за місцем знаходження точки забезпечення потужності.

3. За відсутності зауважень до поданих документів, або після їх усунення, оператор газотранспортної системи протягом 10 (десяти) робочих днів з дня реєстрації заяви про приєднання (або дати усунення зауваження) на підставі даних опитувального листа,

поданих документів та параметрів місця забезпечення потужності та точки приєднання, надає замовнику (у визначеній в опитувальному листі спосіб), відповідні рахунки щодо оплати вартості послуг з надання замовнику приєднання дозволу на приєднання, договору приєднання та технічних умов.

Вартість послуг з надання замовнику приєднання дозволу на приєднання, договору приєднання та технічних умов, визначається відповідно до Методології визначення плати за приєднання, затвердженої Регулятором.

Після оплати замовником приєднання вказаних рахунків, оператор газотранспортної системи надає йому дозвіл на приєднання, проект договору приєднання в двох примірниках та технічні умови.

4. Після укладання договору на приєднання, виконавець проектних робіт зовнішнього газопостачання, на підставі технічних умов приєднання, забезпечує:
 - 1) отримання містобудівних умов та обмежень забудови земельної ділянки під газовими мережами зовнішнього газопостачання (за необхідності);
 - 2) виконання інженерно-геодезичних вишукувань;
 - 3) розробку та затвердження проектно-кошторисної документації на зовнішнє газопостачання.
5. Проектно-кошторисна документація на зовнішнє газопостачання об'єкта замовника має відповідати технічним умовам та передбачати весь комплекс робіт, пов'язаних з приєднанням (будівництвом та введенням в експлуатацію газових мереж зовнішнього газопостачання об'єкта замовника від місця забезпечення потужності до точки приєднання) та підключенням об'єкта замовника до газотранспортної системи, включаючи заходи з відновлення благоустрою, що було порушено в результаті будівництва.
6. Якщо відповідно до даних опитувального листа оператора газотранспортної системи та поданих із заявою на приєднання документів замовник визначає оператора газотранспортної системи виконавцем будівельних робіт зовнішнього газопостачання (не залежно від виконавця проектних робіт зовнішнього газопостачання), точка приєднання для замовника відповідно до договору на приєднання має визначатися на межі земельної ділянки замовника або, за його згодою, на території такої земельної ділянки. При цьому, договір на приєднання має передбачати норму з відкладальною умовою щодо визначення вартості плати за приєднання та строку його виконання, які в подальшому визначаються окремою додатковою угодою виходячи з обсягу робіт, передбачених проектно-кошторисною документацією на зовнішнє газопостачання.
7. Якщо виконавцем проектних робіт зовнішнього газопостачання є замовник (в тому числі проектна організація обрана замовником), він погоджує проектно-кошторисну документацію на зовнішнє газопостачання на її відповідність технічним умовам з оператором газотранспортної системи, після чого затверджує проектно-кошторисну документацію та передає один її екземпляр оператору газотранспортної системи. Погодження проектно-кошторисної документації на зовнішнє газопостачання здійснюється оператором газотранспортної системи у строк, що не перевищує 15 днів. У цей же термін надається вичерпний перелік зауважень, якщо вони мають місце. Після усунення всіх зауважень, проектно-кошторисна документація вважається погодженою оператором газотранспортної системи.
Вартість послуги оператора газотранспортної системи з погодження проектно-кошторисної документації на зовнішнє газопостачання визначається відповідно до методології визначення плати за приєднання, затвердженої регулятором.
8. У разі незгоди з вартістю та/або заходами, передбаченими проектно-кошторисною

документацією на зовнішнє газопостачання приєднання сторона договору на приєднання може за свій рахунок ініціювати проведення незалежної експертизи проектно-кошторисної документації. Для проведення експертизи замовник послуг приєднання та оператор газотранспортної системи погоджують та призначають експерта або експертну організацію, що має право проводити експертизу у сфері містобудівної діяльності. Результати експертизи в залежності від її результатів, зобов'язують: замовника послуг приєднання внести відповідні зміни до проектно-кошторисної документації, та/або оператора газотранспортної системи – погодити проектно-кошторисну документацію.

9. Після отримання проектно-кошторисної документації на зовнішнє газопостачання від замовника приєднання, оператор газотранспортної системи протягом 10 (десяти) робочих днів направляє замовнику приєднання додаткову угоду до договору на приєднання, в якій визначає строк забезпечення приєднання та вартість плати за приєднання. Строк виконання робіт із забезпечення приєднання визначається із врахуванням строку виконання будівельно-монтажних та пусконаладжувальних робіт, що мають відповідати строкам, передбаченим чинними будівельними нормами та правилами, та строків на закупівлю відповідних товарів, робіт і послуг та необхідних погоджень, передбачених проектно-кошторисною документацією на зовнішнє газопостачання, у тому числі на отримання містобудівних умов та обмежень під будівництво газових мереж зовнішнього газопостачання. Якщо розробником проектно-кошторисної документації був не оператор газотранспортної системи, її вартість не включається в плату за приєднання.
10. Якщо на дату підготовки оператором газотранспортної системи технічних умов приєднання є необхідність створення оператором газотранспортної системи додаткової потужності в місці забезпечення потужності, необхідно виходити з наступного:
 - технічні умови приєднання видаються замовнику з урахуванням розвитку газових мереж для створення резерву потужності у місці забезпечення потужності замовника, і в технічних умовах окремо зазначаються величина загальної потужності та потужності яка замовлена замовником приєднання,
 - необхідні витрати для виконання в повному обсязі робіт згідно з проектно-кошторисною документацією на зовнішнє газопостачання об'єкта замовника фінансуються за рахунок пропорційної участі замовників приєднання (у разі їх наявності) до того самого місця забезпечення потужності,
 - в технічних умовах приєднання наступних замовників місце забезпечення потужності має збігатися з місцем забезпечення потужності первинного замовника, для якого технічними умовами передбачено створення резерву потужності. При цьому в договорах на приєднання наступних замовників визначається їх дольова участь в компенсації витрат на створення резерву потужності.
11. Після визначення вартості приєднання у договорі на приєднання, оператор газотранспортної системи, у випадку якщо в заяві на приєднання (опитувальному листі) замовник визначає оператора газотранспортної системи виконавцем будівельних робіт зовнішнього газопостачання, у термін, визначений договором на приєднання, та з урахуванням графіка оплати замовника за договором, забезпечує в установленому порядку:
 - 1) оформлення земельних праввідносин під газовими мережами зовнішнього газопостачання;
 - 2) отримання в установленому порядку дозвільних документів про початок будівельних робіт;
 - 3) будівництво та введення в експлуатацію новозбудованих (реконструйованих) газових мереж зовнішнього газопостачання;
 - 4) встановлення в точці приєднання вузла обліку із забезпеченням його захисту від несприятливих погодних умов та несанкціонованого доступу;

- 5) відновлення благоустрою, що було порушено в результаті будівництва;
- 6) реєстрацію права власності на збудовані газові мережі;
- 7) підключення газових мереж зовнішнього газопостачання в місці забезпечення потужності;
- 8) підключення до газотранспортної системи газових мереж внутрішнього газопостачання замовника в точці приєднання, з урахуванням вимог цього Кодексу;
- 9) пуск газу на об'єкт замовника та укладання договору транспортування природного газу (технічної угоди), з урахуванням вимог цього Кодексу.

12. Якщо в заяві на приєднання (опитувальному листі) замовник визначає виконавцем будівельних робіт зовнішнього газопостачання іншого (крім оператора газотранспортної системи) суб'єкта господарювання, точка приєднання для замовника відповідно до договору на приєднання та технічних умов приєднання визначається в існуючій газотранспортній системі оператора газотранспортної системи та співпадає з місцем забезпечення потужності (максимально до нього наближена). При цьому, заходи, які забезпечуються оператором газотранспортної системи в рамках договору на приєднання та плата за приєднання мають включати лише послуги з:

- 1) погодження замовнику проекту на внутрішнє газопостачання від точки приєднання (за необхідністю);
- 2) встановлення в установленому порядку комерційного вузла обліку природного газу в точці приєднання (місці забезпечення потужності) за винятком випадків якщо замовником виступає газовидобувне підприємство;
- 3) підключення газових мереж зовнішнього газопостачання (за їх наявності) в місці забезпечення потужності;
- 4) підключення до газотранспортної системи внутрішніх газових мереж замовника в точці приєднання та пуск газу, з урахуванням вимог цього Кодексу;
- 5) пуск газу на об'єкт замовника та укладання договору транспортування природного газу (технічної угоди), з урахуванням вимог цього Кодексу.

Вартість зазначених послуг визначається відповідно до Методології визначення плати за приєднання, затвердженій Регулятором.

Замовник після підписання договору на приєднання забезпечує в установленому порядку:

- 1) оформлення земельних праввідносин під газовими мережами, що будуть будуватися замовником від точки приєднання;
- 2) отримання містобудівних умов та обмежень забудови земельної ділянки від точки приєднання (за необхідності);
- 3) виконання інженерно-геодезичних вишукувань;
- 4) розроблення та погодження з оператора газотранспортної системи проекту на внутрішнє газопостачання від точки приєднання (за необхідністю);
- 5) отримання в установленому порядку дозвільних документів про початок будівельних робіт;
- 6) виконання підготовчих та будівельних робіт з прокладання газових мереж внутрішнього газопостачання від точки приєднання;
- 7) введення в експлуатацію в установленому порядку газових мереж внутрішнього газопостачання від точки приєднання;
- 8) відновлення благоустрою, що було порушено в результаті будівництва;
- 9) реєстрацію права власності на збудовані газові мережі.

13. Якщо з урахуванням перспективи розвитку територій та забезпечення оптимальності витрат на створення газової інфраструктури на територіях є необхідність створення додаткової потужності газотранспортної системи в місці забезпечення потужності, то технічні умови приєднання видаються замовнику з урахуванням розвитку газових мереж для створення резерву потужності в місці забезпечення потужності замовника. При цьому, в технічних умовах окремо зазначаються величина загальної потужності та

потужності, яку замовив замовник.

14. Організація комерційного вузла обліку в точці вимірювання та порядок введення його в експлуатацію здійснюється відповідно до вимог цього Кодексу. Заходи оператора газотранспортної системи з організації встановлення комерційного вузла обліку при приєднанні об'єктів (установок) газодобувних підприємств та виробників біогазу або інших видів газу з альтернативних джерел мають передбачати в платі за приєднання встановлення приладів, які на безперервній основі будуть забезпечувати контроль фізико-хімічних показників газу (зокрема хроматограф, потоковий густино мір, вимірювач точки роси, тощо), з можливістю дистанційного їх контролю та передачі даних та відключення подачі неякісного газу до газотранспортної системи.

Якщо в точці приєднання з технічних причин не можливо організувати точку вимірювання (місце встановлення комерційного вузла обліку), точка вимірювання за згодою оператора газотранспортної системи та замовника визначається в найближчій точці до межі балансової належності.

15. Замовник на підставі вихідних даних для внутрішнього газопостачання, визначених в технічних умовах приєднання, забезпечує за власний рахунок розроблення проекту внутрішнього газопостачання, погоджує його з оператором газотранспортної системи (за необхідністю) та в установленому порядку забезпечує будівництво газових мереж внутрішнього газопостачання (від точки приєднання до газових приладів та пристроїв), та вводить їх в експлуатацію. Вартість послуги оператора газотранспортної системи з погодження проекту внутрішнього газопостачання визначається відповідно до Методології визначення плати за приєднання, затвердженій Регулятором.

16. За ініціативи замовника може бути проведена незалежна експертиза вихідних даних на відповідність чинним стандартам, нормам та правилам. Проведення експертизи здійснюється незалежними організаціями, визначеними центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики в нафтогазовому комплексі, в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, за рахунок замовника.

17. Оператор газотранспортної системи впродовж 10 (десяти) робочих днів після надання замовником приєднання підтверджуючих документів щодо введення в експлуатацію газових внутрішніх мереж, за умови дотримання ним оплати вартості приєднання та якщо договором на приєднання не встановлений більш пізніший термін, зобов'язаний забезпечити підключення до газотранспортної системи об'єкта замовника внутрішніх газових мереж. При цьому, на момент підключення до газотранспортної системи газових мереж внутрішнього газопостачання оператор газотранспортної системи:

- 1) забезпечує прийом комерційного вузла обліку в експлуатацію відповідно до вимог цього Кодексу;
- 2) складає та підписує з власником газових мереж внутрішнього газопостачання акт розмежування балансової належності газопроводів та експлуатаційної відповідальності сторін;
- 3) здійснює заходи з унеможливлення несанкціонованого відбору природного газу на період до початку транспортування природного газу, в тому числі шляхом пломбування запірних пристроїв.

18. Пуск газу в газові мережі внутрішнього газопостачання (на об'єкт споживача, суміжного суб'єкта ринку природного газу) здійснюється оператором газотранспортної системи в установленому законодавством порядку протягом 10 (десяти) робочих днів за умови укладання договору транспортування природного газу.

19. Якщо внутрішні мережі замовника передбачатимуть підключення третіх осіб (інших замовників, споживачів), тобто буде кваліфікуватися як частина газорозподільної системи, то такі мережі до пуску газу необхідно передати у власність (користування) оператору газорозподільної системи (крім випадків коли замовником приєднання є оператор газорозподільної системи на території провадження господарської діяльності з розподілу якого знаходиться точка приєднання).
20. Якщо протягом одного року з дати видачі технічних умов приєднання замовник, відповідно до умов договору на приєднання, не надасть оператору газотранспортної системи на погодження проектно-кошторисну документацію на зовнішнє газопостачання та/або проект на внутрішнє газопостачання, та за відсутності погодженого з боку оператора газотранспортної системи продовження строку щодо їх надання, оператор газотранспортної системи залишає за собою право не враховувати зарезервовану пропускну (технічну) потужність, яка необхідна для забезпечення газопостачання об'єкта замовника при дефіциті пропускну потужності, для інших замовників (споживачів). При цьому оператор газотранспортної системи не враховує зарезервовану пропускну потужність лише за умови письмового попередження замовника за 30 календарних днів до вчинення таких дій та неотримання у цей самий строк проектно-кошторисної документації від замовника або погодження продовження строку її надання.
21. Плата за приєднання, включаючи вартість окремих послуг приєднання які надаються оператором газотранспортної системи, здійснюється замовником виключно грошовими коштами на поточний рахунок оператора газотранспортної системи.
22. При виконанні робіт з приєднання, виконавцем яких визначений оператор газотранспортної системи, останній має право залучати третіх осіб на умовах договору підряду.
23. Після надання оператором газотранспортної системи замовнику послуг з приєднання між сторонами оформлюється акт приймання-передачі послуги по одному екземпляру для кожної із сторін. Оформлення акта приймання-передачі послуги забезпечується оператором газотранспортної системи.
24. У разі необхідності обґрунтованого внесення змін до технічних умов приєднання, проектно-кошторисної документації та/або умов договору на приєднання, ці зміни мають бути письмово погоджені між замовником та оператором газотранспортної системи.
25. Новозбудовані (реконструйовані, технічно переоснащені, капітально відремонтовані) зовнішні та внутрішні газові мережі повинні відповідати вимогам законодавства. Відповідність якості обладнання та матеріалів, які були використані під час будівництва підтверджується документально.
26. Заходи з приєднання до газотранспортної системи та будівництва газових мереж внутрішнього газопостачання повинні здійснюватися з дотриманням правового режиму земель охоронних зон об'єктів магістральних трубопроводів, а також вимог Правил безпеки систем газопостачання України.
27. Технічна (технологічна) послідовність виконання робіт з приєднання до газотранспортної системи та будівництва внутрішніх газових мереж визначається у кожному конкретному випадку їх виконавцями та з урахуванням вимог договору на приєднання і законодавства України.
28. Технічний нагляд за будівництвом (новим будівництвом, капітальним ремонтом,

реконструкцією і технічним переоснащенням) зовнішніх та внутрішніх газових мереж здійснюється у встановленому законодавством порядку.

29. Спірні питання між замовником (власником внутрішньої газової мережі) та оператором газотранспортної системи, пов'язаних з приєднанням до газотранспортної системи, мають вирішуватися шляхом переговорів та з урахуванням вимог нормативних документів, зокрема цього Кодексу, а також прийнятих рішень та роз'яснень Регулятора, а в разі не досягнення згоди в судовому порядку.
30. Оператор газотранспортної системи зобов'язаний на власному веб-сайті в мережі Інтернет розміщувати інформацію про величини технічної та вільної потужності у відповідності з розділом 19 Кодексу.

Розділ VII ПРОВЕДЕННЯ РЕМОНТНИХ РОБІТ НА ГАЗОТРАНСПОРТНІЙ СИСТЕМІ

Глава.1 Планування робіт, що викликають зміну в умовах функціонування газотранспортної системи.

1. Для забезпечення безпеки, а також підтримання відповідного рівня надійності роботи газотранспортної системи, оператор газотранспортної системи проводить необхідні експлуатаційні, діагностичні, ремонтні, роботи з приєднання, а також роботи з модернізації та технічного переоснащення.
2. При розробці річних інвестиційних програм, планів ремонтів, технічного обслуговування та технічного діагностування, оператор газотранспортної системи бере до уваги технічні заходи, передбачені інвестиційними програмами.
3. Газовидобувне підприємство, оператор установки LNG, оператор газосховищ, оператор газорозподільної системи, прямий споживач до 01 вересня поточного року, надають оператору газотранспортної системи інформацію про обсяг робіт, запланованих в наступному календарному році, які можуть вплинути на умови одержання або подання природного газу.
4. Оператор газотранспортної системи, на умовах, визначених в цьому Кодексі, узгоджує з операторами суміжних систем обсяг, а також терміни проведення запланованих робіт.
5. Оператор газотранспортної системи до 1 листопада календарного року розміщує на веб-сайті інформацію про час та місце проведення робіт, запланованих в наступному календарному році, які можуть викликати зміни в умовах функціонування газотранспортної системи, що приводять до обмеження транспортування природного газу. Оператор газотранспортної системи зазначає список точок входу і виходу, в яких можуть відбутися такі обмеження, а також очікуваний час тривалості цих обмежень.
6. Уточнення обсягу та термінів проведення робіт шляхом узгодження між оператором газотранспортної системи та/або операторами суміжної системи, прямими споживачами, газовидобувними підприємствами повинно відбутися не пізніше ніж за двадцять один (21) календарний день перед їх початком.
7. В обґрунтованих випадках, оператор газотранспортної системи може впровадити зміни в обсязі робіт протягом даного року. Такі зміни можуть також впроваджуватися оператором газотранспортної системи на обґрунтовану заяву оператора суміжної системи, прямого споживача та/або Газовидобувного підприємства.
8. Відомості про всі зміни строків робіт, а також строків попередньо запланованих робіт, оператор газотранспортної системи передає оператору суміжної системи, прямому споживачу або газовидобувному підприємству, в залежності від того кого ці відомості стосуються.
9. У тому разі, якщо заплановані роботи провадяться оператором суміжної системи, прямим споживачем та/або газовидобувним підприємством, оператор газотранспортної системи за їх заявою, поданою, не пізніше як за сім (7) календарних днів до запланованого терміну робіт, може забезпечити можливість одержання або доставки додаткових кількостей природного газу у визначених точках входу або виходу, зокрема, шляхом

надання згоди на перевищення договірної потужності в цих пунктах протягом визначеного часу.

10. Заява оператора суміжної системи, прямого споживача, газовидобувного підприємства, зазначена у пункті 9, повинна вказувати на точку входу або точку виходу, в яких має відбутися додаткова подача або відбір природного газу, а також рівень можливого перевищення договірної потужності. Оператор газотранспортної системи дає згоду на перевищення договірної потужності або відмовляє в цьому у письмовій формі протягом трьох (3) календарних днів з моменту одержання заяви від оператора суміжної системи, прямого споживача та/або газовидобувного підприємства. Оператор газотранспортної системи повинен обґрунтувати своє рішення про відмову в наданні згоди на перевищення потужності.

Глава 2. Повідомлення замовника послуг транспортування про зміни в умовах функціонування газотранспортної системи.

1. Оператор газотранспортної системи повідомляє замовника послуг транспортування, до якого відносяться введені обмеження, про строки, а також обсяг обмежень у точках входу або точках виходу, а також про вільні потужності в точках входу та/або точках виходу, в яких запроваджені обмеження:
 - 1) у тому разі, якщо ці роботи спричинять перебої в постачанні природного газу до споживачів замовника послуг транспортування – не менше ніж за двадцять один день перед датою початку запланованих робіт,
 - 2) у тому разі, якщо ці роботи не спричинять перебої в постачанні природного газу до споживачів замовника послуг транспортування – не менше ніж за п'ять днів перед датою початку запланованих робіт.
2. Замовник послуг транспортування оповіщається про події, про які зазначено у пункті 1, шляхом індивідуального повідомлення в письмовому вигляді з повідомленням про вручення, телефоном або за допомогою іншого засобу зв'язку.
3. Замовник послуг транспортування враховує в номінаціях або газотранспортних прогнозах обмеження, про які зазначено у пункті 1.
4. Замовник послуг транспортування повідомляє та зобов'язує своїх споживачів, розташованих за точками виходу (на межі їх балансової належності), в яких діють обмеження, обмежити споживання природного газу.
5. Замовник послуг транспортування повідомляє про відповідні обмеження на точках входу, на які впливає обмеження, та зобов'язує своїх контрагентів впровадити обмеження в подачі природного газу.
6. При виконанні ремонтних робіт, що спричиняють обмеження транспортування в точках виходу оператор газотранспортної системи звільняється від обов'язку прийняття в точках входу обсягу природного газу на який відбулося обмеження в точці входу.
7. За період призупинення транспортування або обмеження обсягу природного газу внаслідок робіт, що виконуються оператором газотранспортної системи, постійна оплата за потужності підлягає відповідному зниженню на період впровадження обмежень.
8. Якщо замовник послуг транспортування або його споживачі, незважаючи на повідомлення, зазначені в пункті 1, не змінять обсяги відбору або постачання природного

газу відповідно до встановлених обмежень, то оператор газотранспортної системи має право на отримання оплати за перевищення потужності згідно з положеннями Кодексу.

Розділ VIII. ПОРЯДОК УКЛАДЕННЯ ДОГОВОРУ ТРАНСПОРТУВАННЯ ПРИРОДНОГО ГАЗУ ТА ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Глава 1. Порядок укладення договору транспортування природного газу.

1. Одержання доступу до потужності, надання послуг із транспортування в тому числі послуг балансування системи є складовими послуги транспортування, та здійснюється виключно на підставі договору транспортування. Оператор газотранспортної системи не має права відмовити в укладенні договору транспортування за умови дотримання заявником вимог щодо його укладення, передбачених цим розділом.
Договір транспортування є документом, який регулює правовідносини між оператором газотранспортної системи і окремим замовником послуг транспортування.
З моменту укладання договору транспортування замовник послуг транспортування одержує право доступу до віртуальної точки на якій відбувається передача природного газу.
2. Для укладення договору транспортування замовник послуг транспортування надає оператору газотранспортної системи:
 - 1) заяву на укладення договору транспортування, форма якої затверджується оператором газотранспортної системи, є публічною інформацією та оприлюднюється на його веб-сайті.
 - 2) у випадку якщо замовником послуг транспортування є нерезидент України, додатково надається документ, що підтверджує його дійсну реєстрацію в якості суб'єкта господарювання в країні його постійного місцезнаходження.
 - 3) документи, що підтверджують повноваження осіб, представляти, в т.ч. вчиняти правочини від імені замовника послуг транспортування.
3. Якщо документи, зазначені в пункті 2 цієї глави, складені іноземною мовою, подається також їх засвідчений переклад на українську мову.
4. Для укладення договору транспортування Оператор газотранспортної системи не має права вимагати документи та/або інформацію, що не передбачені в пункті 2 цієї глави.
5. Оператор газотранспортної системи розглядає заяву про укладення договору транспортування та додані до неї документи у десятиденний строк з дня реєстрації. Якщо заява та додані до неї документи подані не в повному обсязі, відповідно до переліку, зазначеному в пункті 2 цієї глави, оператор газотранспортної системи звертається протягом п'яти робочих днів з дня реєстрації заяви до замовника послуг транспортування із письмовим запитом щодо уточнення повноти його заяви та/або документів. При цьому, строк розгляду заяви про укладення договору транспортування призупиняється доти, поки заявник не надасть документи в повному обсязі.
6. Оператор газотранспортної системи залишає заяву без розгляду, якщо замовник послуг транспортування не спромігся надати відповідь на письмовий запит оператора газотранспортної системи щодо уточнення даних у десятиденний строк. Оператор газотранспортної системи письмово повідомляє замовника послуг транспортування про відмову та її причини.
7. У випадку коли надані замовником документи відповідають вимогам пункту 2, оператор газотранспортної системи у десятиденний строк з дня реєстрації заяви надає замовнику послуг транспортування проект договору транспортування.

8. Якщо протягом двадцяти днів з дня отримання заявником проекту договору транспортування замовник послуг транспортування не поверне оператору газотранспортної системи підписаний договір транспортування та за відсутності погодженого сторонами строку продовження його підписання, оператор газотранспортної системи має право не розглядати заяву на укладення договору та вважати такий договір неукладеним про що письмово повідомляє заявника.
9. Замовник послуг транспортування на підставі договору транспортування може замовити в оператора газотранспортної системи нижче наведені послуги, що є складовими послугами транспортування:
 - 1) доступ до потужності в точці входу або виходу з газотранспортної системи;
 - 2) замовлення фізичного транспортування природного газу газотранспортною системою на підставі затвердженої номінації;
 - 3) послугу балансування обсягів природного газу, які подаються до газотранспортної системи, та які відбираються з неї.
10. Розподіл потужності укладається в письмовому вигляді та є додатком до договору транспортування.
11. Договір транспортування та додатки складаються українською мовою. За письмовим зверненням замовника послуг транспортування оператор газотранспортної системи надає договір транспортування українською та англійською мовою із застереженням, що у разі розбіжності між українською та англійською мовною версією, перевагу буде мати українська версія документу.

Глава 2. Фінансове забезпечення.

1. Фінансове забезпечення надається оператору газотранспортної системи не пізніше, ніж за 5 робочих днів до початку надання послуг із транспортування природного газу. У випадку отримання послуг із транспортування природного газу протягом однієї газової доби - не пізніше ніж за день до початку надання послуг.
2. Розмір фінансового забезпечення для замовника послуг транспортування у випадку надання доступу до потужності, має бути не меншим за місячну вартість послуг транспортування природного газу, визначену на підставі розподілу потужностей та тарифу на транспортування.

Фінансове забезпечення, у випадку доступу до потужності, може бути надане в такій формі:

- 1) безвідкличної, безумовної банківської гарантії, виданої відповідно до вимог чинного законодавства України, на користь оператора газотранспортної системи, що підлягає виплаті на його першу вимогу,
- 2) попередньої оплати послуг на підставі умов договору транспортування в сумі місячних фінансових зобов'язань.

Надання банківської гарантії, виданої банком щодо якого Національний банк України прийняв рішення про віднесення до категорії проблемного або неплатоспроможного не являється належним фінансовим забезпеченням.

Строк дії фінансового забезпечення повинен закінчуватись не раніше ніж через 1 (один) місяць після завершення періоду, на який було розподілено потужність. У випадку замовлення довгострокових послуг більш ніж на 1 (один) газовий рік, строк дії фінансового забезпечення має становити не менше одного року транспортування газу, за

умови, що таке забезпечення буде поновлене протягом 14 (чотирнадцяти) робочих днів до закінчення його строку дії.

Якщо фінансове забезпечення не буде надано у строк, передбачений в пункті 2 цієї глави, оператор газотранспортної системи тимчасово припиняє надання послуг, стосовно яких замовник послуг транспортування не надав фінансове забезпечення, а у разі якщо замовник послуг транспортування не надає фінансове забезпечення протягом наступних 30 днів після припинення надання послуг транспортування - запропонувати потужність іншим замовникам послуг транспортування. Відповідна потужність буде запропонована іншим замовникам послуг транспортування шляхом офіційного оголошення на веб-сайті оператора газотранспортної системи. Оператор газотранспортної системи скасовує і анулює розподіл потужності, оформлений для попереднього замовника послуг транспортування, на користь якого була виділена потужність. Під час тимчасового припинення надання послуг транспортування замовник послуг транспортування зобов'язаний сплачувати всі суми, що передбачені тарифами та договором транспортування природного газу.

3. Розмір фінансового забезпечення замовника послуг транспортування, щодо послуг балансування системи має бути не меншим 20% вартості природного газу, який планується до транспортування у певному місяці на підставі заявлених планових обсягів транспортування природного газу, та розрахункової вартості базової ціни газу, що визначається відповідно до умов цього Кодексу.

За 15 календарних днів до 1 числа місяця, в якому повинно бути розпочато транспортування природного газу, замовник послуг транспортування подає оператору газотранспортної системи заяву про планові обсяги транспортування за формою, затвердженою оператором газотранспортної системи і опублікованої на його веб-сайті. Така заява не подається для точок входу та точок виходу на міждержавних з'єднаннях. В заявці зазначаються обсяги транспортування, окремо для кожної точки входу та окремо для кожної точки виходу, а також період в якому планується транспортування відповідних обсягів. Зміна планових обсягів природного газу здійснюється на підставі заяви за формою, затвердженою оператором газотранспортної системи і опублікованої на його веб-сайті. За п'ять робочих днів до запланованої дати впровадження змін замовник послуг транспортування повинен надати оператору газотранспортної системи заяву встановленої форми з відповідним обґрунтуванням, про зміну планових обсягів транспортування природного газу, у тому числі виключення певної точки з планових обсягів транспортування природного газу.

Фінансове забезпечення, щодо послуг балансування системи надається у формі безвідкличної, безумовної банківської гарантії, виданої відповідно до вимог чинного законодавства України, на користь оператора газотранспортної системи, що підлягає виплаті на його першу вимогу.

Надання банківської гарантії, виданої банком щодо якого Національний банк України прийняв рішення про віднесення до категорії проблемного або неплатоспроможного не являється належним фінансовим забезпеченням

Строк дії фінансового забезпечення повинен закінчуватись не раніше ніж через 1 (один) місяць після завершення періоду транспортування відповідно до планового розподілу обсягів транспортування.

Замовник послуг транспортування має право вимагати коригування суми фінансового забезпечення протягом строку дії договору транспортування, якщо розмір

фінансового забезпечення перевищуватиме більш ніж на 10% суму (платіжних) зобов'язань замовника послуг транспортування перед оператором газотранспортної системи. Впродовж 10 днів після отримання відповідної вимоги оператор газотранспортної системи зобов'язаний погодити зміну фінансового забезпечення та повідомити замовника послуг транспортування про поточну необхідну суму фінансового забезпечення.

Якщо фактичні обсяги транспортування природного газу перевищують обсяги, на підставі яких було визначено розмір діючого фінансового забезпечення, замовник послуг транспортування зобов'язаний збільшити суму фінансового забезпечення до необхідного рівня, визначеного згідно з положеннями пункту 3 цієї глави. В іншому випадку оператор газотранспортної системи відмовляє у прийнятті номінації у зв'язку з відсутністю необхідного фінансового забезпечення.

4. Замовник послуг транспортування повинен надати оператору газотранспортної системи відповідне фінансове забезпечення не пізніше 14 (чотирнадцяти) календарних днів до завершення строку дії поточного фінансового забезпечення.

Розділ IX. РОЗПОДІЛ ПОТУЖНОСТІ.

Глава 1. Загальні положення.

1. Оператор газотранспортної системи надає потужність у точках входу та точках виходу на підставі договору транспортування.
2. Потужність точки входу до газотранспортної системи з газосховища, приєднаного до газотранспортної системи, та точки виходу до газосховища, надається виключно оператору газосховища на період не менше одного року. При цьому розмір потужності що надається оператору газосховища дорівнює розміру технічної потужності точки входу до газотранспортної системи з газосховища, приєднаного до газотранспортної системи, та точки виходу до газосховища.
3. Потужність точки виходу з газотранспортної системи, до якої приєднана газорозподільна система, надається виключно оператору газорозподільної системи на період не менше одного року. При цьому розмір потужності що надається оператору газорозподільної системи дорівнює розміру технічної потужності точки виходу з газотранспортної системи, до якої приєднана газорозподільна система.
4. Потужність точки входу до газотранспортної системи, до якої приєднана система газовидобувного підприємства, надається виключно газовидобувному підприємству на період не менше одного року. Розмір потужності що надається газовидобувному підприємству визначається у договорі на транспортування природного газу.
5. Потужність точки виходу з газотранспортної системи, до якої безпосередньо приєднаний споживач, надається виключно такому споживачу на період не менше одного року. Розмір потужності що надається прямому споживачу визначається у договорі на транспортування природного газу.
6. Потужність точки входу газотранспортної системи, до якої приєднана система оператора установки LNG, надається виключно оператору установки LNG на період не менше одного року. Розмір потужності що надається прямому споживачу визначається у договорі на транспортування природного газу.
7. Потужність новозбудованих або реконструйованих точок входу/виходу на міждержавних з'єднаннях надається оператором газотранспортної системи в рамках недискримінаційної та прозорої процедури попереднього продажу відповідно до положень порядку проведення процедури попереднього розподілу потужностей розробленого оператором газотранспортної системи та погодженого з регулятором, з врахуванням наступного:
 - 1) оператор газотранспортної системи повідомляє про початок процедури на своєму веб-сайті, не менш як за 30 календарних днів до її початку;
 - 2) замовнику транспортування не може бути відмовлено у розподілі потужності в рамках процедури попереднього продажу через відсутність технічної потужності.Порядок проведення процедури попереднього розподілу потужностей повинен розроблятися оператором газотранспортної системи з урахуванням положень чинного законодавства України, цього Кодексу та актів законодавства Європейського союзу у сфері енергетики.

8. У випадку, якщо між операторами газотранспортних систем України та сусідньої держави укладено угоду, у якій передбачено надання одночасного доступу до міждержавних з'єднань із/до газотранспортної системи цих операторів, то доступ до потужностей надається на підставі недискримінаційної та прозорої процедури, що

встановлюється в порядку розподілу об'єднаних потужностей на міждержавних з'єднаннях, який повинен бути погоджений Регулятором. Оператор газотранспортної системи не менш за 30-ть календарних днів до початку розподілу потужностей опубліковує порядок розподілу об'єднаних потужностей на своєму веб-сайті та повідомляє про це Регулятора. Порядок розподілу об'єднаних потужностей на міждержавних з'єднаннях повинен відповідати актам законодавства Європейського союзу у сфері енергетики, чинному законодавству України та цьому Кодексу.

9. Оператор газотранспортної системи розподіляє вільну потужність в точках входу/виходу за річний, квартальний, місячний, за добу на перед періоди, окремо для:
 - 1) гарантованої потужності (за виключенням реверсної потужності),
 - 2) переривчастої потужності (за виключенням реверсної потужності),
 - 3) реверсної потужності та потужностей з обмеженим доступом.
10. Доступ замовника послуг транспортування до потужності може бути обмежений на період проведення планових ремонтних робіт в газотранспортній системі, а також виникнення аварій та впровадження обмежень згідно з положеннями цього Кодексу.
11. Доступ до потужності надається оператором газотранспортної системи на наступні періоди:
 - 1) річні – де потужність доступна строком на 1 газовий рік, з постійним потоком за кожну годину протягом газового року;
 - 2) квартальні – де потужність доступна строком на 1 газовий квартал, з постійним потоком за кожну годину протягом газового кварталу (квартали газового року починаються, відповідно, 1 жовтня, 1 січня, 1 квітня або 1 липня);
 - 3) місячні - де потужність доступна строком на 1 газовий місяць, постійним потоком за кожну годину протягом газового місяця (місяці починаються кожного першого дня газового місяця);
 - 4) за добу наперед – де потужність доступна строком на 1 газовий день, постійним потоком за кожну годину протягом газового дня.
12. Оператор газотранспортної системи визначає точки входу/виходу, для яких, з точки зору технічних обмежень, потужність може відрізнятись кожного місяця одного газового року. Перелік таких точок та величину потужності оператор газотранспортної системи розміщує на своєму веб-сайті.
13. Оператор газотранспортної системи надає переривчасту потужність у точці входу та точці виходу на міждержавному з'єднанні у випадках, коли 90% технічної потужності розподілена на гарантованій основі, крім випадків коли угодою про взаємодію оговорені інші умови надання доступу до потужностей на переривчастій основі. Оператор газотранспортної системи на своєму веб-сайті публікує перелік таких точок та розмір гарантованої та переривчастої потужності.
14. В точках виходу до газорозподільних систем, в точках входу/виходу з/до газосховищ, в точках входу від газовидобувного підприємства, приєднаного до газотранспортної системи, точках виходу до прямого споживача, в точках входу від оператора LNG, приєднаного до газотранспортної системи надається лише гарантована потужність.
15. Замовник послуг транспортування одночасно може використовувати як гарантовану, так і переривчасту потужність в точках входу та виходу газотранспортної системи.

Глава 2. Надання доступу до потужності.

1. Доступ до потужності надається лише замовникам послуг транспортування, які уклали з оператором газотранспортної системи договір транспортування.
2. В договорі транспортування чи його окремому додатку зазначаються відповідні точки входу та/або виходу розподілу потужності, на яку замовник послуг транспортування має право, тип потужності (гарантована чи переривчаста), обсяг потужності та період її використання (строк, на який потужність була розподілена).
3. Оператор газотранспортної системи встановлює обсяг вільної потужності на точках входу та точках виходу з урахуванням:
 - 1) потужностей, які були надані в рамках процедури розподілу потужності;
 - 2) вільних потужностей на міждержавних з'єднаннях, які повинні бути доступні на умовах визначених в Порядку розподілу об'єднаних потужностей.
4. Потужність на міждержавних з'єднаннях повинна бути доступною з урахуванням наступних умов, якщо інше не передбачено порядком розподілу об'єднаних потужностей на міждержавних з'єднаннях:
 - 1) не більше 75% технічної потужності в будь якій точці надається для річних періодів,
 - 2) щонайменше 25% технічної потужності в будь якій точці повинні бути доступні для квартальних періодів протягом газового року,
 - 3) будь який залишок, що не був проданий як річні та квартальні періоди, доступні як місячні період та на добу наперед.
5. Розподіл потужності, здійснюється за наступних умов:
 - 1) у випадку річних періодів - для будь-яких п'ятнадцяти (15) газових років, наступні за газовим роком, в якому відбулося розподілення потужності;
 - 2) у випадку квартальних періодів - для будь-якого кварталу газового року, наступного за газовим роком, в якому відбулося розподілення потужності або для будь-якого кварталу газового року, що слідує за газовим кварталом, в якому відбулося розподілення потужності;
 - 3) у випадку місячних періодів - для газового місяця наступного, після газового місяця, в якому відбулося розподілення потужності.
6. Оператор газотранспортної системи зобов'язаний на власному веб-сайті в мережі Інтернет оприлюднювати інформацію про величини технічної та вільної потужності у відповідності з розділом 19 Кодексу.

Глава 3. Заявка на розподіл потужності.

1. Замовник послуг транспортування, який має намір замовити (забронювати) розподіл потужності в певній точці входу до газотранспортної системи та/або точці виходу з газотранспортної системи, подає оператору газотранспортної системи заявку на розподіл потужності за формою, затвердженою оператором газотранспортної системи і опублікованої на його веб-сайті.
2. Заявки на розподіл потужності, подані раніше або пізніше строків передбачених процедурою розподілу потужностей, що визначена в главі 5 цього розділу, залишаються без розгляду.
3. Замовник послуг транспортування може подати зведену заявку на розподіл потужності, що передбачає декілька точок входу та/або точок виходу.

4. В заявці зазначається потужність окремо для кожної точки входу та окремо для кожної точки виходу, а також період, на який має бути наданий доступ до потужності.
5. Заявка повинна включати інформацію про обрані форми фінансового забезпечення згідно з положеннями цього Кодексу.

Глава 4. Процедура попереднього розгляду заявки на розподіл потужності.

1. Оператор газотранспортної системи протягом трьох робочих днів з дня отримання заявки на розподіл потужностей здійснює попередній розгляд цієї заявки. Якщо дані викладені в заяві потребують уточнення, оператор газотранспортної системи протягом зазначеного строку направляє замовнику послуг транспортування письмовий запит та вказує вичерпний перелік даних які потребують уточнення. При цьому, строк попереднього розгляду заявки на розподіл потужності подовжується на період уточнення замовником послуг транспортування даних.
2. Протягом п'ятиденного терміну з дня отримання запиту щодо уточнення даних замовник послуг транспортування надає оператору газотранспортної системи відповідні уточнення та доповнення. Якщо доповнена заявка на розподіл потужностей не буде подана протягом встановленого строку, то оператор газотранспортної системи має право залишити заявку без розгляду.
3. За результатами попереднього розгляду оператор газотранспортної системи письмово повідомляє замовника послуг транспортування протягом 2-х робочих днів про прийняття заявки до участі в процедурі розподілу потужності або залишення заявки без розгляду, із зазначення причини відмови.
4. Будь-яка кореспонденція протягом попереднього розгляду заявки на розподіл потужності повинна бути надана в електронному та/або паперовому вигляді.

Глава 5. Процедура розподілу потужності.

1. Кожний замовник послуг транспортування може подати одну заявку на розподіл гарантованої потужності та одну заявку на розподіл переривчастої потужності в даній точці входу або виходу.
2. В рамках процедури розподілу потужності беруть участь заявки, щодо:
 - 1) річних періодів, які були подані в період з 1 лютого до 15 лютого, які відносяться до одного або декілька з п'ятнадцяти (15) газових років, наступних за газовим роком, в якому подається заявка;
 - 2) кварталних періодів, які були подані в період з 1 квітня до 15 квітня, які відносяться до одного або декілька з чотирьох (4) кварталів газового року, наступного за газовим роком, в якому подається заява,;
 - 3) місячних періодів та кварталних періодів, які були подані за 30 календарних днів до 1 числа місяця, в якому повинно бути розпочато транспортування природного газу, які відносяться до якогось з газових місяців або кварталів в газовому році в якому розподіляється потужність.
3. Розмір вільної потужності протягом наступних п'ятнадцяти (15) газових років у точках входу і виходу, яка буде предметом процедури розподілу потужності, оператор повідомляє на своїй веб-сайті за 30 календарних днів до початку прийняття заявок.

4. В ході процедури розподілу потужностей оператор газотранспортної системи проводить технічний аналіз, який включає оцінку можливості газотранспортної системи задовольнити заявку замовника послуг транспортування.
5. Задоволення або часткове задоволення заявки може бути здійснене оператором газотранспортної системи шляхом надання гарантованої або переривчастої потужності.
6. Оператор газотранспортної системи відмовляє в розподілі потужності, у наступних випадках:
 - 1) відсутність або недостатність вільної потужності;
 - 2) надання доступу стане перешкодою для виконання таким оператором спеціальних обов'язків, покладених на нього відповідно до статті 11 Закону України «Про ринок природного газу»;
 - 3) відмова в доступі є виправданою на підставі рішення, прийнятого відповідно до статті 55 Закону України «Про ринок природного газу».
7. Розподіл вільної гарантованої потужності повинен відбуватися в наступному порядку: річна, квартальна, місячна потужність.
8. Якщо сумарна потужність, заявлена замовниками послуг транспортування в точках входу або виходу на з'єднанні з газотранспортною системою сусідніх країн не перевищує вільну потужність, кожний із заявників одержує потужність, в обсягах зазначених в поданій заяві.
9. Якщо сумарна потужність, заявлена замовниками послуг транспортування на міждержавних з'єднаннях перевищує вільну потужність, вони будуть повідомлені оператором газотранспортної системи про це та запрошені взяти участь у процедурі розподілу потужності в рамках аукціону, згідно з Порядком проведення аукціонів розподілу потужності, який повинен бути погоджений з Регулятором. Оператор газотранспортної системи за 30 календарних днів до початку процедури розподілу потужностей опубліковує Порядок проведення аукціонів розподілу потужності на своєму веб-сайті та повідомляє про це регулятора.

Порядок проведення аукціонів розподілу потужності повинен розроблятися оператором газотранспортної системи з урахуванням положень чинного законодавства України, цього Кодексу та актів законодавства Енергетичного Співтовариства у сфері енергетики.
10. Оператор газотранспортної системи за результатами проведення процедури розподілу потужності повідомляє замовнику послуг транспортування:
 - 1) для заявок поданих на річні періоди - до 01 березня поточного року про призначену йому потужність у точках входу та виходу або про проведення для даних точок входу і виходу аукціону розподілу потужності.
 - 2) для заявок поданих на квартальні періоди - до 10 травня поточного року про розподілену йому потужність у точках входу та виходу або про проведення для даних точок входу і виходу аукціону розподілу потужності.
 - 3) для заявок поданих на місячні та квартальні періоди, які відносяться до поточного року - за 15 днів до 1 числа місяця, в якому повинно бути розпочато транспортування природного газу про розподілену йому потужність у точках входу та виходу або про проведення для даних точок входу і виходу аукціону розподілу потужності.
11. Аукціони розподілу потужності на річні періоди проводяться один раз на рік та починаються в перший понеділок березня в газовому році в якому розподіляється потужність.

Аукціони розподілу потужності на квартальні періоди проводяться один раз на рік та починаються в третій понеділок червня в газовому році в якому розподіляється потужність.

Аукціони розподілу потужності на місячні та квартальні періоди, які відносяться до якогось з місяців або кварталів поточного року, починаються в третій понеділок місяця в якому розподіляється потужність.

Глава 6. Узгодження розподілу потужності.

1. Якщо в результаті проведення аукціону розподілу потужності, замовнику послуг транспортування буде розподілена потужність, оператор газотранспортної системи має повідомити йому про розподіл потужності протягом п'яти (5) робочих днів від дня закінчення аукціону.
2. Замовник послуг транспортування, для якого було розподілено потужність, повинен бути проінформований про це в письмовій формі або в електронному вигляді шляхом надсилання на електронну пошту сканованих копій відповідних оригіналів документів. Будь-яка інформація вважається наданою, якщо документи надаються в електронному вигляді на електронну пошту зазначену у заявці на розподіл потужності.
3. Узгоджуючи розподіл потужності оператор газотранспортної системи повинен інформувати замовника послуг транспортування про необхідний рівень фінансового забезпечення та надати замовнику послуг транспортування проект розподілу потужності в термін п'ять (5) робочих днів від дня закінчення аукціону.
4. Протягом п'яти робочих днів з моменту отримання проекту про розподіл потужності, замовник послуг транспортування повинен надати оператору газотранспортної системи підписаний з боку замовника розподіл потужності.

Глава 7. Потужність на період однієї газової доби.

1. Доступ до гарантованої потужності та переривчастої потужності точок входу/виходу на міждержавних з'єднаннях, на період однієї газової доби, надається на підставі укладеного договору транспортування, а також затвердженої оператором газотранспортної системи номінації.
2. Оператор газотранспортної системи публікує на своєму веб-сайті розмір гарантованої потужності та переривчастої потужності точок входу/виходу на міждержавних з'єднаннях, на період однієї газової доби.
3. Перед тим, як розпочати використання потужності протягом однієї газової доби, замовник послуг транспортування зобов'язаний внести фінансове забезпечення згідно з положеннями цього Кодексу.
4. Номінації на період однієї газової доби подаються до оператора газотранспортної системи відповідно до положень цього Кодексу.
5. Якщо існують технічні можливості надання газотранспортних послуг згідно з номінацією, оператор газотранспортної системи призначає замовнику послуг транспортування гарантовану потужність відповідно до положень цього Кодексу. Якщо відсутня вільна гарантована потужність, то замовнику послуг транспортування призначається потужність на переривчастій основі.

6. Призначена потужність має відповідати максимальному обсягу природного газу за годину, визначену в затвердженій оператором газотранспортної системи номінації.

Розділ X. ПРИПИНЕННЯ, ОБМЕЖЕННЯ ТА ВІДНОВЛЕННЯ ТРАНСПОРТУВАННЯ ПРИРОДНОГО ГАЗУ

Глава 1. Припинення, обмеження транспортування природного газу.

1. Оператор газотранспортної системи має право припинити транспортування природного газу в точці входу до газотранспортної системи або точці виходу з газотранспортної системи у випадку:
 - 1) визнання аварійним стану систем газопостачання у порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики в нафтогазовому комплексі;
 - 2) невідповідності якості природного газу на точці входу;
 - 3) несанкціонованого відбору природного газу;
 - 4) відсутності номінації на точці виходу;
 - 5) направлення замовником послуг транспортування повідомлення про припинення транспортування природного газу до точки виходу, в якій споживач, що порушує умови договору на постачання, одержує природний газ;
 - 6) не виконання умов договору транспортування природного газу;
 - 7) в інших випадках, передбачених законодавством.
2. Припинення транспортування природного газу здійснюється у порядку, встановленому даним Кодексом, договором транспортування та нормативно-правових актами, що регламентують порядок припинення транспортування природного газу.
3. Якщо за ініціативою замовника послуг транспортування (постачальника) необхідно припинити транспортування природного газу прямому споживачу, він направляє до оператора газотранспортної системи повідомлення про припинення транспортування природного газу до точки виходу, в якій споживач одержує природний газ.

Оператор газотранспортної системи припиняє транспортування природного газу до точки виходу виключно у випадку отримання повідомлення про припинення транспортування від всіх замовників послуг транспортування, які використовують потужність цієї точки виходу.
4. Повідомлення про припинення можуть стосуватися лише тих точок виходу з фізичним розташуванням, стосовно яких існують технічні можливості здійснити припинення транспортування природного газу до споживача.
5. До повідомлення про припинення транспортування природного газу додаються документи, які підтверджують наявність умов припинення транспортування/постачання природного газу, визначених правилами постачання природного газу.

У повідомленні про припинення транспортування природного газу замовник послуг транспортування (постачальник) зобов'язаний визначити, зокрема:

 - 1) точку виходу, якого стосується повідомлення,
 - 2) дату припинення транспортування природного газу оператором газотранспортної системи до точки виходу, в якій споживач одержує природний газ, але не раніше строку визначеного правилами постачання природного газу,
 - 3) підставу припинення транспортування/постачання природного газу,
 - 4) дані представника замовника послуг транспортування (постачальник), який має повноваження на цілодобові контакти з оператором газотранспортної системи (ім'я, прізвище, посада, номер телефону та факс), в тому числі для прийняття обов'язкового письмового рішення стосовно відкликання повідомлення.

6. Повідомлення про припинення транспортування природного газу повинно бути надіслане оператору газотранспортної системи разом з документами, про які йдеться в пункті 5, не пізніше сім (7) календарних днів до зазначеної у повідомленні дати припинення транспортування природного газу.
7. У разі виникнення випадку зазначеному в пункті 1 оператор газотранспортної системи надсилає на адресу суб'єкта, що приєднаний до точки входу або точки виходу, повідомлення-вимогу про самостійне припинення подачі природного газу в точку входу або про самостійне припинення споживання природного газу в точці виходу. Оператор газотранспортної системи надсилає повідомлення-вимогу не менше ніж за три доби до дати припинення. На підприємствах металургійної та хімічної промисловості такий строк не може бути менший ніж п'ять діб.
8. Повідомлення-вимога має містити інформацію про підставу припинення транспортування природного газу, дату і час припинення.
9. Припинення подачі природного газу в точку входу або припинення споживання природного газу з точки виходу здійснюється самостійно працівниками суб'єкта, що приєднаний до точки входу або точки виходу, які обслуговують газопроводи чи газоспоживне обладнання, у присутності посадової особи оператора газотранспортної системи, яка здійснює опломбування та складає акт про припинення транспортування природного газу.
10. У разі відмови суб'єкта, що приєднаний до точки входу або точки виходу, самостійно припинити подачу природного газу в точку входу або самостійно припинити споживання природного газу з точки виходу або у разі самовільного його відновлення, оператор газотранспортної системи здійснює примусове припинення, шляхом часткового чи повного перекриття вхідної засувної арматури з її опломбуванням або механічного (зварного) від'єднання газопроводу, про що посадовою особою оператора газотранспортної системи складається акт.
11. Оператор газотранспортної системи має право залучити представники органів внутрішніх справ для безперешкодного доступу його працівників та посадових осіб до вхідної/вихідної засувної арматури газопроводу або газорозподільного пункту (за його наявності) та виконання ними робіт щодо припинення подачі природного газу в точку входу або припинення споживання природного газу з точки виходу.
12. Відповідальність за наслідки, пов'язані з припиненням транспортування природного газу несе суб'єкт, що приєднаний до точки входу або точки виходу.
13. Вартість природного газу, який був використаний суб'єктом, що приєднаний до точки виходу, з часу вказаному в повідомленні-вимозі про самостійне припинення споживання природного газу до часу фактичного припинення споживання природного газу, сплачується суб'єктом, що приєднаний до точки виходу, на рахунок оператора газотранспортної системи. Вартість природного газу визначається наступним чином:

$$B = V \times C \times 2$$

,де:

V – обсяг природного газу,

Ц – Базова ціна природного газу.

14. У разі усунення випадків передбачених пунктом 1 до дати припинення подачі природного газу в точку входу або припинення споживання природного газу з точки виходу, припинення транспортування природного газу не здійснюється.
15. Припинення подачі природного газу в точку входу або припинення споживання природного газу з точки виходу не звільняє суб'єкта, якому було припинено транспортування газу від оплати послуг по договору транспортування.

Глава 2. Відновлення транспортування природного газу.

1. Відновлення транспортування природного газу здійснюється за умов:
 - 1) усунення причин припинення транспортування природного газу вказаних у пункті 1 глави 1 розділу X;
 - 2) оплати вартості природного газу згідно пункту 13 глави 1 розділу X;
 - 3) оплати послуг з його транспортування;
 - 4) оплати витрат на виконання робіт з припинення та відновлення транспортування природного газу.
2. Відновлення подачі природного газу в точку виходу або відновлення споживання природного газу з точки виходу здійснюється самостійно працівниками суб'єкта, якому було припинено транспортування газу, у дату та час визначені оператором газотранспортної системи, у присутності його посадової особи, яка складає акт про відновлення транспортування природного газу.

ЧАСТИНА ІІІ

**ТРАНСПОРТУВАННЯ ПРИРОДНОГО ГАЗУ, ПРАВИЛА БАЛАНСУВАННЯ
ГАЗОТРАНСПОРТНОЇ СИСТЕМИ ТА ПРОЦЕДУРИ ВРЕГУЛЮВАННЯ
ПЕРЕВАНТАЖЕННЯМИ**

Розділ XI. НОМІНАЦІЯ ТА РЕ-НОМІНАЦІЯ

Глава 1. Загальні умови надання номінацій.

1. Для отримання послуг із транспортування, замовник послуг транспортування подає оператору газотранспортної системи номінації та/або місячну номінацію по точках входу та/або точках виходу, в установленому цим розділом порядку.
2. Номінація повинна визначати обсяг природного газу по кожній точці входу та/або виходу (що може бути як фізичною, так і віртуальною), які замовляються замовником послуг транспортування. При цьому, якщо замовником послуги транспортування є постачальник, подана номінація повинна містити планові (замовлені) обсяги постачання природного газу у розрізі його споживачів та їх точок комерційного обліку (за необхідності), з визначенням їх персональних ЕІС-кодів. По побутових споживачах, допускається визначення в номінації загального обсягу постачання газу, але із зазначенням їх ЕІС-кодів.
3. Місячна номінація додатково містить аналогічну інформацію як для номінації, але у розрізі кожної доби.
4. Замовник послуг транспортування у віртуальній точці на якій відбувається зміна власника природного газу, повинен надавати номінації або ре-номінації, в яких визначено обсяг природного газу поданого до віртуальної точки виходу та/або отриманого з віртуальної точки входу.
5. За результатами укладених угод на віртуальній точці, в якій відбувається передача природного газу обсяг природного газу зазначений в номінаціях/ре-номінаціях у віртуальній точці входу повинен дорівнювати обсягу природного газу зазначеному в номінаціях/ре-номінаціях для віртуальної точки виходу. У випадку, якщо обсяг природного газу зазначений в номінаціях/ре-номінаціях у віртуальній точці входу та віртуальній точці виходу не співпадає, оператор газотранспортної системи затверджує найменший з заявлених обсягів природного газу в номінації/ре-номінації («правило меншого») та інформує про це замовників послуг транспортування.
6. Обсяг природного газу, зазначений в номінаціях та ре-номінаціях для певної точки входу або виходу, не може перевищувати загальний обсяг договірної потужності для цієї точки входу або виходу згідно узгодженого розподілу потужності.
7. У тому разі, якщо замовник послуг транспортування використовує послуги із транспортування природного газу на період однієї газової доби в даній точці, обсяг природного газу, визначений в номінації замовника послуг транспортування для цієї точки, не може перевищити вільну потужність даної точки.
8. Для здійснення оператором газотранспортної системи контролю правильності номінації та ре-номінації, а в подальшому і процедури алокації, обсяг природного газу, що в них зазначається, повинен бути розподілений по контрагентам (їх ЕІС-кодам) замовника послуг транспортування, які:
 - 1) передають замовнику послуг транспортування природний газ в точці входу,
 - 2) отримують природний газ від замовника послуг транспортування в точках виходу.
9. Номінації можуть бути змінені відповідно до процедури ре-номінації.

10. В номінаціях і ре-номінаціях необхідно врахувати зміну часу з літнього на зимовий, а також із зимового на літній.
11. Номінації та ре-номінації, які подаються замовником послуг транспортування, повинні враховувати обмеження та припинення постачання, які впроваджуються згідно з положеннями цього Кодексу, Національного плану дій, а також інші обмеження, які впроваджуються згідно з чинними нормативно-правовими актами.
12. Оператор газорозподільної системи, оператор установки LNG, оператор газосховищ, газовидобувне підприємство, замовник послуг транспортування та прямий споживач, в порядку, визначеному цим Кодексом, повинні повідомляти оператора газотранспортної системи про відсутність технічної можливості подавати/приймати обсяг природного газу, зазначеного в номінаціях для точок входу та/або виходу, з урахуванням їх розподілу по контрагентах (споживачах). Оператор газотранспортної системи повинен негайно проінформувати про це замовників послуг транспортування. Замовники послуг транспортування протягом двох (2) годин після одержання вищезазначеної інформації зобов'язані скоригувати номінацію в даній точці та подати оператору газотранспортної системи ре-номінацію.
13. Номінація/ре-номінація замовників послуг транспортування, яким надається послуга з транспортування на переривистих засадах в точках у підключеннях з газотранспортними системами сусідніх країн може бути затверджена із зменшенням обсягів природного газу, заявлених замовником послуг транспортування в номінації/ре-номінації. Зменшення повинне відбуватися у тому випадку, коли немає вільної потужності для надання таких послуг. Зменшення повинне здійснюватися в наступній черговості: місячна потужність, квартальна, потім річна. У випадку, якщо продукти мають однаковий строк, зменшення повинне бути пропорційним обсягам природного газу, вказаного у відповідній номінації.
14. Номінація/ре-номінація замовників послуг транспортування, яким надається послуга з транспортування на переривистих засадах в точках у підключеннях з газотранспортними системами сусідніх країн, може бути змінена оператором газотранспортної системи в односторонньому порядку у випадку необхідності виконання поданих ре-номінацій замовників послуг транспортування, які використовують в даних точках послуги із транспортування, що надаються на безперервних засадах. Оператор газотранспортної системи повинен негайно проінформувати про це замовників послуг транспортування.
15. Номінація/ре-номінація Замовника послуг транспортування може бути змінена оператором газотранспортної системи в односторонньому порядку у випадку перевищення обсягу природного газу визначеного Замовником послуг транспортування в поданих номінаціях на точках входу на 5% від обсягу природного газу визначеного Замовником послуг транспортування в поданих номінаціях на точках виходу, в межах однієї газової доби. При цьому Оператор газотранспортної системи затверджує номінацію, що визначає обсяг природного газу, встановлений до рівня меншого обсягу природного газу, зазначеного в номінаціях та інформує про це замовника послуг транспортування.
16. Номінація, ре-номінація, що пройшла процес перевірки отримує статус підтвердженої номінації.
17. Інформація надається оператору газотранспортної системи відповідно до положень розділу XVII.

Глава 2. Процедура надання номінації.

1. Замовники послуг транспортування подають номінацію оператору газотранспортної системи не пізніше ніж до 13:00 UTC (15:00 за Київським часом) години газової доби для зимового періоду та 12:00 UTC (15:00 за Київським часом) години газової доби для літнього періоду, що йде перед газовою добою, яка відноситься до номінації. Якщо замовник послуг транспортування надає більш ніж одну номінацію в строк до 13:00 UTC (15:00 за Київським часом) години газової доби для зимового періоду та 12:00 UTC (15:00 за Київським часом) години газової доби для літнього періоду, що йде перед газовою добою, яка відноситься до номінації, оператор газотранспортної системи розгляне номінацію, яка була одержана останньою. Оператор газотранспортної системи повинен повідомити замовника послуг транспортування про підтвердження або відхилення номінації до 15:00 UTC (17:00 за Київським часом) години газової доби для зимового періоду та 14:00 UTC (17:00 за Київським часом) години газової доби для літнього періоду, що йде перед газовою добою, яка відноситься до номінації.
2. Замовник послуг транспортування має право подати для точки входу або точки виходу місячну номінацію на період не більше одного місяця в розрізі кожної доби. Місячна номінація на наступний газовий місяць приймається оператором газотранспортної системи в період з 15 по 20 число місяця, що йде перед газовим місяцем транспортування. Якщо замовник послуг транспортування надає більш ніж одну місячну номінацію по одній і тій же точці входу/виходу в строк до 20 числа місяця, що йде перед газовим місяцем транспортування, оператор газотранспортної системи розгляне місячну номінацію, яка була одержана останньою. Оператор газотранспортної системи повинен повідомити замовника послуг транспортування про підтвердження або відхилення місячної номінації до в строк до 25 числа місяця, що йде перед газовим місяцем транспортування.
3. Відхилення номінації замовника послуги транспортування може відбутися через:
 - 1) невиконання умов договору транспортування або регламенту подання номінації (у тому числі місячної) чи ре-номінації, передбаченого Кодексом,
 - 2) перевищення договірної потужності,
 - 3) відсутності необхідного рівня фінансового забезпечення, визначеного згідно з положеннями глави 2 розділу VIII цього Кодексу;
 - 4) оголошення оператором газотранспортної системи, оператором газорозподільної системи, оператором LNG, оператором газосховищ, газовидобувним підприємством або прямим споживачем в точках входу або виходу про обмеження, аварії або надзвичайної ситуації, що робить неможливим надання послуг транспортування за наданою замовником послуг транспортування номінацією,
 - 5) відсутність технічної можливості виконувати номінацію замовника послуги транспортування, у тому числі за даними операторів суміжних систем, чи суб'єктів ринку природного газу, об'єкти яких підключені до газотранспортної системи.
4. У разі відхилення номінації, оператор газотранспортної системи надає код причини відхилення. Перелік кодів та їх значення оператор газотранспортної системи розміщує на власному веб-сайті.
5. У випадку не надання замовником послуг транспортування номінацій на наступну газову добу у відповідності до положень пункту 1 цієї глави оператор газотранспортної системи приймає до розгляду місячну номінацію (за її наявності), яка була одержана останньою.
6. У випадку, коли замовник послуг транспортування не подасть оператору газотранспортної системи місячну номінацію згідно положень пункту 2 цієї глави або

номінацію на наступну газову добу протягом часу, вказаного в пункті 1 цієї глави, вважається затвердженою номінація для такого замовника послуг транспортування з обсягами природного газу, що дорівнює «0» (нулю) відносно замовленої точки входу/виходу.

7. У випадку відхилення номінації по точці входу/виходу в повному обсязі, обсяг природного газу, узгоджений для замовника послуг транспортування у відповідній точці складає «0» (нуль).

Глава 3. Процедура надання ре-номінації.

1. Замовник послуг транспортування мають право змінити заявлені обсяги на точках входу та виходу, у тому числі в розрізі власних контрагентів (споживачів), визначені в підтвердженій оператором газотранспортної системи номінації для даної газової доби. Ре-номінації надаються з 16:00 UTC (18:00 за Київським часом) години газової доби для зимового періоду та 15:00 UTC (18:00 за Київським часом) години газової доби, що передує газовій добі, з якої здійснюється номінація, до 02:00 UTC (04:00 за Київським часом) години газової доби для зимового періоду та 01:00 UTC (04:00 за Київським часом) години газової доби, коли повинна бути виконана ре-номінація. Ре-номінація надається не менш ніж за 3 години до початку зміни обсягів транспортування, які були визначені номінацією.
2. Змінам не підлягають обсяги, які будуть протранспортовані (розподілені) на підставі підтвердженої номінації до початку зміни обсягів транспортування визначених ре-номінацією.
3. Процедура розгляду ре-номінації розпочинається кожну повну годину та триває дві (2) години. Оператор газотранспортної системи буде розглядати останню ре-номінацію, одержану перед повною годиною.
4. Оператор газотранспортної системи повідомляє замовника послуг транспортування, який подав ре-номінацію, про підтвердження або відхилення ре-номінації разом з поданням причин відхилення протягом двох (2) годин від початку даної процедури розгляду ре-номінації, однак не пізніше ніж перед початком години, яка відноситься до ре-номінації.
5. Відхилення ре-номінації може відбутися через причини, визначені в пункті 3 глави 2 розділу XI, а також у тому разі, якщо не виконано умови пункту 1.
6. У тому випадку, коли оператор газотранспортної системи відхиляє ре-номінацію, остання номінація (ре-номінація), підтверджена оператором газотранспортної системи, залишається діючою для сторін.

Глава 4. Перевірка відповідності номінацій та ре-номінацій для суміжних газотранспортних систем.

1. Номінації та ре-номінації, надані замовником послуг транспортування для точок входу або виходу у підключеннях з газотранспортними системами сусідніх країн, повинні співпадати з відповідними номінаціями та ре-номінаціями що були подані оператору суміжної газотранспортної системи.
2. Процес перевірки відповідності номінацій та ре-номінації для точок входу або виходу у підключеннях з газотранспортними системами сусідніх країн повинен проходити

відповідно до угод про взаємодію, укладених з оператором іншої газотранспортної системи.

3. Якщо процес перевірки відповідності номінацій та ре-номінації для міждержавних з'єднань виявляє невідповідності в номінаціях та ре-номінаціях, застосовується «правило меншого». При цьому оператор газотранспортної системи затверджує номінацію або ре-номінацію, що визначає обсяг природного газу, встановлений до рівня меншого обсягу природного газу, зазначеного в номінаціях або ре-номінаціях.

Глава 5. Перевірка відповідності номінацій для точок входу від газовидобувних підприємств.

1. Оператор газотранспортної системи проводить перевірку поданих номінацій для точок входу від газовидобувних підприємств на предмет відповідності пар кодів продавець – одержувач.
2. Після проведення перевірки на предмет відповідності пар кодів продавець – одержувач, оператор газотранспортної системи направляє газовидобувному підприємству номінації, подані замовником послуг транспортування, до 13:30 UTC (15:30 за Київським часом) години газової доби для зимового періоду та 12:30 UTC (15:30 за Київським часом) години газової доби для літнього періоду, що йде перед газовою добою, яка відноситься до номінації з метою перевірки та підтвердження поданих номінацій.
3. Якщо загальний обсяг природного газу в поданих номінаціях, перевищує розподілену потужність в даній точці, газовидобувне підприємство підтверджує в повному обсязі номінації подані замовниками послуг транспортування, на яких покладені спеціальні обов'язки відповідно до статті 11 Закону України «Про ринок природного газу». Номінації подані іншими замовниками послуг транспортування ніж зазначені вище, задовольняються пропорційно заявленим обсягам природного газу.
4. Газовидобувне підприємство направляє оператору газотранспортної системи інформацію про підтвержені номінації до 14:15 UTC (16:15 за Київським часом) години газової доби для зимового періоду та 13:15 UTC (16:15 за Київським часом) години газової доби для літнього періоду, що йде перед газовою добою, яка відноситься до номінації.
5. Якщо процес перевірки відповідності номінацій для точок входу від газовидобувних підприємств виявляє невідповідності в номінаціях, застосовується «правило меншого». При цьому оператор газотранспортної системи затверджує номінацію, що визначає обсяг природного газу, встановлений до рівня меншого обсягу природного газу, зазначеного в номінаціях.
6. Якщо оператор газотранспортної системи не отримує інформацію щодо підтвердження номінацій згідно положень пункту 4, оператор підтверджує номінації пропорційно поданим заявкам.

Глава 6. Перевірка відповідності номінацій для точок виходу до прямого споживача.

1. Оператор газотранспортної системи проводить перевірку поданих номінацій для точок виходу до прямого споживача на предмет відповідності пар кодів продавець – одержувач.
2. Після проведення перевірки на предмет відповідності пар кодів продавець – одержувач оператор газотранспортної системи направляє споживачу, який безпосередньо приєднаний до газотранспортної системи номінації, подані замовником послуг

транспортування, до 13:30 UTC (15:30 за Київським часом) години газової доби для зимового періоду та 12:30 UTC (15:30 за Київським часом) години газової доби для літнього періоду, що йде перед газовою добою, яка відноситься до номінації з метою перевірки та підтвердження поданих номінацій.

3. Якщо загальний обсяг природного газу в поданих номінаціях, перевищує розподілену потужність в даній точці прямий споживач повинен визначити суб'єктів та обсяги, що повинні бути підтвержені в номінаціях.
4. Прямий споживач направляє оператору газотранспортної системи інформацію про підтвержені номінації до 14:15 UTC (16:15 за Київським часом) години газової доби для зимового періоду та 13:15 UTC (16:15 за Київським часом) години газової доби для літнього періоду, що йде перед газовою добою, яка відноситься до номінації.
5. Якщо процес перевірки відповідності номінацій для точок виходу до прямого споживача виявляє невідповідності в номінаціях, застосовується «правило меншого». При цьому оператор газотранспортної системи затверджує номінацію, що визначає обсяг природного газу, встановлений до рівня меншого обсягу природного газу, зазначеного в номінаціях.
6. Якщо оператор газотранспортної системи не отримує інформацію щодо підтвердження номінацій згідно положень пункту 4, оператор підтверджує номінації пропорційно поданим заявкам.

Глава 7. Перевірка відповідності номінації для віртуальних точок входу або точок виходу з/до газосховищ.

1. Номінації, подані замовником послуг транспортування для віртуальних точок входу або точок виходу з/до газосховищ, повинні співпадати з відповідними номінаціями поданими оператору газосховища. Оператор газотранспортної системи направляє оператору газосховищ номінації, подані замовником послуг транспортування, до 13:30 UTC (15:30 за Київським часом) години газової доби для зимового періоду та 12:30 UTC (15:30 за Київським часом) години газової доби для літнього періоду, що йде перед газовою добою, яка відноситься до номінації з метою перевірки та підтвердження поданих номінацій.
2. Оператор газосховища направляє оператору газотранспортної системи інформацію про підтвержені номінації до 14:15 UTC (16:15 за Київським часом) години газової доби для зимового періоду та 13:15 UTC (16:15 за Київським часом) години газової доби для літнього періоду, що йде перед газовою добою, яка відноситься до номінації.
3. Якщо процес перевірки відповідності номінацій для віртуальних точок входу або точок виходу з/до газосховищ виявляє невідповідності в номінаціях, застосовується «правило меншого». При цьому оператор газотранспортної системи затверджує номінацію, що визначає обсяг природного газу, встановлений до рівня меншого обсягу природного газу, зазначеного в номінаціях.

Глава 8. Перевірка відповідності номінацій для точок входу або точок виходу з/до газорозподільних систем.

1. Якщо різними замовниками послуг транспортування будуть подані номінації (місячні номінації) для точок входу/виходу до газорозподільної системи для одного і того ж споживача або його комерційної точки обліку або групи споживачів у відповідному періоді, оператор газотранспортної системи протягом 3-х годин, а у випадку місячних

номінацій протягом 1-го робочого дня, направляє відповідним замовникам послуг транспортування уточнюючий запит про надання копій (в електронному вигляді, факсимільним зв'язком, тощо) або оригіналів підтверджуючих документів, які підтверджують згоду споживача щодо постачання природного газу тим, чи іншим замовником у відповідному періоді. При цьому, строк попереднього розгляду номінації подовжується на період надання замовником послуг транспортування відповідних документів. До з'ясування обставин, алокація обсягів природного газу по споживачу здійснюється відповідно до даних замовника, що постачав природний газ споживачу до виникнення конфліктної ситуації.

Якщо по результатах з'ясування обставин будуть підтвержені дані нового постачальника, оператор газотранспортної системи здійснює корегування попереднього добового балансування, за виключенням закритих місячних періодів.

Якщо замовники послуг транспортування нададуть однакові по своїй суті документи, підтвержені споживачем, з яких не можливо визначити хто має є постачати газ споживачу у відповідному періоді, оператор газотранспортної системи підтверджує номінацію замовнику, що постачав природний газ споживачу до виникнення конфліктної ситуації.

2. В процедурі проведення перевірки відповідності номінації для віртуальної точки входу або виходу до газорозподільних систем беруть участь номінації замовника послуг транспортування, які пройшли попередній розгляд у відповідності до положень пункту 1.
3. Оператор газотранспортної системи проводить перевірку поданих номінацій для віртуальних точок входу або точок виходу з/до газорозподільних систем на предмет відповідності пар кодів продавець – одержувач.
4. Після проведення перевірки на предмет відповідності пар ЕІС-кодів продавець – одержувач оператор газотранспортної системи направляє (доводить) оператору газорозподільної системи номінації, складені замовником послуг транспортування (постачальником), до 13:30 UTC (15:30 за Київським часом) години газової доби для зимового періоду та 12:30 UTC (15:30 за Київським часом) години газової доби для літнього періоду, що йде перед газовою добою, яка відноситься до номінації з метою перевірки оператором газорозподільної системи технічної можливості розподілу обсягів природного газу зазначених в номінації газорозподільною системою по кожному споживачу постачальника, визначеному в номінації.
5. Якщо обсяг природного газу в поданих номінаціях, не перевищує технічну можливість розподілу природного газу газорозподільною системою та/або на межі балансової належності об'єкта споживача, оператор газорозподільної системи підтверджує в повному обсязі номінації подані замовниками послуг транспортування. В іншому випадку, оператор газорозподільної системи не підтверджує обсяг номінації та/або замовлений обсяг по споживачу замовника послуг транспортування.
6. Оператор газорозподільної системи направляє оператору газотранспортної системи інформацію про результати перевірки технічної можливості розподілу обсягів природного газу газорозподільною системою зазначених в номінації до 14:15 UTC (16:15 за Київським часом) години газової доби для зимового періоду та 13:15 UTC (16:15 за Київським часом) години газової доби для літнього періоду, що йде перед газовою добою, яка відноситься до номінації.
7. У разі підтвердження оператором газорозподільної системи номінації замовника послуг транспортування в повному обсязі, оператор газотранспортної системи здійснює підтвердження зазначеної номінації, та направляє (доводить) її замовнику послуг

транспортування та оператора газорозподільної системи. Якщо оператор газорозподільної системи не підтверджує номінацію в повному обсязі, така номінація відхиляється оператором газотранспортної системи. Якщо за даними оператора газорозподільної системи номінація може бути задоволена частково (із-за відсутності чи недостатності вільної потужності, тощо), оператор газотранспортної системи в першу чергу підтверджує номінації (заявлені обсяги) постачальника, на якого відповідно до статті 11 Закону України «Про ринок природного газу» покладені спеціальні обов'язки щодо постачання певним категоріям споживачів. Номінації подані іншими замовниками послуги транспортування (постачальниками) задовольняються пропорційно заявленим обсягам природного газу. Якщо процес перевірки відповідності номінацій для точок входу або точок виходу з/до газорозподільних систем виявляє невідповідності в номінаціях, застосовується «правило меншого». При цьому оператор газотранспортної системи підтверджує номінацію, що визначає обсяг природного газу, встановлений до рівня меншого обсягу природного газу, зазначеного в номінаціях.

Глава 9. Перевірка відповідності ре-номінації для точок входу від газовидобувних підприємств, для точок виходу до прямого споживача, для точок входу або точок виходу з/до газорозподільних систем та для точок входу або точок виходу з/до газосховищ.

1. У разі подання замовником послуг транспортування ре-номінації обсягів природного газу для точок входу від газовидобувних підприємств, для точок виходу до прямого споживача для точок входу або точок виходу з/до газорозподільних систем та для точок входу або точок виходу з/до газосховищ, оператор газотранспортної системи направляє газовидобувному підприємству прямому споживачу, оператору газорозподільної системи, оператору газосховища дану ре-номінацію протягом 30 хвилин від початку процедури розгляду ре-номінації.
2. Газовидобувне підприємство, прямий споживач, оператор газорозподільної системи, оператор газосховища здійснюють перевірку ре-номінації та направляють до оператора газотранспортної системи інформацію про результати перевірки ре-номінації протягом 45 хвилин з часу одержання ре-номінації від оператора газотранспортної системи.
3. Якщо процес перевірки відповідності ре-номінації для точок входу або точок виходу з/до газорозподільних систем виявляє невідповідності в ре-номінаціях, застосовується «правило меншого». При цьому оператор газотранспортної системи затверджує ре-номінацію, що визначає обсяг природного газу, встановлений до рівня меншого обсягу природного газу, зазначеного в ре-номінаціях.

Розділ XII. АЛОКАЦІЯ ОБСЯГІВ ПРИРОДНОГО ГАЗУ

Глава 1. Алокація обсягів природного газу для точок входу.

1. Алокація обсягів природного газу для кожного замовника послуг транспортування в окремих точках входу, за виключенням віртуальних точок входу з газорозподільної системи (точки надходження газу від газодобувних підприємств чи виробників біогазу, підключених до газорозподільної системи) та точок входу (як віртуальних так і фізичних) від газовидобувних підприємств, здійснюються оператором газотранспортної системи.
2. Якщо в точці входу природний газ направляється для транспортування лише одним замовником послуг транспортування, повний обсяг природного газу, визначений на підставі результатів вимірів для даної точки, буде віднесено саме до цього замовника послуг транспортування.
3. Загальний обсяг природного газу, встановлений на основі вимірювання для даної точки входу, за виключенням віртуальних точок входу з газорозподільної системи та точок входу (як віртуальних так і фізичних) від газовидобувних підприємств, повинен бути виділений окремим замовникам послуг транспортування пропорційно до підтверджених номінацій/ре-номінацій.
4. Алокація обсягів природного газу для кожного замовника послуг транспортування в точка входу (як віртуальних так і фізичних) від газовидобувних підприємств виконується відповідним газовидобувним підприємством. Газовидобувне підприємство надсилає алокації обсягів природного газу до оператора газотранспортної системи відповідно до положень пункту 7 глави 2 розділу XII.
5. Якщо алокація обсягів природного газу не буде виконана в порядку, передбаченому в пункті 4 глави 1 розділу XII, обсяг природного газу, поданий у відповідних точках входу від газовидобувних підприємств, повинен бути призначений відповідним замовникам послуг транспортування пропорційно підтвердженим оператором газотранспортної системи номінаціям/ре-номінаціям, про що мають бути проінформовані замовники послуг транспортування.
6. Алокація обсягів природного газу для кожного замовника послуг транспортування в віртуальній точці входу з газорозподільної системи виконується відповідним оператором газорозподільної системи відповідно до положень глави 3 розділу XII.
7. В процесі алокації обсягів природного газу для віртуальної точки входу, в якій відбувається передача природного газу замовнику послуг транспортування виділяється обсяг природного газу відповідно до обсягів, зазначених у підтверджених номінаціях/ре-номінаціях.
8. Підписані щомісячні акти приймання-передачі газу, що містять інформацію про щомісячні обсяги природного газу, виміряні для точок входу (у тому числі у розрізі контрагентів/споживачів замовника послуги транспортування), поданого до газотранспортної системи є основою для проведення алокації щомісячних обсягів природного газу для замовників послуг транспортування за формою затвердженою оператором газотранспортної системи та розміщеною на своєму веб-сайті.
9. Алокації обсягів природного газу в точках входу здійснюються в метрах кубічних та одночасно в одиницях енергії до одиниці часу.

Глава 2. Алокація обсягів природного газу для точок виходу.

1. В точках виходу, в яких природний газ з газотранспортної системи направляється до суміжної газотранспортної системи, газорозподільної системи, газосховища або до прямого споживача, алокація обсягів природного газу здійснюється відповідним оператором суміжної газотранспортної системи, оператором газорозподільної системи, оператором газосховища або прямим споживачем, яка має бути направлена ними до оператора газотранспортної системи в терміни, описані в пункті 7 глави 2 розділу XII. Алокація обсягів природного газу для віртуальної точки виходу до газорозподільної системи, здійснюється відповідним оператором газорозподільної системи відповідно до глави 3 цього Розділу.
2. В разі, якщо природний газ відбирається у даній точці виходу лише одним замовником послуг транспортування, загальний обсяг природного газу, який визначено на підставі результатів вимірювань, повинен бути призначений такому замовнику послуг транспортування.
3. В алокаціях обсягів природного газу визначаються обсяг природного газу отриманий в результаті вимірювання. Загальний заміряний обсяг природного газу, що був відібраний з газотранспортної системи повинен бути призначений відповідним замовникам послуг транспортування.
4. Якщо алокація обсягів природного газу не буде виконана в порядку, передбаченому в пункті 1 глави 2 розділу XII, обсяг природного газу, відібраний у відповідних точках виходу, повинен бути призначений відповідним замовникам послуг транспортування пропорційно підтвердженням оператором газотранспортної системи номінаціям/ре-номінаціям, про що мають бути проінформовані замовники послуг транспортування.
5. В процесі алокації обсягів природного газу для віртуальної точки, в якій відбувається передача природного газу, замовнику послуг транспортування виділяються обсяги природного газу відповідно до обсягів, зазначених у підтверджених номінаціях/ре-номінаціях.
6. Підписані щомісячні акти приймання-передачі газу, що містять інформацію про щомісячні обсяги природного газу, виміряні для точок виходу (у тому числі у розрізі контрагентів/споживачів замовника послуги транспортування) взятого з газотранспортної системи є основою для проведення алокації щомісячних обсягів природного газу для Замовників послуг транспортування за формою затвердженою оператором газотранспортної системи та розміщеною на своєму веб-сайті.
7. Алокація обсягів природного газу, зроблена оператором суміжної газотранспортної системи, оператором газорозподільної системи, газовидобувним підприємством, оператором газосховища або прямим споживачем має бути передана оператору газотранспортної системи в такі терміни:
 - 1) розрахункові обсяги природного газу, призначені відповідним замовникам послуг транспортування за попередній газовий день повинні передаватися оператору газотранспортної системи щоденно до 13.00 UTC (15:00 за Київським часом) години газової доби для зимового періоду та 12:00 UTC (15:00 за Київським часом) години газової доби для літнього періоду, після газової доби, до якої відноситься алокація,
 - 2) фактичні обсяги природного газу по точці входу/виходу, призначені відповідним замовникам послуг транспортування за попередній газовий місяць повинні передаватися оператору газотранспортної системи до 8-го числа наступного місяця.

- 3) скореговані фактичні обсяги природного газу по точці входу/виходу, призначені відповідним замовникам послуг транспортування з урахуванням заходів впроваджених для врегулювання місячного небалансу, повинні передаватися оператору газотранспортної системи до 12-го числа наступного місяця.
8. Алокація обсягів природного газу здійснена відповідно до підпункту 2) та 3 пункту 7 глави 2 розділу XII є підставою для виставлення рахунків замовникам послуг транспортування, в тому числі замовникам послуг транспортування, що використовують потужності на основі затверджені номінації, як частину послуг для одного газового дня.
9. Алокації природного газу в точках виходу здійснюються в метрах кубічних та одночасно в одиницях енергії до одиниці часу.

Глава 3. Принципи алокації обсягів природного газу для віртуальних точок входу та виходу з/до газорозподільних систем, та по споживачах, підключених до газорозподільної системи.

1. Алокація обсягів природного газу для віртуальних точок входу та виходу з/до газорозподільної системи має здійснюватись у відповідності з положеннями глави 1 та глави 2 розділу XII, якщо інше не передбачено цією главою.
2. Оператор газорозподільної системи здійснює алокацію обсягів природного газу по всіх споживачах (у тому числі побутових споживачах), об'єкти яких підключені до газорозподільної системи, та їх точках комерційного обліку, по яких оператор газорозподільної системи в установленому порядку присвоїв персональний ЕІС-код як суб'єкта ринку природного газу (окремої точці комерційного обліку) та передав його до бази даних оператора газотранспортної системи. Оператор газорозподільної системи здійснює алокацію обсягів природного газу з розбивкою по всім замовникам послуг транспортування, для яких були підтверджені номінації/ре-номінації на транспортування для віртуальної точки входу з газорозподільної системи та для віртуальної точки виходу до газорозподільної системи.
3. Детальні правила алокації обсягів природного газу (визначення фактичного об'єму/обсягу споживання чи передачі природного газу за відповідний період), яку повинен здійснювати оператор газорозподільної системи по споживачах на віртуальних точках входу/виходу з/до газорозподільної системи, встановлюються в Кодексі газорозподільних систем.
4. Оператор газорозподільної системи інформує, у відповідності до положень пункту 6 цієї глави, оператора газотранспортної системи стосовно обсягу природного газу, взятого з його газорозподільної системи споживачами з розбивкою по замовникам послуг транспортування (їх ЕІС-кодів), тобто суб'єктам, які постачають природний газ до газорозподільної системи, з урахуванням фактичних обсягів природного газу, які були подані в газорозподільну систему від газовидобувних підприємств, підключених до газорозподільної системи та направлених на віртуальну точку входу з газорозподільної системи. Наведена вище інформація повинна бути надана як алокація обсягів природного газу для віртуальної точки виходу до газорозподільної системи.
5. Оператор газорозподільної системи, у відповідності до положень пункту 6 цієї глави, інформує оператора газотранспортної системи стосовно обсягу природного газу, поданого в газорозподільну систему від газовидобувних підприємств підключених до газорозподільної системи та направленою на віртуальну точку входу з газорозподільної системи, з розбивкою по замовникам послуг транспортування. Наведена вище інформація

повинна бути надана як алокація обсягів природного газу для віртуальної точки входу з газорозподільної системи.

6. Оператор газорозподільної системи надає оператору газотранспортної системи інформацію про алокацію обсягів природного газу поданого в газорозподільну систему від газовидобувних підприємств підключених до газорозподільної системи та направленою на віртуальну точку входу від газорозподільної системи в такі строки:
 - 1) розрахункові обсяги природного газу, призначені відповідним замовникам послуг транспортування за попередній газовий день повинні передаватися оператору газотранспортної системи щоденно до 13:00 UTC (15:00 за Київським часом) години газової доби для зимового періоду та 12:00 UTC (15:00 за Київським часом) години газової доби для літнього періоду, після газової доби, до якої відноситься алокація;
 - 2) фактичні обсяги природного газу, призначені відповідним замовникам послуг транспортування за попередній газовий місяць повинні передаватися оператору газотранспортної системи до 8-го числа наступного місяця.
 - 3) скореговані фактичні обсяги природного газу, призначені відповідним замовникам послуг транспортування з урахуванням заходів впроваджених для врегулювання місячного небалансу, повинні передаватися оператору газотранспортної системи до 12-го числа наступного місяця.
7. Для віртуальної точки входу/виходу з/до газорозподільної системи, не зазначаються максимальні щогодинні обсяги.
8. Інформація, зазначена в цьому розділі, повинна бути надана оператору газотранспортної системи, відповідно до форми, затвердженої оператором газотранспортної системи та розміщеної на веб-сайті.
9. Алокація обсягів природного газу, здійснена оператором газорозподільної системи по споживачах (у тому числі побутових споживачах) чи їх токах комерційного обліку (що має окремий ЕІС-код), підключених до газорозподільної системи цього оператора, та передана в установленому цим Кодексом порядку до оператора газотранспортної системи, є обов'язковою для їх постачальника (постачальників). Порядок доведення даних алокації обсягів природного газу до постачальника (замовника послуги транспортування) оператором газотранспортної системи, визначається цим Кодексом та договором транспортування.

Глава 4. Угода стосовно провадження оперативного балансового рахунку.

1. Оператор газотранспортної системи може укласти угоду з оператором іншої суміжної газотранспортної системи, оператором установки LNG або оператором газосховища, стосовно провадження операторського балансового рахунку для підтримання подачі природного газу на точку входу до газотранспортної системи або відбору з точки виходу з газотранспортної системи. угода може бути укладена, якщо існують технічні можливості для такого рахунку.
2. Для точок, стосовно яких укладена угода щодо впровадження операторського балансового рахунку (ОБР), в якості обсягу природного газу, відповідно направленою замовником послуг транспортування для транспортування або відібраного із газотранспортної системи, приймаються обсяги, встановлені в затвердженій номінації для цих точок.
3. Список точок, для яких призначені обсяги природного газу, завантаженого замовником послуг транспортування в точках входу, або відібрані замовником послуг

транспортування в точках виходу, мають відповідати обсягам природного газу, визначеним у затверджених для цих точок номінаціях, та розміщуються на веб-сайті оператора газотранспортної системи.

Розділ XIII. ФІЗИЧНЕ БАЛАНСУВАННЯ

Глава 1. Загальні умови.

1. Замовник послуг транспортування зобов'язаний подавати та відбирати до/з газотранспортної системи природний газ в обсягах, які виникають на підставі умов укладених договорів постачання природного газу, договору транспортування природного газу, технічної угоди та підтверджених номінацій, з урахуванням положень про якість природного газу, затверджених в цьому Кодексі.
2. Замовники послуг транспортування зобов'язані своєчасно врегульовувати свої небаланси. Оператор газотранспортної системи надає послуги балансування виключно з метою підтримання звичайного рівня функціонування газотранспортної системи в разі недотримання замовниками послуг транспортування своїх підтверджених номінацій.
3. Якщо існує загроза цілісності газотранспортної системи, оператор газотранспортної системи вживає таких заходів:
 - 1) купівлю-продаж природного газу за короткостроковими договорами в точці організованої торгівлі, а в разі відсутності такої можливості – за конкурсною процедурою та за ринковими цінами;
 - 2) регулювання обсягу надходження газу в газотранспортну систему (точках входу та/або виходу) у випадках, передбачених національним планом дій та цим Кодексом;
 - 3) регулювання обсягу природного газу який знаходиться в газотранспортній системі,
 - 4) регулювання обсягу природного газу, який зберігається у газосховищах, які знаходяться в управлінні оператора газотранспортної системи.
4. Оператор газотранспортної системи має право зарезервувати частину діючої ємності газосховища, потужності закачування та відбору газосховища, що необхідні для виконання ним обов'язків з балансування системи.
5. Оператор газотранспортної системи до 1 вересня поточного року зобов'язаний надати оператору газосховища, заявку про ємність газосховища, потужність відбору та потужність закачування газосховища протягом наступного газового року, що є необхідними для резервування оператором газотранспортної системи з метою забезпечення збалансованості газотранспортної системи.
6. Особливі умови, які стосуються використання оператором газотранспортної системи зарезервованої діючої ємності газосховища, потужності закачування та відбору газосховищ, визначаються договором зберігання природного газу.
7. До ємності газосховища, потужності відбору та закачування газосховища що була зарезервована оператором газотранспортної системи, не може бути надано доступ іншим суб'єктам без згоди оператора газотранспортної системи.
8. Технічна угода, що укладається між оператором газосховища та оператором газотранспортної системи, визначає засади управління оператором газотранспортної системи оперативним балансовим рахунком та обсяг природного газу, який може бути взаємно обмінений між вказаними операторами з метою вирівнювання різниць між обсягами, визначеними в номінаціях, і обсягами фактично направленими до/з газотранспортної системи, а також засади вирівнювання сальдо оперативного балансового рахунку.

9. З метою забезпечення безпечності функціонування та цілісності газотранспортної системи, в тому числі балансування газотранспортної системи, оператор газотранспортної системи управляє потоками природного газу, які закачуються та відбираються до/з газосховища, що є в управлінні оператора газотранспортної системи, а також частиною газосховищ відповідно до пункту 3 цього розділу.
10. Оператор газотранспортної системи, здійснюючи балансування газотранспортної системи, бере до уваги очікуваний результат від використання тих чи інших заходів балансування з огляду на забезпечення стабільного рівня функціонування газотранспортної системи, а також час необхідний для їх впровадження.
11. У тому разі, якщо не вистачає інструментів, зазначених в пункті 2 цього розділу, оператор газотранспортної системи може запровадити обмеження у точках входу та виходу згідно з положеннями щодо управління перевантаженнями.

Розділ XIV. КОМЕРЦІЙНЕ БАЛАНСУВАННЯ

Глава 1. Загальні умови.

1. Замовник послуг транспортування є відповідальним за виникнення небалансу, у тому числі по власних споживачах та зобов'язується застосувати всі доступні заходи для його уникнення.
2. При розрахунку небалансу замовників послуг із транспортування оператор газотранспортної системи враховує всі обсяги газу, в розрізі кожного замовника послуг транспортування, переданого на точках входу та відібраного з точок виходу газотранспортної системи, у тому числі у розрізі його контрагентів (споживачів).
3. Перевищення обсягів відібраного природного газу над обсягами переданого природного газу є негативним небалансом, а перевищення обсягів переданого природного газу над обсягами відібраного природного газу - позитивним небалансом.
4. Оператор газотранспортної системи направляє замовнику послуг транспортування відомості для визначення статусу небалансу замовника послуг транспортування. Відомості, про статус небалансу надаються замовнику послуг транспортування за допомогою інформаційної системи.

Глава 2. Добовий небаланс замовника послуг транспортування.

1. Оператор газотранспортної системи розраховує добовий небаланс по кожному замовнику послуг транспортування, для кожної газової доби як різницю між обсягом природного газу, яку замовник послуг транспортування передав у точках входу, і обсягом природного газу, яку відібрав з газотранспортної системи у точках виходу за дану газову добу.
2. Оператор щодобово до 15:00 години UTC (17:00 за Київським часом) для зимового періоду та 14:00 години UTC (17:00 за Київським часом) для літнього періоду наступної газової доби інформує замовника послуг транспортування про добовий небаланс на підставі розрахункових даних одержаних в процесі алокації, відповідно до положень пункту 14 цього Кодексу. Рівень інформації, що направляється замовнику послуг транспортування, буде відповідати тому рівню, яким володіє оператор газотранспортної системи на час надання.
3. При позитивному добовому небалансі, замовник послуг транспортування повинен до 18:00 години UTC (20:00 за Київським часом) для зимового періоду та 17:00 години UTC (20:00 за Київським часом) для літнього періоду наступної газової доби, закачати до газосховища газ в розмірі позитивного небалансу, або провести продаж газу в обсязі небалансу на віртуальній точці, в якій відбувається передача природного газу та/або замовнику послуг транспортування, що має негативний небаланс.
4. При негативному добовому небалансі замовник послуг транспортування повинен до 18:00 години UTC (20:00 за Київським часом) для зимового періоду та 17:00 години UTC (20:00 за Київським часом) для літнього періоду наступної газової доби, відібрати з газосховища газ, який належить йому, в обсязі, достатньому для покриття негативного небалансу, або провести закупівлю газу в обсязі небалансу на віртуальній точці, в якій відбувається передача природного газу та/або у замовника послуг транспортування, що має позитивний небаланс.
5. Допускається відхилення добового небалансу замовника послуг транспортування без

необхідності виконання вимог пункту 3 та 4 цієї глави, якщо рівень небалансу не буде перевищувати $\pm 15\%$ (плюс/мінус п'ятнадцять відсотків) від номінації/ре-номінації (включно).

6. Замовник послуги транспортування зобов'язаний контролювати розмір власного добового небалансу (наростаючим підсумком), та завчасно здійснювати відповідні заходи з його усунення, в тому числі за рахунок здійснення (ініціювання) заходів з обмеження чи припинення постачання (транспортування/розподілу) природного газу власним споживачам, у разі перевищення ними підтверджених обсягів природного газу.
7. При перевищенні допустимого рівня небалансу замовником послуги транспортування, оператор газотранспортної системи має право застосовувати щодо нього (чи його контрагентів/споживачів) відповідні заходи з обмеженням (припиненням) транспортування природного газу по відповідних точках входу/виходу, в тому числі за рахунок виконання таких дій операторами суміжних систем.
8. У тому разі, якщо за газову добу, обсяг природного газу, переданого замовником послуг транспортування у точках входу становить «0», а обсяг, отриманого замовником послуг транспортування у точках виходу відрізняється від «0», то добовий небаланс становить 100% обсягу, отриманого у точках виходу.

Глава 3. Місячний небаланс Замовника послуг транспортування.

1. Оператор газотранспортної системи визначає місячний небаланс, для кожного місяця як різницю між обсягом природного газу, який замовник послуг транспортування передав у точках входу і отримав з газотранспортної системи у точках виходу (у тому числі по власних споживачах) за даний газовий місяць.
2. Місячний небаланс розраховується оператором газотранспортної системи до 10-го числа наступного місяця на підставі фактичних даних одержаних в процесі алокації, яку здійснює оператор газотранспортної системи, а також алокацій, одержаних від операторів суміжних газотранспортних систем, операторів газорозподільних систем, операторів газосховищ, газовидобувних підприємств або прямих споживачів.
3. В разі позитивного значення місячного небалансу замовник послуг транспортування до 12-го числа наступного місяця:
 - 1) здійснює продаж природного газу іншим замовникам послуг транспортування, у яких виникло негативне значення місячного небалансу за даний газовий місяць;
 - 2) здійснює закачування газу в обсязі місячного небалансу природного газу, або його залишків шляхом подання оператору газосховища балансуєчої номінації за даний газовий місяць.
4. В разі негативного значення небалансу замовник послуг транспортування до 12-го числа наступного місяця:
 - 1) здійснює купівлю природного газу у інших замовників послуг транспортування, у яких виникло позитивне значення місячного небалансу за даний газовий місяць;
 - 2) здійснює відбір природного газу шляхом подання оператору газосховища балансуєчої номінації для врегулювання остатнього небалансу за даний газовий місяць.
5. В разі підтвердження достатніх обсягів газу для покриття місячного небалансу у замовника послуг транспортування оператор газосховища здійснює балансуєчу алокацію

та направляє її до оператора газотранспортної системи 12-го числа наступного місяця.

6. Замовник послуг транспортування після проведення заходів передбачених пунктами 3 – 5 цього розділу для врегулювання місячного небалансу оформлюють, підписують та скріплюють печатками додаткові акти приймання-передачі та коригуючи реєстри та направляють оператору газотранспортної системи в строк до 12-го числа наступного місяця.
7. Місячний небаланс, який виник у замовника послуг транспортування та не був врегульований в строк до 12-го числа наступного місяця врегулюється оператором газотранспортної системи за рахунок наступних заходів:
 - 1) при позитивному місячному небалансі – оператор направляє оператору газосховища інформацію про замовника послуг транспортування, що має позитивний небаланс, та обсяг небалансу, а оператор газосховища проводить закачування природного газу (у тому числі шляхом заміщення) в обсязі небалансу та оформлення його в односторонньому порядку. У випадку відсутності у замовника послуг транспортування діючого договору зберігання природного газу замовник послуг транспортування зобов'язаний в строк до 14-го числа наступного місяця укласти з оператором газосховища договір зберігання.
 - 2) При негативному місячному небалансі - за рахунок надання послуг балансування.
8. До усунення замовником послуг транспортування небалансу відповідно до вимог пункту 7 цього розділу, а також вартості послуг балансування, оператор газотранспортної системи відмовляє у прийнятті від такого замовника послуг транспортування номінацій на поточний та наступні газові періоди та повідомляє операторів суміжних систем про неможливість прийняття номінацій від даного замовника на поточний та наступні газові періоди. Додатково оператор газотранспортної системи повідомляє про це постачальника «останньої надії» чи відповідного постачальника із спеціальними обов'язками (за його наявності), а замовник послуг транспортування власного споживача (споживачів), в порядку, визначеному Правилами постачання природного газу.
9. Замовник послуг транспортування звільняється від відповідальності за небаланс, якщо це спричинено діями оператора газотранспортної системи та/або форс-мажорними обставинами, підтвердженими в установленому порядку.

Глава 4. Послуги балансування та порядок розрахунків.

1. Розрахунок вартості послуг балансування (ПБ), що були надані замовнику послуг транспортування за місяць, провадяться оператором газотранспортної системи після закінчення газового місяця на підставі даних про місячний небаланс замовника послуг транспортування наступним чином:

$$\sum_{ПБ} = БЦГ \times 1,2 \times Q_{БГ}$$

де, БЦГ – Базова ціна газу

$Q_{БГ}$ – обсяг негативного місячного небалансу замовника послуг транспортування

2. Базова ціна газу (БЦГ) - ціна, яка визначається оператором газотранспортної системи на основі витрат на закупівлю природного газу, транспортування та його зберігання. Оператор газотранспортної системи визначає БЦГ щомісячно в строк до 10-го числа місяця та розміщує відповідну інформацію на своєму веб-сайті.
3. Підставою для проведення розрахунку послуг з балансування є данні, визначені в звіті

про надані послуги із транспортування.

4. Оператор газотранспортної системи до 14-го числа наступного місяця надає замовнику послуг транспортування звіт про надані послуги та рахунок на оплату. Замовник послуг транспортування повинен здійснити оплату у строк що не перевищує 5 (п'яти) банківських днів.

Глава 5. Принципи розпорядження коштами, які отримав оператор газотранспортної системи за надані послуги з балансування.

1. Оператор газотранспортної системи веде окремий бухгалтерський облік діяльності пов'язаної з наданням послуг з балансування.
2. Кошти отримані за надані послуги з балансування, можуть використовуватись оператором газотранспортної системи виключно на забезпечення балансування системи.
3. Оператор газотранспортної системи зобов'язаний надавати регулятору звітність щодо діяльності пов'язаної з наданням послуг з балансування в обсягах та формах встановлених регулятором.

Розділ XIV. ПРАВИЛА ВРЕГУЛЮВАННЯ ПЕРЕВАНТАЖЕНЬ

Глава 1. Загальні положення.

1. Оператор газотранспортної системи вживає всі необхідні заходи для забезпечення надання максимального обсягу потужності газотранспортної системи для потреб замовників послуг транспортування.
2. Оператор газотранспортної системи, в рамках процедури управління перевантаженнями, має право на одержання доступу до потужності, що була розподілена замовникам послуг транспортування, яка не використовується ними та викликає договірне перевантаження газотранспортної системи. При цьому оператор газотранспортної системи має право запропонувати на добу наперед та на переривистій основі іншим замовникам послуг транспортування потужність, що була розподілена замовникам послуг транспортування, але не використовується ними.
3. Дії оператора газотранспортної системи, які дозволяють уникнути можливості виникнення перевантажень:
 - 1) На етапі розгляду заяв про розподіл потужності, оператор газотранспортної системи аналізує можливості виконання нових договорів таким чином, щоб вони не викликали зниження рівня безпеки транспортування, а також обсягу природного газу, який подається до вже існуючих замовників послуг транспортування.
 - 2) У тому разі, якщо існують технічні можливості надання газотранспортних послуг, оператор газотранспортної системи надає вільну гарантовану потужність згідно з положеннями Кодексу.
 - 3) У разі відсутності можливості надання послуг транспортування природного газу на безперервних засадах, оператор газотранспортної системи пропонує, наскільки це можливо, транспортні послуги на переривистих засадах.
 - 4) У разі відсутності можливості надання газотранспортних послуг, оператор газотранспортної системи на вимогу зацікавленого суб'єкта може підготувати інформацію про необхідний обсяг дій щодо реконструкції газотранспортної системи з метою зробити можливим виконання послуг. За підготовку інформації оператор газотранспортної системи стягує плату, яка відображає витрати на їх підготовку.
 - 5) З метою запобігання виникнення перевантажень, оператор газотранспортної системи співпрацює з операторами суміжних систем на умовах, визначених в цьому Кодексі та з урахуванням укладених Угод.

Крім вищезазначеного оператор газотранспортної системи проводить наступні дії, які запобігають виникненню перевантажень:

- планує та виконує модернізацію газотранспортної системи,
- укладає договори транспортування природного газу, які включають положення, що стосуються процедури врегулювання перевантаженнями у разі невикористання розподіленої потужності,
- експлуатує газотранспортну систему, а також управляє в спосіб, що зменшує ймовірність виникнення перевантажень,
- планує роботи в газотранспортній системі таким чином, щоб не створювати обмежень, а якщо встановлення обмежень у зв'язку з роботами, що провадяться, є необхідним, докладає усіх зусиль, щоб наслідки були мінімальними,
- розробляє та впроваджує план локалізації та ліквідації аварійних ситуацій і аварій,
- впроваджує додаткові оплати.

Глава 2. Процедура врегулювання перевантажень у разі виникнення договірних перевантажень.

1. Оператор газотранспортної системи здійснює поточну оцінку використання розподіленої потужності, враховуючи фактично надані транспортні послуги в рамках укладених договорів транспортування, прийнятих заявок на розподіл потужності, укладених угод про взаємодію та договорів приєднання. Метою проведення поточної оцінки є запобігання можливості блокування потужності в газотранспортній системі та виникнення договірних перевантажень.
2. Якщо в ході розгляду нової заявки на розподіл потужності виявиться, що відсутня вільна потужність, а в рамках договорів транспортування природного газу, які виконувалися досі, існують зарезервовані, але не використані потужності, то оператор газотранспортної системи, звертається до Замовника послуг транспортування, який використовує менше 80% заброньованої потужності газотранспортної системи протягом шести (6) місяців, з вимогою відмовитися протягом тридцяти (30) днів від права на потужність, якою він не користується.
3. Якщо внаслідок зміни умов розподілу потужності або оголошення про відмову від неї у газотранспортній системі з'явиться вільна гарантована потужність, оператор газотранспортної системи пропонує до цієї потужності замовникам послуг транспортування, які використовують переривчасту потужність згідно з положеннями Кодексу.
4. Замовник послуг транспортування, за виключенням оператора газорозподільної системи, газовидобувного підприємства, прямого споживача та оператора газосховища, оператора установки LNG, може здійснювати відчуження потужності, що не використовується.
5. З метою спрощення процедури відчуження потужності, що не використовується, оператор газотранспортної системи розміщує на своїй веб-сайті інформацію про потужності, що пропонуються для відчуження.
6. У разі наміру відчуження потужності, що не використовується, замовник послуг транспортування направляє оператору газотранспортної системи пропозицію згідно з зразком, розміщеним на веб-сайті оператора газотранспортної системи, що містить:
 - 1) дані замовника послуг транспортування, зокрема: назву суб'єкта господарювання, ЕІС-код.
 - 2) контактні дані замовника послуг транспортування,
 - 3) назву та позначення точок входу і виходу, яких стосується пропозиція,
 - 4) пропоновану потужність,
 - 5) дату, з якої пропонується надання доступу до потужності та період, в якому пропонується надання доступу до потужності який повинен охоплювати повні газові місяці, а початок повинен припадати на перше число газового місяця,
 - 6) строк чинності пропозиції.
7. Пропозиція надсилається, в електронній формі, на електронну адресу не пізніше ніж за п'ятнадцять (15) днів перед датою, від якої пропонується продаж потужності.
8. У тому разі, якщо пропозиція не відповідає вимогам пункту 6, оператор газотранспортної системи зберігає за собою право не розміщувати пропозицію, одночасно повідомляючи про це замовника послуг транспортування в електронній формі на електронну адресу вказану в заяві.
9. Оператор газотранспортної системи не відповідає за зміст розміщених пропозицій.
10. Після закінчення строку чинності пропозиції, оператор газотранспортної системи вилучає

пропозицію з переліку вільних потужностей запропонованих до продажу.

11. У разі відчуження потужності, що не використовується на користь замовника послуг транспортування з яким оператор газотранспортної системи має укладений договір транспортування та розподіл потужності, застосовується нижчезазначена процедура:
 - 1) Замовник послуг транспортування, який відчужує потужність, надсилає оператору газотранспортної системи підписану заявку про відчуження потужності, яка містить відомості про точки входу або виходу, в яких потужність буде відчужуватись, а також розмір потужностей у цих точках згідно зі зразком, розміщеним на веб-сайті оператора газотранспортної системи.
 - 2) Замовник послуг транспортування, який набуває право власності на потужність, надсилає оператору газотранспортної системи підписані додатки про зміну розподілу потужності для відповідних точок входу і виходу з врахуванням вказаних обсягів потужностей в цих точках, згідно з положеннями цього кодексу.
 - 3) Вищезазначені документи надсилаються оператору газотранспортної системи в електронній формі на електронну адресу, а також рекомендованим листом.
12. У разі відчуження потужності, що не використовується, на користь суб'єкта, у якого відсутній укладений з оператором газотранспортної системи договір транспортування, суб'єкт, який купує потужності, зобов'язаний укласти договір транспортування та направити оператору газотранспортної системи:
 - 1) підписану замовником послуг транспортування, який відчужує потужність, заяву про відчуження потужності, яка містить відомості про точки входу або виходу, в яких потужність буде перепродана, а також розмір потужностей у цих точках згідно зі зразком, розміщеним на веб-сайті оператора газотранспортної системи.
 - 2) заяву про розподіл потужності підписану суб'єктом, який купує потужності.
 - 3) підписаний замовником послуг транспортування, який відчужує потужність, додаток, що змінює розподіл потужності та визначає точки входу або виходу разом з новими договірними потужностями в цих точках, з врахуванням обсягів потужностей, що відчужується в цих точках, згідно з положеннями цього Кодексу.
13. Оператор газотранспортної системи здійснює перевірку заяви про розподіл потужності згідно з процедурами, визначеними цим Кодексом. У разі відсутності підстав у відмові в розподілі потужності оператор газотранспортної системи узгоджує новий розподіл потужності із суб'єктом, який купує потужність, а також додаток, що змінює розподіл потужності із замовником послуг транспортування, який відчужує потужність.
14. За дії, пов'язані з процедурою управління договірними перевантаженнями, оператор газотранспортної системи не стягує додаткових оплат.

Глава 3. Управління фізичними перевантаженнями газотранспортної системи.

1. Фізичні перевантаження можуть виникнути в газотранспортній системі у зв'язку з:
 - 1) обмеженою потужністю газотранспортної системи або технологічних об'єктів газотранспортної системи,
 - 2) обмеженою можливістю зберігання оператором газотранспортної системи природного газу в газотранспортній системі, а також в газосховищах,
 - 3) технологічними обмеженнями потужності відбору та закачування природного газу в/з газосховищ, якими користується оператор газотранспортної системи,
 - 4) необхідністю утримувати мінімальні тиски у точках виходу з газотранспортної системи,
 - 5) необхідністю утримувати стабільні параметри якості природного газу в газотранспортній системі,

- 6) проведенням робіт в газотранспортній системі або в суміжних системах,
 - 7) виникненням аварії або надзвичайної ситуації,
 - 8) діями або бездіяльністю замовника послуг транспортування, їх постачальників або споживачів, які не відповідають положенням Кодексу або договору транспортування,
 - 9) незбалансованістю величин поставок і відборів природного газу,
 - 10) необхідністю дотримання ефективних режимів транспортування газу.
2. Якщо після використання регулятивних методів, визначених в цьому розділі, оператор газотранспортної системи не має змоги збалансувати обсяги надходжень і відбору природного газу він може обмежити замовника послуг транспортування, який викликав ситуацію недобору або надлишку природного газу в газотранспортній системі, у такому:
 - 1) прийнятті природного газу для транспортування в точках входу (в ситуації надлишку природного газу в газотранспортній системі), або
 - 2) одержанні природного газу із газотранспортної системи у точках виходу (в ситуації недобору (зменшення) природного газу в газотранспортній системі).
 3. Оператор газотранспортної системи, запроваджуючи обмеження, передає замовнику послуг транспортування інформацію про термін початку обмежень, очікуваний час їх тривалості, а також про максимальні обсяги для транспортування або відбору природного газу за годину та за добу в/із газотранспортної системи в даній точці.
 4. Запроваджені оператором газотранспортної системи обмеження, виконуються замовником послуг транспортування на підставі інформації, переданої оператором газотранспортної системи, шляхом обмеження надходжень або відбору природного газу до/з газотранспортної системи.
 5. Витрати, пов'язані з обмеженням (припиненням) обсягу природного газу, що транспортується, а також відновленням транспортування договірних обсягів природного газу, несе замовник послуг транспортування.
 6. Період обмеження, запроваджений до замовника послуг транспортування не впливає на одержану оператором газотранспортної системи плату за транспортні послуги.

Розділ XVI. УПРАВЛІННЯ ОБМЕЖЕННЯМИ ГАЗОТРАНСПОРТНОЇ СИСТЕМИ ТА РОЗРАХУНОК ДОДАТКОВИХ ОПЛАТ

Глава 1. Управління обмеженнями та розрахунок додаткових оплат у разі перевищення Замовником послуг транспортування обсягів договірних потужностей.

1. У випадку перевищення Замовником послуг транспортування розміру договірних потужностей у точках входу/виходу до/з газотранспортної системи за період газового місяця Замовник послуг транспортування здійснює додаткову оплату, яка розраховується за формулою:

$$B = \sum_{d=1}^m B_d$$

де:

B – вартість додаткової оплати за перевищення договірних потужностей за період газового місяця;

m – кількість днів в газовому місяці;

B_d – вартість додаткової оплати за перевищення договірних потужностей за кожний день газового місяця, яка розраховується за формулою:

$$B_d = \sum_{i=1}^p 3 * T_{\text{вх рік}}^i * (C_{\text{вх факт}}^i - C_{\text{вх рік}}^i - C_{\text{вх квартал}}^i - C_{\text{вх місяць}}^i - C_{\text{вх день}}^i) +$$
$$\sum_{i=1}^p 3 * T_{\text{вих рік}}^i * (C_{\text{вих факт}}^i - C_{\text{вих рік}}^i - C_{\text{вих квартал}}^i - C_{\text{вих місяць}}^i - C_{\text{вих день}}^i)$$

де:

p – кількість замовлених точок входу і точок виходу, зазначених в додатку 2 (Розподіл потужності) до цього Договору;

B_d – вартість додаткової оплати за перевищення договірних потужностей за день;

$C_{\text{вх факт}}^i$ – фактично використана потужність для i -тої точки входу;

$C_{\text{вих факт}}^i$ – фактично використана потужність для i -тої точки виходу;

$C_{\text{вх рік}}^i$ – договірна потужність річна для i -тої точки входу;

$C_{\text{вх рік}}^i$ – тариф потужності річної для i -тої точки входу;

$C_{\text{вих рік}}^i$ – договірна потужність річна для i -тої точки виходу;

$C_{\text{вих рік}}^i$ – тариф потужності річної для i -тої точки виходу;

$C_{\text{вх квартал}}^i$ – замовлена потужність квартальна для i -тої точки входу;

$C_{\text{вих квартал}}^i$ – замовлена потужність квартальна для i -тої точки виходу;

$C_{\text{вх місяць}}^i$ – замовлена потужність місячна для i -тої точки входу;

$C_{\text{вих місяць}}^i$ – замовлена потужність місячна для i -тої точки виходу;

$C_{\text{вх день}}^i$ – замовлена потужність денна для i -тої точки входу;

$C_{\text{вих день}}^i$ – замовлена потужність денна для i -тої точки виходу;

2. Підставою для проведення розрахунку додаткової оплати є дані, визначені в звіті Оператора газотранспортної системи. Оператор газотранспортної системи до 10 (десятого) числа місяця наступного за газовим місяцем надає Замовнику послуг транспортування на його електронну адресу розрахунок розміру перевищення розміру договірних потужностей та рахунок-фактуру. Замовник послуг транспортування зобов'язаний здійснити оплату у строк до 15 (п'ятнадцятого) числа місяця наступного за газовим місяцем.

Глава 2. Управління обмеженнями та розрахунок додаткових оплат у разі недотримання параметрів тиску у точці входу/виходу газотранспортної системи.

1. У разі обмеження договірної потужності на точках виходу із газотранспортної системи через різкий спад тиску у точці виходу з газотранспортної системи Замовник послуг транспортування одержить від Оператора газотранспортної системи плату, що розраховується відповідно до пункту 2 цієї глави.

Ця норма не застосовується в у випадках передбачених Правилами про безпеку постачання природного газу та Національним планом дій.

2. У ситуації недотримання мінімального договірного тиску у точці входу до газотранспортної системи, Оператор газотранспортної системи одержить на цій підставі від Замовника послуг транспортування оплату, яка розраховується наступним чином:

$$B_{\Delta p} = 0,05 \cdot \sum_{i=1}^n (Q_i \cdot \Delta p_i)$$

де:

$B_{\Delta p}$ – вартість за недотримання мінімального договірного тиску у точці входу [гривень],

Q_i – обсяг природного газу, поданого у точку входу за добу, протягом якої не було дотримано параметру договірного тиску, [м³]

Δp_i – різниця між середньодобовим тиском природного газу, поданого у фізичну точку входу до газотранспортної системи, та мінімальним договірним тиском [МПа],

n – газові доби, протягом яких не було дотримано параметру договірного тиску.

3. У ситуації недотримання мінімального договірного тиску, внаслідок дій замовника послуг транспортування, у точці входу до газотранспортної системи, Оператор газотранспортної системи може запровадити відносно Замовника послуг транспортування, з вини якого виникла ситуація, обмеження на прийняття природного газу у точці входу.
4. Оператор газотранспортної системи, запроваджуючи обмеження, направляє Замовнику послуг транспортування інформацію про термін початку обмежень, очікуваний період їх тривалості, а також про максимальну можливість завантаження та транспортування за годину і за добу природного газу з газотранспортної системи у визначених точках входу і виходу. У разі направлення з боку Оператора газотранспортної системи інформації про обмеження або повне переривання надання послуг транспортування природного газу, Замовник послуг транспортування, в межах двох (2) годин з моменту одержання такої інформації, зобов'язаний пристосувати номінацію в даній точці, а також, відповідно, в решті точок входу або виходу та направити відповідну ре-номінацію до Оператора газотранспортної системи. У тому разі, якщо Замовник послуг транспортування не пристосувався до впровадженого обмеження, Оператор газотранспортної системи може призупинити прийняття природного газу в газотранспортну систему та його направлення у точки виходу.
5. Підставою для проведення розрахунку додаткова оплата є дані, визначені в звіті Оператора газотранспортної системи.
6. Оператор газотранспортної системи до 14-го числа наступного місяця надає Замовнику послуг транспортування звіт та рахунок на оплату. Замовник послуг транспортування повинен здійснити оплату у строк що не перевищує 5 (п'яти) банківських днів.

Глава 3. Управління обмеженнями та розрахунок додаткових оплат у разі недотримання параметрів якості природного газу.

1. У тому разі, якщо не дотримуються належні фізико-хімічні показники природного газу у

точках виходу, Оператор газотранспортної системи повинен запровадити відносно Замовників послуг транспортування, які опинилися під дією обставин, що викликали таку ситуацію, обмеження в прийнятті природного газу у точках входу.

2. Оператор газотранспортної системи, запроваджуючи обмеження, направляє Замовникам послуг транспортування інформацію про термін початку обмежень та очікуваний час їх тривалості.
3. Впроваджені обмеження будуть враховані Оператором газотранспортної системи при транспортуванні природного газу відповідного Замовника послуг транспортування в точки виходу з газотранспортної системи.
4. У разі подачі у точці входу (крім точок входу на міждержавному з'єднанні) природного газу з параметрами якості (теплота згорання) нижчим від значень, наведеним в главі 1 розділу III цього Кодексу, Оператором газотранспортної системи з газодобувного підприємства, оператора установки LNG, оператора газосховища стягується оплата, розрахована наступним чином:

$$V_{GCV} = Qi * 2 * БЦГ * (1 - GCV / GCV_{min})$$

де:

V_{GCV} – оплата за недотримання теплоти згорання у фізичній точці входу [гривень],
 Qi – обсяг природного газу з недотриманим значенням теплоти згорання, яке було подано у фізичній точці входу, [тисяч m^3]

БЦГ – базова ціна природного газу, [гривень за одну тисячу m^3]

GCV – значення вищої теплоти згорання природного газу, поданого у фізичній точці входу [кВт.год/ m^3],

GCV_{min} – мінімальне значення вищої теплоти згорання, про яке йдеться в главі 1 розділу 3 цього Кодексу [кВт.год/ m^3].

5. У разі подачі у точці входу на міждержавному з'єднанні природного газу з параметрами якості (теплота згорання) нижчим від значень, наведеним в главі 1 розділу III цього Кодексу, Оператором газотранспортної системи з замовника послуг транспортування стягується оплата, що розраховується відповідно до пункту 4 цієї глави.
6. Значення теплоти згорання для розрахункових цілей (GCV) визначається як середнє арифметичне від значень теплоти згорання протягом даного розрахункового періоду у визначених точках газотранспортної системи, відповідно вимірювань, що здійснюються Оператором газотранспортної системи.
7. Якщо природний газ, введений до газотранспортної системи у точці входу не відповідає параметрам якості (вміст механічних домішок) наведеним в главі 1 розділу III цього Кодексу, Оператором газотранспортної системи з Замовника послуг транспортування стягується оплата, розрахована наступним чином:

$$Вм.д. = Qi * 0,1 * БЦГ * (1 - 1/X)$$

де:

Вм.д. – оплата за недотримання параметру якості, [гривень]

Qi – обсяг природного газу з недотриманим значенням даного параметру якості, поданого у точці входу, [тисяч m^3] БЦГ – базова ціна природного газу, [гривень за одну тисячу m^3]

X – дійсне значення параметру якості природного газу, введеного у фізичній точці входу.

Якщо вміст домішок складає до 2 мг на m^3 ($X < 2$ мг/ m^3) тоді Вм.д. дорівнює 0

8. У разі подачі до газотранспортної системи у точці входу природного газу, який не відповідає параметрам температури точки роси за вологою [K], визначеним в главі 1 розділу III цього Кодексу, Оператор газотранспортної системи одержує від Замовника послуг транспортування оплату, розраховану наступним чином:

$$V_{T_{\text{роси.в.}}} = Qi * K * БЦГ * (T_{\text{роси.в.}} - T_{\text{роси.в.тах}}) / (T_{\text{роси.в.тах}})$$

$K = 0$ - до 01 січня 2016 року;

$K = 0,02$ - з 01 січня 2016 року до 30 червня 2016 року;

$K = 0,04$ - з 01 липня 2016 року до 31 грудня 2016 року;

$K = 0,06$ - з 01 січня 2017 року до 30 червня 2017 року;

$K = 0,08$ - з 01 липня 2017 року до 31 грудня 2017 року;

$K = 0,1$ - з 01 січня 2018 року;

де:

$V_{T_{\text{роси.в.}}}$ – оплата за недотримання параметру температури точки роси за вологою [гривень],

Qi – обсяг природного газу з недотриманим значенням параметру температури точки роси за вологою, [тисяч m^3]

$БЦГ$ – базова ціна природного газу, [гривень за одну тисячу m^3]

$T_{\text{роси.в.тах}}$ – максимально припустиме значення параметру температури точки роси за вологою [K],

$T_{\text{роси.в.}}$ – дійсне значення температури точки роси за вологою природного газу, введеного у фізичній точці входу [K].

9. Сторони зобов'язані забезпечити відповідну температуру точки роси по вуглеводням природного газу, поданого до газотранспортної системи у точках входу згідно з вимогами глави 1 розділу III цього Кодексу.

10. У разі подачі до газотранспортної системи у точці входу природного газу, який не відповідає параметрам температури точки роси за вуглеводнями [K], визначеним в главі 1 розділу III цього Кодексу, Оператор газотранспортної системи одержує від Замовника послуг транспортування оплату, розраховану наступним чином:

$$V_{T_{\text{роси.вв.}}} = Qi * K * БЦГ * (T_{\text{роси.вв.}} - T_{\text{роси.вв.тах}}) / (T_{\text{роси.вв.тах}})$$

$K = 0$ - до 01 січня 2016 року;

$K = 0,02$ - з 01 січня 2016 року до 30 червня 2016 року;

$K = 0,04$ - з 01 липня 2016 року до 31 грудня 2016 року;

$K = 0,06$ - з 01 січня 2017 року до 30 червня 2017 року;

$K = 0,08$ - з 01 липня 2017 року до 31 грудня 2017 року;

$K = 0,1$ - з 01 січня 2018 року;

де:

$V_{T_{\text{роси.вв.}}}$ – оплата за недотримання параметру температури точки роси за вуглеводнями [гривень],

Qi – обсяг природного газу з недотриманим значенням параметру температури точки роси за вуглеводнями, [тисяч m^3]

$БЦГ$ – базова ціна природного газу, [гривень за одну тисячу m^3]

$T_{\text{роси.вв.тах}}$ – максимально припустиме значення параметру температури точки роси за вуглеводнями [K],

$T_{\text{роси.вв.}}$ – дійсне значення температури точки роси за вуглеводнями природного газу, введеного у фізичній точці входу [K].

11. Оператор газотранспортної системи одержує від Замовника послуг транспортування, який подав в газотранспортну систему природний газ, що не відповідає встановленим параметрам, оплату підраховану згідно з пунктами 4, 7, 8, 10. цієї глави відносно кожного з параметрів якості. Ця оплата буде нарахована по кожному з недотриманих параметрів окремо.

12. У разі одержання в точці виходу з газотранспортної системи природного газу, який не відповідає параметрам, визначеним в главі 1 розділу III цього Кодексу, Оператор газотранспортної системи здійснює оплату на користь відповідного прямого споживача або оператора газорозподільної системи або оператора газосховищ, підраховану згідно з пунктами згідно з пунктами 4, 7, 8, 10. цієї глави. Ця оплата буде нарахована по кожному з недотриманих параметрів окремо.
13. Розрахунок додаткових оплат проводиться щомісячно та застосовується з моменту останнього визначення ФХП газу, що відповідав параметрам, визначеним в главі 1 розділу III цього Кодексу, до моменту часу усунення невідповідності або до закінчення місяця в якому було виявлена невідповідність.
14. У разі виникнення спору, який стосується якості транспортованого природного газу, Замовник послуг транспортування або Оператор газотранспортної системи може вимагати виконання дослідження його якості в незалежній дослідницькій лабораторії, яка має акредитацію від сертифікаційного органу, одержану згідно з чинними нормативно-правовими актами. У разі підтвердження відповідності природного газу параметрам, визначеним в главі 1 розділу III цього Кодексу, витрати на це дослідження покриває суб'єкт, який вимагає його проведення, в іншому разі, витрати на дослідження покриває інша сторона.

Розділ XVII. ПРАВИЛА ОБМІНУ ІНФОРМАЦІЄЮ, ПОВ'ЯЗАНОЮ ВИКОНАННЯМ УГОД, БАЛАНСУВАННЯМ ТА УПРАВЛІННЯМ ПЕРЕВАНТАЖЕННЯМИ

Глава 1. Загальні положення.

1. Система обміну інформацією (COI) служить для обміну відомостями, пов'язаними із наданням газотранспортних послуг, між оператором газотранспортної системи, а також замовниками послуг транспортування.
2. Електронний обмін інформацією, пов'язаною з виконанням угод про взаємодію, технічних угод та договорів транспортування, повинен бути оснований на стандарті електронного обміну документів (EDI) у версії, розробленій для газової промисловості під назвою «EDIG@S» (описаний в документі Edig@s Message Implementation Guidelines, доступ до якого надається на сторінці <http://www.edigas.org>. У якості проміжного рішення для обміну даними може бути використаний формат xls, xlsx. Також, сторони можуть узгодити наступні протоколи комунікацій: e-mail або FTP або AS2. Протокол AS2 може бути застосованим для комунікації у випадку наявності технічних можливостей у обох сторін для обміну інформацією у загальноєвропейському стандарті Edig@s.
3. Детальні вимоги до формату файлів зазначаються на веб-сайті оператора газотранспортної системи. Відповідальність за форму та інформаційний зміст документів, лежить на стороні, яка формує та/або надсилає документ
4. Обмін файлами відбувається з використанням електронної пошти або Інтернету.
5. Оператор газотранспортної системи, оператор газорозподільної системи, оператор газосховища, оператор установки LNG, а також замовник послуг транспортування забезпечують збереження та цілісність файлів, які пересилаються.

Глава 2. Відомості, які розміщуються та надсилаються оператором газотранспортної системи.

1. Оператор газотранспортної системи розміщує на веб-сайті відомості, визначені положеннями Закону України «Про ринок природного газу», зокрема:
 - 1) перелік послуг, що надаються таким оператором, інформацію про тарифи та інші умови надання таких послуг, включаючи технічні умови для отримання доступу та приєднання до газотранспортної системи;
 - 2) методику розрахунку всіх додаткових оплат щодо перевищення обсягів договірних потужностей, недотримання параметрів тиску у точці входу/виходу газотранспортної системи або недотримання параметрів якості природного газу;
 - 3) методологію визначення тарифів на послуги із транспортування природного газу для точок входу і точок виходу та методологію визначення плати за приєднання до газотранспортної системи;
 - 4) кількісні показники обсягів технічної потужності, потужності, право користування якою було надано Замовникам згідно з чинними договорами транспортування, та вільної потужності газотранспортної системи у розрізі точок входу та точок виходу;
 - 5) дані про плановані та фактичні обсяги природного газу, що переміщуються газотранспортною системою, в обсязі, що знаходиться у розпорядженні такого оператора.
2. Оператор газотранспортної системи розміщує на веб-сайті схему газотранспортної системи разом з переліком точок входу і виходу.

3. Оператор газотранспортної системи повідомляє замовників послуг транспортування про всі події, які можуть мати вплив на надання послуг транспортування природного газу, а також на роботу суміжних систем, в тому числі про зміни термінів робіт, а також про терміни незапланованих раніше робіт, шляхом розміщення інформації на своєму веб-сайті та за допомогою системи обміну інформацією COI.
4. Оператор газотранспортної системи надає відомості, які стосуються номінацій та ре-номінацій, одержаних від замовників послуг транспортування, з метою підтвердження можливості їх виконання в системі у відповідності до положень цього Кодексу.
5. Оператор газотранспортної системи направляє замовнику послуг транспортування електронною поштою шляхом, до 15.00 години UTC (15:00 за Київським часом) для зимового періоду та 14:00 години UTC (15:00 за Київським часом) для літнього періоду наступної газової доби, такі розрахункові дані, які стосуються газової доби транспортування:
 - 1) відомості про різницю між добовими обсягами природного газу в затверджених номінаціях та обсягами природного газу, завантаженого та одержаного в окремих точках входу і виходу,
 - 2) розрахунковий добовий небаланс.Рівень відомостей, що направляються, буде відповідати рівню відомостей, якими володіє Оператор газотранспортної системи.
6. Оператор газотранспортної системи направляє замовнику послуг транспортування електронною поштою, до десятого числа наступного місяця, такі дані:
 - а. добові обсяги завантаженого та одержаного природного газу в окремих точках входу і виходу,
 - б. сукупні обсяги природного газу, які містяться в затверджених номінаціях для точок входу і виходу протягом газового місяця,
 - в. сукупні обсяги природного газу, завантаженого та одержаного у точках входу і виходу протягом газового місяця,
 - г. місячний небаланс.
7. Оператор газотранспортної системи направляє оператору газорозподільної системи, прямому споживачу в строк до 08:00 години UTC (10:00 за Київським часом) для зимового періоду та 07:00 години UTC (10:00 за Київським часом) для літнього періоду наступної газової доби, інформацію про щоденні обсяги природного газу, виміряні для точок виходу необхідні для проведення процедури алокації, відповідно до положень цього Кодексу.
8. Відомості, передаються у форматах, визначених оператором газотранспортної системи.

Глава 3. Відомості, які передають оператору газотранспортної системи оператори суміжних систем, газовидобувні підприємства, прями споживачі, замовники послуг транспортування,

1. Оператор газорозподільної системи передає оператору газотранспортної системи:
 - 1) відомості про результати технічної перевірки відповідності номінації та ре-номінації;
 - 2) відомості про обсяги природного газу, призначені для окремих замовників послуг транспортування, відповідно до положень цього Кодексу,
 - 3) інформацію про виникнення перебоїв в системі оператора газорозподільної системи, які можуть вплинути на умови відбору природного газу в точках виходу з газотранспортної системи, із зазначенням причин виникнення перебоїв, очікуваний

час їх тривалості, зменшення потужності в точках приєднання до системи оператора газотранспортної системи, значення параметрів, які не виконують договірних умов, підтвердження змінених номінацій, які виникають через появу перебоїв.

- 4) ЕІС-коди, що були присвоєні споживачам, що підключені до газорозподільної системи відповідного оператора та відповідні ЕІС-коди їх точок комерційного обліку (за необхідності).

Такі дані направляються оператору газотранспортної системи в електронній формі у вигляді файлів у форматі, визначеним оператором газотранспортної системи.

Оператор газорозподільної системи повідомляє диспетчерські служби оператора газотранспортної системи про аварії в газорозподільній системі, які мають або можуть мати вплив на функціонування газотранспортної системи, протягом однієї години від їх виникнення.

2. Оператор газосховища передає оператору газотранспортної системи:

- 1) відомості, які стосуються відповідності номінації або ре-номінації на точках входу/виходу, пов'язаних з газосховищами,
- 2) відомості про обсяги природного газу, призначені для окремих замовників послуг транспортування, відповідно до положень цього Кодексу,
- 3) дані, які стосуються обсягу природного газу, одержаного та завантаженого за попередню добу, а також стан діючої місткості газосховищ за попередню газову добу до 10:00 години кожної доби,
- 4) відомості про виникнення перебоїв у роботі газосховищ, які можуть вплинути на умови співпраці цих установок з газотранспортною системою, що містять інформацію про причину виникнення перебоїв, очікуваний час їх тривалості, зменшення потужності в точках приєднання до системи оператора газотранспортної системи, значення параметрів, що не відповідають договірним умовам, підтвердження змінених номінацій, які виникають через появу перебоїв,
- 5) відомості про заплановані роботи в газосховищах, які можуть вплинути на умови співпраці газосховищ з газотранспортною системою, з метою погодження з оператором газотранспортної системи можливого терміну та часу тривалості робіт.

3. Оператор установки LNG передає оператору газотранспортної системи:

- 1) відомості, які стосуються результатів проведеної перевірки відповідності номінації або ре-номінації на точках входу від оператора установки LNG,
- 2) відомості про виникнення перебоїв у роботі газових мереж оператора установки LNG, які можуть вплинути на умови співпраці з газотранспортною системою, що містять інформацію про причину виникнення перебоїв, очікуваний час їх тривалості, зменшення потужності в точках приєднання газотранспортної системи, значення параметрів, що не відповідають договірним умовам, підтвердження змінених номінацій, які виникають через появу перебоїв,
- 3) відомості про заплановані роботи в газових мережах оператора установки LNG, які можуть вплинути на умови співпраці з газотранспортною системою, з метою погодження з оператором газотранспортної системи можливого терміну та часу тривалості робіт.

4. Газовидобувне підприємство передає оператору газотранспортної системи:

- 1) відомості, які стосуються результатів проведеної перевірки відповідності номінації або ре-номінації на точках входу від газовидобувного підприємства,
- 2) відомості про виникнення перебоїв у роботі газових мереж газовидобувного підприємства, які можуть вплинути на умови співпраці з газотранспортною системою, що містять інформацію про причину виникнення перебоїв, очікуваний час їх тривалості, зменшення потужності в точках приєднання газотранспортної системи, значення параметрів, що не відповідають договірним умовам, підтвердження

- змінених номінацій, які виникають через появу перебоїв,
- 3) відомості про заплановані роботи в газових мережах газовидобувного підприємства, які можуть вплинути на умови співпраці з газотранспортною системою, з метою погодження з оператором газотранспортної системи можливого терміну та часу тривалості робіт.
5. Прямий споживач передає оператору газотранспортної системи:
- 1) відомості, які стосуються результатів проведеної перевірки відповідності номінації або ре-номінації на точках виходу до прямого споживача;
 - 2) відомості про обсяги природного газу, призначені для окремих замовників послуг транспортування, відповідно до положень цього Кодексу,
 - 3) відомості про виникнення перебоїв у роботі газових мереж прямого споживача, які можуть вплинути на умови співпраці з газотранспортною системою, що містять інформацію про причину виникнення перебоїв, очікуваний час їх тривалості, зменшення потужності в точках приєднання газотранспортної системи, значення параметрів, що не відповідають договірним умовам, підтвердження змінених номінацій, які виникають через появу перебоїв,
 - 4) відомості про заплановані роботи в газових мережах прямого споживача, які можуть вплинути на умови співпраці з газотранспортною системою, з метою погодження з оператором газотранспортної системи можливого терміну та часу тривалості робіт.
6. Замовник послуг транспортування передає оператору газотранспортної системи:
- 1) інформацію про планові (замовлені) обсяги транспортування природного газу, відповідно до положень глави 2 розділу VIII цього Кодексу
 - 2) номінації та ре-номінації обсягів транспортування природного газу відповідно до положень цього Кодексу,
 - 3) відомості щодо перебоїв на стороні споживача та/або постачальників замовника послуг транспортування, які можуть вплинути на умови роботи газотранспортної системи, в тому числі про причину виникнення перебоїв, очікуваний час їх тривалості, значення параметрів, які не відповідають договірним умовам, надання відповідних ре-номінацій, на обсяги які змінюються через появу перебоїв,
 - 4) для точок входу та точок виходу до/з газотранспортної системи у підключеннях з газотранспортними системами сусідніх країн кожного четверга, не пізніше 10:00 години ранку прогноз стосовно щоденних обсягів природного газу, що буде подано для транспортування кожної газової доби наступного тижня, строком з понеділка по неділю.

Розділ XVIII. ПРАВИЛА ПОВЕДІНКИ НА ВИПАДОК ВИНИКНЕННЯ ЗБОЇВ У РОБОТІ ГАЗОТРАНСПОРТНОЇ СИСТЕМИ ТА ПОРУШЕННЯ БЕЗПЕКИ ПОСТАЧАННЯ ПРИРОДНОГО ГАЗУ

Глава 1. Загальні положення.

1. У разі виникнення аварії або надзвичайної ситуації, яка викликає загрозу безпеці функціонування газотранспортної системи, оператор газотранспортної системи негайно вживає заходів, які мають на меті усунення аварійної ситуації, а також поновлення належної роботи газотранспортної системи у відповідності з Національним планом дій, Планом локалізації та ліквідації аварійних ситуацій і аварій (надалі – ПЛАС) розробленого відповідно до вимог Закону України «Про об'єкти підвищеної небезпеки», Кодексу цивільного захисту України та чинного законодавства.
2. У разі виникнення кризової ситуації або якщо існує загроза безпеці населення, небезпека руйнування газотранспортної системи, газосховища чи загроза цілісності газотранспортної системи, оператор газотранспортної системи вживає заходів, передбачених в Правилах безпеки постачання та Національному плані дій, що затверджуються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики в нафтогазовому комплексі.
3. Оператор газотранспортної системи негайно повідомить замовників послуг транспортування, прямих споживачів, операторів газорозподільних систем, оператора LNG про виникнення аварії, надзвичайної ситуації або кризової ситуації, яка може впливати на роботу їх пристроїв, установок або мереж, зокрема, про очікуваний час тривалості та період обмежень у транспортуванні природного газу.
4. У разі виникнення аварії або надзвичайної ситуації, оператор газотранспортної системи має право не приймати у точках входу для транспортування природний газу або не транспортувати природний газ у точки виходу, якщо це може викликати загрозу безпеці функціонування газотранспортної системи, здоров'ю або життю людей, природному середовищу або шкоду майну.
5. У разі виникнення аварії або надзвичайної ситуації в газовій мережі прямого споживача, газовидобувного підприємства, оператора газорозподільної системи, оператора газосховищ, оператора LNG, яка може викликати обмеження в доставці або одержанні природного газу, сторона договору транспортування природного газу, яка перша отримує таку інформацію, зобов'язана негайно повідомити іншу сторону про цей факт. Замовник послуг транспортування зобов'язаний негайно повідомити оператора газотранспортної системи про очікуваний час тривалості та обсяг обмежень.
6. В аварійній або кризовій ситуації, замовник послуг транспортування зобов'язаний співпрацювати з оператором газотранспортної системи в необхідному обсягу відповідно до положень Кодексу.
7. Реагування на надзвичайні ситуації та ліквідація їх наслідків здійснюється оператором газотранспортної системи відповідно до вимог Розділу VI Кодексу цивільного захисту України.
8. Розслідування аварій I та II категорії проводиться згідно з вимогами Порядку проведення розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на

виробництві затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 30.11.2011 року № 1232 та чинного законодавства.

**Заступник директора Департаменту
із регулювання відносин у нафтогазовій сфері**

Т. Рябуха